This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, May 27, 2003

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Alp(2)2766

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 21 (2776) 2003 MAY-GEGUŽĖ 27 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ON L5C 1T3 CANADA • www.tzib.com Nr. kaina – $1

Veikla ir bendradarbiavimas

Šiaurės Amerikos bendrovių vadyboje ir gyvenime jau prieš keletą dešimtmečių prigijo ir pasklido nauja vadovavimo sąvoka. Ji pasiskolinta iš sporto, kur itin aiški ir svarbi yra komandos psichologija. Sporto srityse, kur žaidžiama komandose, žaidėjas turi pajusti atsakomybę ne tik už save ir savo užduotį, bet ir už kitus savo komandos narius. Jam turi rūpėti ir atskirų narių, ir komandos, kaip vieneto, pasiekimai.

FIRMŲ vadyboje, verslo srityje atliekant įvairiausius projektus šiuo pavyzdžiu naudojamasi su dideliu pasisekimu. Angliškas išsireiškimas "team player" yra aukštas įvertinimas žmogaus, sugebančio dirbti su kitais. Jis nelaukia "solo" pasirodymų, atskirų padėkų, nėra garbėtroška, nekliudo, o tik padeda kitiems. Kaip ir sporto komandoje, tokioje grupėje stengiamasi derinti visų sugebėjimus, pašalinti arba atsverti trūkumus, kad vienetas – komanda – laimėtų. Nesportiniame kontekste, verslo ar kitokios veiklos srityje tai reiškia sėkmingai atlikti užduotį – projektą, programą ar pan. Veikimas vadovaujantis "komandos" galvosena reiškia, kad kiekvienas dalyvis turi atpažinti savo stipriąsias ir silpnąsias savybes, dalintis žiniomis bei patirtimi, mokėti kitus išklausyti ir reikalui esant nusileisti, arba reikalui esant ir nekenkiant grupės darbui įtikinti narius keisti nustatytą tvarką. Šis veikimo būdas yra naujas ta prasme, kad bendrovėse, valdžiose ir kitur anksčiau buvo įprastas tik autoritetinis veiklos modelis. Vienas viršininkas nustato tvarką ir daugelis jo pavaldinių atlieka darbą tam tikros hierarchijos tvarka. Visų darbo "siūlų" suaudimo prasmę žino tik vienas "bosas" ir keletas jo patikėtinių. Vis dėlto įvairūs tyrimai ir bandymai įrodo, kad daug naudingesnė yra "komandos" galvosena, nes darbas noriau atliekamas ir dažnai yra kūrybingesnis. Komandos vadovas arba treneris parengia ir lydi savo žaidėjus, nėra pasiryžęs išpildyti vien tik savo ambicijas. Jis vertina jų įnašą ir padeda jiems tobulintis. "Komandos" sąvokai įtvirtinti didesnėse ir mažesnėse firmose dažnai būna specialūs kursai, kurie padeda tarnautojams išugdyti savitarpio pasitikėjimą ir draugiškumą, susipažinti su įvairiais vadybos principais, kurie jiems padeda suprasti, kodėl ir kaip geriau atlikti savo darbą.

TOKS veikimo būdas ne visiems suprantamas, ne visiems priimtinas, ne visur aktualus. Iš dalies yra lengviau darbininkams tik priiminėti įsakymus, atlikti užduotis, o viršininkams jas sugalvoti ir paskirstyti savo pavaldiniams. Sunkiau dalintis žiniomis, patirtimis, vertinti kitų įnašą, siūlyti, nagrinėti bei derinti nuomones. Komandoje veikdamas nė vienas nebus visiškai atsakingas už viską, bet ir negaus 100% pripažinimo už atliktą darbą, tik jaus pasitenkinimą, kad sėkmingai, sklandžiai nuveikta ir kad kiekvieno nario įnašas buvo svarbus. Tai esmėje yra demokratinis darbo modelis. Nors jis nėra pritaikomas visose darbo ar gyvenimo srityse, vis dėlto daug kur galėtų būti naudingas lietuvių veikloje, nuo paprastų organizacijų iki valdžių. Laikas atsikratyti senovinių metodų, susipažinti su naujesniais ir dažniau jais naudotis, ypač ten, kur siekiama vieno tikslo, kur trūksta susiklausymo, kur dažniausiai tik "vienas vežimą veža". Pasiryžusiems taip dirbti vadovams sunku teikti pagalbą, o ir jiems staigiai pasitraukus tampa sudėtinga jo pradėtą darbą tęsti toliau. Todėl bet kokiame šiuolaikiniame organizaciniame gyvenime esminiai uždaviniai yra darbo paskirstymas ir vadovybės tęstinumo numatymas. **RSJ**

KANADOS ĮVYKIAI

Žvejybos stabdymas

Maištauja Kanados žvejai dėl sumažinto šv. Lauryno įlankoje gaudomų jūros vėžių kiekio. Apie 250 užsirūstinusių žmonių š.m. gegužės 3 d. padegė tris Žvejybos, vandenynų ministerijai ir vienam indėnų sambūriui priklausančius laivus, žuvų apdorojimo įmonę ir ministerijos įstaigos namą. Pagaunamų Šv. Lauryno įlankoje vėžių kiekis sumažintas nuo 22,000 iki 17,000 tonų per metus. Sunaikinus laivus, įmones ir namą padarytas netoli $700,000 nuostolis, ir apie 150 žmonių neteko darbo. Žvejybos ministeris R. Thibault sakė, kad Otava pasistengs surasti kaltininkus, kurie pasipriešino valdžios nutarimams ir kvietė visus nusiraminti, su New Brunswick žvejais vyksta pokalbiai. New Brunswick premjeras, kuris per ateinančius rinkimus nori užsitikrinti savo partijai laimėjimą, nepritaria Otavos sprendimams ir žada žvejus paremti. Otavai ketinant apriboti ir menkių (cod) žvejybą, darbo netektų apie 4,000 žmonių. Kanados žvejybos priežiūros pareigūnai uždraus Fererų salų žvejams gaudyti krevetes (shrimps) Kanados vandenyse. Tų salų žvejai patyrė nemažai nuostolių. Iš viso Kanados Atlanto pakraščių vandenyse smarkiai sumažėjo žuvų, todėl stabdant žvejybą tikimasi, kad žuvų padaugės.

"Air Canada" bendrovę spaudžia finansiniai sunkumai, nes ne tik teroristų baimė, bet ir naujai atsiradusi liga SARS labai prisidėjo, kad sumažėtų keliaujančių skaičius. Norėdama išsilaikyti "Air Canada" pasiūlė savo darbuotojamas, kurių yra apie 40,000, sumažinti dviems mėnesiams 10% algas. Išimtis būtų daroma tiems, kurių metinė alga yra mažesnė negu 25,000. Profesinės sąjungos prie sienos rėmė ir vyriausią vadybininką R. Milton, kurio metinė alga yra vienas milijonas dolerių, kad ir tas savo algą sumažintų. Ir jis tai padaryti sutiko su kitais gerai apmokamais pareigūnais. "Air Canada" per kelerius metus pakeis sistemą ir pradės naudoti mažesnius lėktuvus. Skrendantieji turės mokėti už maistą ir gėrimus. Kita lėktuvų bendrovė "Air Transatservice" nori atleisti apie 600 darbuotojų.

Kaip saugotis nuo uodų? Mums pažįstami uodai tik kai kada tapdavo pavojingi, bet kas

(Nukelta į 8-tą psl.)

KLB krašto valdybos ir Otavos apylinkės valdybos nariai, dalyvavę Graikijos ambasadoriaus surengtame priėmime 2003 m. balandžio 16 d. Lietuvos ir 9 kitų tautų ES narystės sutarties pasirašymo proga. Priekyje III iš k. – ambasadorius L. Chrysanthopoulos, Lietuvos ambasadorė S. Jakštonytė, ES vyr. delegatas E. Hayes, KLB pirm. R. Žilinskienė, KLB vicepirm. S. Piečaitienė, Otavos apylinkės pirm. R. Kličienė

Nuotr. P. Meiklejohn

RAŠO IŠ VILNIAUS

Lietuva, žengianti Europon

VYTAUTAS P. ZUBAS

Šūkį *Opa, opa į Europą* pirmą kartą *Tėviškės žiburiuose* pamačiau, rodos šypsnių skiltyje, prieš trejetą ar ketvertą metų. Turbūt nedaug kas iš skaitančiųjų atkreipė dėmesį į šmaikštų šūkį. Išeivijoje nedaug kas žinojo apie tą europiečių sąjungą. Nedaug geriau buvo ir krašte, nors jau pirmosios vyriausybės pradėjo belstis į ŠAS (NATO) ir ES duris. Užtruko 13 metų, kol tos durys plačiai atsivėrė, ir Lietuva su kitom 9 valstybėm buvo pakviesta įsijungti į vieningą Europą.

Pernai naujakurį repatriantą stebino prezidento rinkimų intensyvumas, kurį pasirengimas referendumui dėl ES narystės toli pralenkė. Nors savaitę prieš balsavimą 66% pasisakė už stojimą ir tik 13% prieš, seime visos partijos gal pirmą kartą dviejų respublikų istorijoje vieningai sutarė. Vyriausybė dėjo didžiausias pastangas, kad gyventojų bent 50% ateitų balsuoti ir iš jų bent 50% balsuotų už įstojimą. Ir ne tik vyriausybė, bet ir visų konfesijų vadovai ragino žmones referendume dalyvauti. "Europa visada buvo krikščionybės lopšys ir apsikrikštydama Lietuva įsijungė į Europą", kalbėjo Vilniaus arkivyskupas kardinolas Audrys Bačkis, pavadinęs visą procesą ne stojimu, bet sugrįžimu į Europą.

Pašalaičiui stebėtojui įstojimas į ES atrodė užtikrintas. Parodomasis balsavimas mokyklose parodė, kad 86% 5-12 klasių mokinių balsavo už. Jaunimas entuziastingai priėmė Europą be sienų. Tačiau gal kaip tik toks jaunųjų entuziazmas gąsdina ne tik senolius, bet ir ultrapatriotus. Tikros statistikos nėra, bet manoma, kad šiuo metu legaliai ir nelegaliai užsienyje gyvena ir dirba 200,000 Lietuvos piliečių. Naiviai tikima, kad lietuvaičiai ims ir išsivaikščios besienės Europos plotuose. Euroskeptikų argumentams atremti nurodoma Airijos, Portugalijos ir kitų neturtingų kraštų įstojusių į ES patirtis. Gyvenimui pagerėjus ne tik niekas nebebėga, bet net seni bėgliai sugrįžta. Tokių grįžtančių pokario bėglių teko pažinti Kanadoje – airių, britų ir vokiečių.

Per nepilnus tris ketvirčius šimtmečio išgyvenę tris karus, prancūzai ir vokiečiai po Antrojo pasaulinio karo suprato, kad toliau taip gyventi nebegalima ir pradėjo ieškoti, kas jų kraštus jungia. Prisidėjo tarp šių dviejų kraštų suspaustas Liuksemburgas, ir taip atsirado Europos sąjungos užuomazga. Per pusę šimtmečio ES išaugo iki 15 laisvų, nepriklausomų kraštų susibūrimo. Šių metų balandžio 16 d. Atėnuose dar 10 kraštų pasirašė stojimo į ES sutartį, kurią referendumu turi patvirtinti krašto gyventojai ir priimti krašto parlamentas. Tik tada 2004 m. balandžio 16 d. Lietuva taps pilnateise Europos sąjungos nare, kartu su kitais devyniais kraštais.

Europos sąjunga yra ekonominis, ne karinis junginys, ir jam priklauso tik Europos kraštai. Tuo tarpu ŠAS (NATO) nariais yra ir du Šiaurės Amerikos kraštai – Jungtinės Amerikos Valstijos ir Kanada. Amerikiečiai negali būti labai laimingi netekę vyraujančio vaidmens. Tai jau balandžio 16 buvo labai akivaizdu, kai Lietuvos ambasadorius JAV, kalbėdamas LTV laidoje tiesiai iš Los Angeles pasakojo, kad nė vienas amerikiečių laikraštis nesutiko spausdinti stojančių į ES dešimtuko ambasadorių paruošto straipsnio. Nors į Atėnus tą dieną buvo suvažiavę ne tik dešimtuko, bet ir kitų Europos kraštų aukščiausi vadovai, laisva amerikiečių spauda tylėjusi.

Gegužės 9 yra skirta Europos dienai paminėti. Ji laikoma Europos sąjungos gimtadieniu. Tą dieną 1950 m. Liuksemburgo, Prancūzijos ir Vokietijos anglies ir plieno gamyba susijungė, ir karo nuniokotų kraštų atstatymas pagreitėjo. Laikui bėgant ši patirtis buvo ir kitose ūkio srityse panaudota. Suvienytos Vakarų Europos pramonė ir ūkis pakilo, gerovė pasiekė iki šiol negirdėtas aukštumas. Sovietų Sąjungai subyrėjus ir komunistinėms sistemoms žlugus, Vidurio bei Rytų Europos ir Baltijos kraštai suprato, kad be ES pagalbos sunku bus atsistoti ant kojų ir pradėjo ieškoti paramos.

Užtruko 13 metų iki pagaliau š.m. balandžio 16 d. į Atėnus, šiuo metu ES pirmininkaujančio krašto sostinę, pakviesti suvažiavo dešimties kraštų-kandidatų atstovai pasirašyti stojimo sutarties. Per ilgus laukimo metus reikėjo atlikti didžiulį koordinacinį darbą, išversti į kiekvieno krašto kalbą šimtus įstatymų. Mat Sąjungoje nėra vienos visiems bendros kalbos, ir kiekvienas kraštas kalba ir rašo savo kalba, kuri išverčiama į kitas kalbas. Lietuvių kalba ES stojimo sutartis turi per 5,000 lapų. Iš pirmo žvilgsnio gali atrodyti, kad tai perdėtas popierizmas, tačiau iš kitos pusės, nepaisant kuri kalba būtų pasirinkta bendram vartojimui, kitos taptų atraeilėm ir jų piliečiai būtų priversti vartoti svetimą kalbą. Krašto suverenitetas nukentėtų.

Paskutinėm savaitėm prieš referendumą Lietuvoje lankėsi daug ES kraštų politikų ir valdžios žmonių, raginančių stoti į jų sąjungą. Gal ir neperdėjo min. pirm. Algirdas Brazauskas vienoje kalboje pasakęs, kad ES turi altruistinių tikslų: pakelti atsilikusių kraštų gyvenimo lygį. Tikima, kad per ateinantį dešimtmetį Lietuva pasivys Vakarų Europą. Yra ženklų, kad tai ne tuščios svajonės. Iš dešimties kraštų-kandidatų ES teigimu, Lietuva ir Slovėnija yra geriausiai pasiruošusios. 43% Lietuvos gyventojų turi vidurinį išsilavinimą, kai tuo tarpu ES vidurkis yra 23%. Per pirmuosius trejus metus Lietuva gaus 11 bilijonų eurų paramos. Jei referendume gyventojai būtų pasisakę prieš įstojimą, būtų tekę laukti 7 metus ir pradėti derybas iš naujo. Tokia perspektyva nesuviliojo pragmatiškų lietuvaičių, 63% atėjo balsuoti ir per 90% iš jų pasisakė už stojimą į Europos sąjungą. Tuo tarpu tai geriausias rezultatas iš trijų anksčiau balsavusių kraštų: Vengrija turėjo imtis kitų metodų paskelbti referendumą įvykusiu, o Slovėnija ir Malta praėjo su nedidele "už" persvara. Dvi referendumo dienos praėjo be jokių nesusipratimų.

Lietuvos informacijos centre paruošta medžiaga Romos gyventojams apie Lietuvą, žengiančią į Europos sąjungą (2003 m. gegužės 10 d.). Iš kairės: Rita Sakutė, Rimas Paulionis, Lietuvos ambasadorius Italijai Edminas Bagdonas, Aleksa Pacevičiūtė **Nuotr. G. Paulionienės**

Savaitė Lietuvoje

Rusija ratifikavo sutartį

Rusijos parlamentas – dūma gegužės 21 d. ratifikavo Rusijos ir Lietuvos valstybinės sienos sutartį, praneša ITAR-TASS-ELTA/LGTIC. Už sutarties ratifikavimą balsavo 268 atstovai, prieš – 138, vienas susilaikė. Ši sutartis buvo pasirašyta Rusijos ir Lietuvos prezidentų 1997 m. Valstybinės sienos sausumoje linija iš esmės įtvirtina ankstesnės administracinės sienos, pažymėtos 1963 m. laidos žemėlapyje, liniją.

Lietuva tapo pirmąja Baltijos valstybe, su kuria Rusija pasirašė tokį svarbų dokumentą. Lietuvos seimas jį ratifikavo 1999 m. Tuo būdu Lietuva įvykdė vieną svarbiausių stojimo į Europos sąjungą sąlygų – sureguliavimą pasienio problemų su kaimynais. O readmisijos sutartis, numatanti abipusio nelegalių migrantų grąžinimo tvarką, buvo pasirašyta š.m. gegužės 12 d. Rusijos prezidento Vladimiro Putino teigimu, šie dokumentai yra Rusijos ir Lietuvos susitarimų su ES dėl Karaliaučiaus tranzito problemos sprendimo dalis. Sienos sutartis įsigalios abiems valstybėms pasikeitus ratifikacijos raštais.

Protestavo žemdirbiai

Gegužės 21 d. žemdirbiai, reikalaujantys daugiau pinigų iš valstybės, po vidurdienio užblokavo greitkelį ties Klaipėda. Traktoriai ir sunkvežimiai buvo išrikiuoti ir keliuose prie pasienio punktų su Lenkija ir Latvija, rašo *Lietuvos rytas*. Apie 1000 žemdirbių minia užstojo kelią į ir iš Klaipėdos (į Vilnių), tačiau nesusidarė transporto spūstis, nes policijos pareigūnai iš anksto nukreipė vairuotojus kitur.

Greitkelis "Via Baltica" pasienyje su Lenkija apie 2 v.p.p. buvo užblokuotas kelių šimtų pro testuotojų. Iki vakaro susidarė penkių kilometrų krovininių automobilių eilė. Prie Saločių muitinės Latvijos pasienyje ir kitur irgi buvo sustabdytos eilės automobilių. Ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas gegužės 22 d. susitiko su žemdirbių atstovais, sutarė, kad iki gegužės 23 d. popietės bus suskaičiuota, kiek vyriausybei reikės skirti papildomų lėšų iš biudžeto, kad galima būtų palaikyti 600 litų už toną aukščiausios rūšies pieno supirkimo kainą. Dėl paramos įgyvendinimo turi būti tariamasi ir su pieno perdirbėjais.

Keisis struktūra

Ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas po ES referendumo pranešė, jog pagrindinė Europos komiteto paskirtis koordinuoti derybų su Europos sąjunga eigą – jau įgyvendinta. Dabar reikės sudaryti atitinkamą naują struktūrą, kuri bus Europos komiteto pagrindu prie vyriausybės įsteigtas sekretoriatas, palaikantis ryšį su Europos komisijos institucijomis, kaip tai yra daroma Skandinavijos valstybėse, Vokietijoje, Austrijoje, Airijoje ir kitur. Paaugs Lietuvos atstovų skaičius Europos sąjungos institucijose. Premjero manymu, šių metų pabaigoje Lietuvos atstovybę Briuselyje sudarys 50-60 žmonių.

Lankėsi Graikijos premjeras

Gegužės 7 d. Lietuvoje lankėsi Graikijos ministeris pirmininkas Constantinos Simitis. Graikijai pirmininkaujant Europos sąjungai, jos vyriausybės vadovas lanko ES valstybes nares ir kandidates. Vienas iš vizito tikslų – pasirengimas ES viršūnių susitikimui, įvyksiančiam birželio 20 d. Salonikuose.

Susitikime su Lietuvos ministeriu pirmininku Algirdu Brazausku buvo aptarti ES "Konvento" pagrindinės temos, imigracijos politika, transatlantinis dialogas bei mokslo ir tyrimų taikymo gynybos pramonėje derinimas. Abu pasisakė už bendros imigracijos politikos bei jos įgyvendinimo naštos pasidalinimo poreikį.

Susitiko UR ministeriai

Vilniuje gegužės 6 d. įvyko septintasis Lietuvos, Latvijos, Estijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministerių susitikimas. Kaip rašo ELTA/LGTIC, Vokietijos UR ministeris Joschka Fischer tvirtino, jog lietuviai bus šiltai sutikti Europos šeimoje. Dalyviai sutiko, kad Baltijos valstybės bus svarbios plėtojant Rusijos ir Europos santykius, turėdamos didelę bendradarbiavimo su Rusija patirtį.

Keturių ministerių pokalbio temos buvo "Konventas" dėl ES ateities, "Naujųjų kaimynų" iniciatyva, ES ir Rusijos santykių perspektyvos bei galimas Baltijos valstybių indėlis, regioninio bendradarbiavimo plėtra. J. Fischer taip pat pažymėjo, kad būtina toliau tęsti ES institucijų reformas.

Naujas VR ministeris

Lietuvos ministeris pirmininkas Algirdas Brazauskas balandžio 28 d. pateikė prezidentui Rolandui Paksui Virgilijaus Bulovo kandidatūrą į Vidaus reikalų ministerio vietą, rašo ELTA/LGTIC. Jis ligšiol dirbo VRM sekretoriumi, vadovavo ministerijai 1996 m. apie 8 mėnesius. Po pirmo susitikimo su kandidatu prezidentas atidėjo sprendimą jo kandidatūrą priimti, nes kandidatas neatsakęs į visus klausimus, susijusius su VRM veikla.

Prezidentas pageidavo rinktis iš kelių kandidatų, tačiau vyriausybės įstatymams to neleidžiant, jis gegužės 12 d. pasirašė dekretą, paskiriantį V. Bulovą

(Nukelta į 2-rą psl.)

Šiame numeryje

Veikla ir bendradarbiavimas
Laikas atsikratyti senovinių metodų, susipažinti su naujesniais
Lietuva, žengianti Europon
Per ilgus laukimo metus reikėjo atlikti didžiulį darbą
Dabarties pasaulis kryžkelėje
Paklausė ir sukilo, bet žadėtoji pagalba neatėjo
"Esu savo pareigą atlikęs" III
Nėra ko padlaižiauti ir taikytis prie valdžios interesų
"Naudingi idiotai"
Daugelis sovietinių žmonių nenori Vakarų stiliaus žmogaus teisių
Didžioji meno puota
"Jų nereikėtų vadinti choristais, bet choro artistais"
Lietuvių muziejus-archyvas
Išsaugoti dalykus tol, kol jie tampa įdomūs!
"Laiko dvelksmas"
Skaitydami G. Kievišienės eilėraščius nejaučiame monotonijos
Žmogus yra vienišas
O melstis galiu ir vienas. Dievas yra visur

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672 FAX 905 290-9802 E-mail: tevzib@pathcom.com
www.tzib.com
PAP Registration No. 09408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $45, rėmėjo – $55, garbės – $65. Oro paštu į užjūrius – $170, paprastu paštu – $60. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication: 2221 Niagara Falls Blvd., Niagara Falls, NY 14304-5709. Subscriptions: regular $45.00, patron $55.00, sponsor $65.00 per year. Airmail overseas – $170, regular mail overseas – $60. PERIODICALS Postage paid at Niagara Falls, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1072 Niagara Falls, NY 14304. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.
We acknowledge the financial assistance of the Government of Canada, through the Publications Assistance Program (PAP), toward our mailing costs.

Amerika parėmė Lietuvos kandidatūrą

NATO plėtra ir priėmimas Baltuosiuose rūmuose

JONAS URBONAS

Lietuvai ir kitoms šešioms Rytų Europos valstybėms – Latvijai, Estijai, Bulgarijai, Romunijai, Slovakijai ir Slovėnijai – vis plačiau atsidaro durys į ŠAS (NATO). 2002 m. lapkričio 22-23 d.d. Prahoje įvykusioje ŠAS valstybių konferencijoje minėtos valstybės buvo pakviestos į ŠAS. Po to Amerikos prezidentas George W. Bush lapkričio 25 d. lankydamasis Lietuvoje, Vilniuje, pranešė šią gerą žinią.

Tas pakvietimas turi būti patvirtintas devyniolikos valstybių parlamentų. Kai prasidėjo akcija dėl ŠAS plėtros, buvo susilaukta įvairių pasisakymų, ir kai kas abejojo, ar turime užtektinai draugų JAV senate (reikia, kad du trečdaliai, t.y. 66 senatoriai, balsuotų už tai). Vyko stipri akcija, į kurią buvo įsijungusios įvairios Amerikos lietuvių organizacijos: Amerikos lietuvių taryba, Amerikos lietuvių bendruomenė, Lietuvos vyčiai, Amerikos lietuviai respublikonai, Amerikos lietuviai demokratai, Baltų lyga ir kiti.

Keitėsi pasaulinė politika. Prasidėjo Irake karas. Lietuva viena iš pirmųjų pasisakė remianti karą prieš Irako Saddam režimą, terorizmą. JAV prezidentas tai įvertino ir smarkiai spaudė, kad senatas patvirtintų ŠAS plėtrą. Kanadai vienai iš pirmųjų patvirtinus ŠAS plėtrą, reikalai pajudėjo ir JAV senate. Gegužės 1 d. ir senato užsienio reikalų komitetas pasisakė vienbalsiai už ŠAS plėtrą ir rekomendavo, kad senatas tai patvirtintų. Senato visuma gegužės 7 d. pradėjo svarstybas. Gegužės 8 d. senatas vienbalsiai (96 – už, 0 – prieš), patvirtino ŠAS plėtrą – ir Lietuvos, Latvijos, Estijos, Bulgarijos, Romunijos, Slovakijos ir Slovėnijos priėmimą į ŠAS.

Prezidentas George W. Bush, numatydamas, kad bus teigiamas sprendimas, tą dieną po pietų į Baltuosius rūmus sukvietė minėtų valstybių ambasadorius bei valdžių atstovus ir per 100 įvairių tautų kilmės amerikiečius. Tos iškilmės turėjo vykti Baltųjų rūmų Rožių sodelyje, bet dėl netikėto lietaus buvo perkeltos į Baltuosius rūmus. Po kuklių vaišių visi buvome pakviesti į East Room, kur prezidentas pranešė džiugią žinią, pastebėdamas, kad dabar ŠAS bus nuo Baltijos iki Juodosios jūros.

Lietuvių delegacija buvo turbūt gausiausia, net vienuolika: Lietuvos ambasadorius Vygaudas Ušačkas, LR užsienio reikalų min. Antanas Valionis, ambasadorius ŠAS – Giedrius Čekuolis, seimo narys – Gediminas Kirkilas, Amerikos lietuviai – broliai Andrius ir Saulius Anužiai, Jonas Urbonas, Regina Narušienė, Ingrida Bublienė, Viktoras Stankus, Audronė Pakštienė. Matėsi porą ukrainiečių, keli lenkai ir kitų tautų amerikiečiai.

Po iškilmių Baltuosiuose rūmuose lietuviai rinkomės į Lietuvos ambasadą, kur vaišindamiesi vynu ir Kalnapilio alumi džiaugėmės ilgo ir įtempto darbo vaisiais. Džiaugėmės, kad Lietuvai vis plačiau atsidaro durys į ŠAS, kad greitai ir visų kitų valstybių parlamentai patvirtins ŠAS plėtrą.

Priėmimas JAV Baltuosiuose rūmuose, kur prezidentas George W. Bush pranešė gerą žinią, kad senatas patvirtino ŠAS(NATO) plėtrą. Po to – priėmimas Lietuvos ambasadoje. Nuotraukoje – Lietuvos ambasados Vašingtone tarnautojai su svečiais iš Lietuvos. Priekyje sėdi – L.R. ambasadorius Vygaudas Ušackas ir LR užsienio reikalų min. Antanas Valionis. Priėmimuose iš Lietuvos dalyvavo: ambasadorius ŠAS(NATO) plėtros reikalams Giedrius Čekuolis ir parlamentaras – Gediminas Kirkilas, kiti – ambasados tarnautojai Nuotr. J. Urbono

Priėmimas JAV Baltuosiuose rūmuose 2003.V.8, kur prezidentas George W. Bush pranešė linksmą žinią, kad senatas patvirtino ŠAS(NATO) plėtrą. Nuotraukoje dalis priėmime dalyvavusių lietuvių: iš k. Jonas Urbonas, Saulius Anužis, Giedrius Čekuolis, Gediminas Kirkilas, Regina Narušienė, Andrius Anužis, Audronė Pakštienė, Viktoras Stankus. Trūksta – LR ambasaroriaus Vygaudo Ušacko ir Ingridos Bublienės Nuotr. J. Urbono

Dabarties pasaulis kryžkelėje

DR. JONAS KUNCA

Nuo Irako karo nukentėjo ne tik tos šalies žmonės ir senos kultūros muziejus, bet ir pasaulio pastovumas. Turėjome JT ir Saugumo tarybą – aukščiausias instancijas, kurios sprendė konfliktus ir bendras žmonijos problemas – aplinkos teršimą, sveikatos klausimus ir t.t. Nei iš šio, nei iš to, JAV strategai sugalvojo esamą, nors ir nevisai tobulą, tvarką pakeisti. Pagal jų planą, Amerikai negalioja jokie tarptautiniai įstatymai. Ji, kaip vienintelė pasaulinė jėga, elgsis pagal savo nuožiūrą. Duoda sau teisę pavartoti jėgą prieš bet kurį kraštą, jei amerikiečių politikai nusprendžia, kad toks smurtas yra naudingas Amerikos interesams, kurie išeina iš JAV ribų.

Nemažiau pavojingas Amerikos strategų siekis apginkluoti savo kariuomenę atominiais šaudmenimis, lyg neužtektų paprastų bombų ir raketų. Susitarimas su Rusija mažinti tarpkontinentinių branduolinių raketų skaičių bene jau palaidotas. Be abejonės, ir kitos šalys, kaip Kinija ir Rusija, pradės tų mažųjų atominių sprogmenų gamybą. Prasidės apsiginklavimo lenktynės.

Maskva jau paskelbė rusų ginkluotės modernizaciją. Rusai greičiausiai irgi pradės minėtų branduolinių sprogmenų gamybą. Likusiam pasauliui nelengva apsispręsti. Griežtai pasipriešinti JAV planams niekas šiuo momentu negali. Paklusniai tarnauti Amerikos politikai irgi negali, nes tai būtų prisidėjimas prie neteisėtų užpuolių. Be to, jokia šalis nesutiktų atsisakyti savo nepriklausomybės ir tapti Vašingtono tarnaite.

Naujoji Amerikos strategija yra paremta savais interesais. Prez. Bush skelbė, kad karinė intervencija Irake yra būtinai reikalinga dėl jo masinio naikinimo ginklų. Nei JT komisija, nei patys amerikiečiai jų ten nerado. Vėliau pradėjo kalbėti apie irakiečių tautos išlaisvinimą. Tiesa, rado tūkstančius nužudytų shia musulmonų ir kurdų. Betgi jie žuvo malšinant sukilimą, kurį daryti sukurstė dabartinio JAV prezidento tėvas 1991 m. Sakė: "Sukilkit prieš Sadamą, o mes ateisim padėti". Anie paklausė ir sukilo, bet žadėtoji pagalba neatėjo. Taip žuvo tie tūkstančiai.

Dėl minėtų priežasčių likęs pasaulis nėra linkęs paklusti tokiam pasaulio vadui. Vėl, jei moralė ir savigarba neleidžia priimti JAV viešpatavimo hegemonijos ir kartu jai negali priešintis jėga, yra kitas kelias: leisti JAV elgtis pagal savo pragaištingą planą. Greit jos pastebės tokio elgesio žalingas pasekmes ne vien pasauliui, bet ir pačiai Amerikai. Klaidos privers amerikiečius atsipeikėti ir suprasti, kodėl jų nekenčia vienas bilijonas musulmonų; kodėl draugai europiečiai nepritaria Vašingtono karais pagrįstai pasaulio politikai; kodėl prieš amerikiečius sprogsta bombos Saudi Arabijoj, Maroke ir pačioj Amerikoj; kodėl afganistaniečiai ir irakiečiai taip nedėkingi už jų išlaisvinimą; kodėl Sugumo taryba nenoriai atšaukė sankcijų Irakui ir leido amerikiečiams perimti tos šalies vienintelį turtą – naftą.

Likęs pasaulis, ypač Europa su jos 450 milijonų gyventojų, gali ir turi nuraminti Ameriką neprisidėdama prie jos planų ir šališkos politikos Palestinoje.

Vėl, nei JAV, nei Europa, nei jos abi kartu su jų 800 milijonų gyventojų negali pretenduoti valdyti visą žmoniją. Reikia veikti per JT, ją pertvarkyti taip, kad Saugumo taryboje būtų ir Pietų Amerikos, Afrikos, Pietų Azijos atstovai, taip pat – Vokietijos bei Japonijos. O terorizmo priežasties pradžią – Palestino konfliktą turi spręsti JT, o ne Vašingtonas, kuris šiuo metu bando tai padaryti, bet kol kas nesėkmingai.

Lietuvos (kairėje) ir Estijos kariai prie raketinės svaidyklės pratybų metu. Tokios svaidyklės buvo naudojamos Irako kare
Nuotr. "N. European"

Savaitė Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Vidaus reikalų ministeriu. Šis prisiekė seime gegužės 13 d. Jo paskyrimas užkliuvo kai kuriems seimo atstovams – Opozicinių konservatorių, Liberalų ir jungtinės frakcijos nariams, nes jis pažeidęs ištikimybės Lietuvai priesaiką. Pernai rudenį jis Danijos ambasadai pateikė Lietuvos valstybės interesams prieštaravusius siūlymus dėl Karaliaučiaus tranzito tvarkos. Tie siūlymai, kurių tikslas buvęs suartinti Rusijos ir Lietuvos poziciją, nebuvo suderinti nei su prezidentu, nei su Užsienio reikalų ministerija. V. Bulovas yra 63 metų amžiaus, buvęs ambasadorius, URM patarėjas, mokslinių darbų autorius.

Svečias iš Italijos

Lietuvoje balandžio pabaigoje lankėsi Italijos gynybos ministeris Antonio Martino. Susitikime su krašto apsaugos ministeriu Linu Linkevičiumi svečias tvirtino, jog Italijos parlamentas artimiausiu laiku ratifikuos ŠAS sutarties protokolus, atveriančius Lietuvai bei kitoms šešioms valstybėms kelią į narystę.

Ministeriai taip pat aptarė dvišalio bendradarbiavimo galimybes Lietuvai tapus Europos sąjungos nare. A. Martino teigė esąs sužavėtas Lietuvos gynybos sistema bei karinėmis pajėgomis. Dvišalis Lietuvos ir Italijos susitarimas bendradarbiauti gynybos srityje pasirašytas prieš ketverius metus. Tris kartus Lietuvoje buvo surengtos bendros pratybos. RSJ

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

SPAUDOS BALSAI

Kodėl Sniečkus atsisakė Karaliaučiaus?

Vokietijoje leidžiamas žurnalas *Osteuropa* š.m. vasario-kovo laidą paskyrė Karaliaučiaus srities problemų nagrinėjimui. Šioje laidoje buvo išspausdintas Alvydo Nikžentaičio straipsnis, kuriame jis rašo apie galimą Karaliaučiaus srities prijungimą prie Lietuvos TSR: "Sovietų Sąjungoje, ir ypač Lietuvos TSR, ilgą laiką buvo tvirtinama, kad ši tema nebuvo svarstoma. Tačiau Stalinas po prijungimo Rytprūsių prie Sov. Sąjungos svarstė prijungimą šios srities prie LTSR. Ilgą laiką tam jokių įrodymų nebuvo. Galiausiai prieš metus šio straipsnio autoriui pavyko rasti tarp tuometinio Lietuvos komunistų partijos pirmojo sekretoriaus Antano Sniečkaus ir Stalino pokalbių dalyvį – Sniečkaus referentą Kazimierą Pilelį.

Pagal Pilelio pasakojimą, tuoj po Antrojo pasaulinio karo jis dažnai Sniečkų į Maskvą lydėdavo. Stalinas su Sniečkumi dažnai vienu du Kremliuje kalbėdavosi. Kartą Pileliui ir Justui Paleckiui, tuometiniam Aukščiausiosios LTSR tarybos pirmininkui, dalyvaujant Stalino vilioje prie Maskvos, buvo kalbama apie galimą Karaliaučiaus srities prijungimą prie Lietuvos TSR. Sniečkus pasisakęs prieš šį planą. Ši Sniečkaus laikysena, pagal Pilelį, turėjusi daug priežasčių.

Visų pirma Sniečkus pirmojo pokalbio metu nebuvo tikras, ar Stalinas apie šį pasiūlymą rimtai galvojo ar vien tik norėjo jį išprovokuoti. Šiuo atveju Sniečkus turėjo skaitytis su galimybe, kad vėliau jis gali būti apkaltintas pavojingu nacionalizmu. Žinodamas ankstyvesnį Stalino tvirtinimą, kad Karaliaučiaus teritorija yra rusų žemė, Sniečkus dėl Stalino naujo teigimo, kad Karaliaučius esanti lietuviška žemė, turėjo būti ypatingai skeptiškas.

Vėlesniuose pokalbiuose, pagal Pilelį, Sniečkus priminė didelę sovietų kariuomenės koncentraciją Karaliaučiaus srityje. Pažodžiui jis pasakė: 'Ne aš valdysiu perleistą sritį, bet kariuomenė'. Asmeniniuose pokalbiouse su Paleckiu dėl prijungimo Sniečkus, pagal Pilelį, dar nurodė ekonominių veiksnių naštą. Stengdamasis išaiškinti tikrą Rytprūsių padėtį, Sniečkus pasiuntė ten komisarą, kuris patvirtino Sniečkaus baimę, kad karui pasibaigus sritis buvo katastrofiškoje ekonominėje būklėje".

Lenkijos investicijos Lietuvoje

Toronto lenkų dienraštis *Gazeta* š.m. gegužės 16-19 d. laidoje rašo: "Netoli Vilniaus esančioje Sudervės vietovėje trečiadienį įvyko iškilmingas kertinio akmens įmūrijimas papildomos pagrindinės lenkiškos mokyklos priestato statybai. Šį projektą 80% finansuoja Lenkų bendrijos organizacija. (...) Papildomo sparno statyba turi baigtis š.m. gruodžio 25 dieną ir kainuos 2.1 mln. litų (per 2 mln. zlotų). 20% išlaidų padengs Vilniaus rajonas, kurio kompetencijoje yra ši mokykla. Jau šešeri metai Lenkų bendrija finansuoja lenkiškų mokyklų ir vaikų darželių plėtrą bei atnaujinimą. Vien tiktai mūsų rajono švietimo įstaigų tinklo modernizavimui Bendrija paskyrė per 2 mln. litų', – pasakė lenkų spaudos agentūrai Vilniaus rajono merė Leokadija Janušauskienė. Iš viso lenkiškų Vilniaus krašto mokyklų ir vaikų darželių modernizavimui pastaraisiais metais Lenkų bendrija paskyrė apie 18 mln. litų".

Pagal Lenkijos senato prezidiumo 2003 m. kovo 6 d. nutarimo priedą, Lenkija per Lenkų bendriją investuos į Lietuvos lenkiškas mokyklas 3,991.938 zlotus. Pagal to paties prezidiumo kovo 20 d. nutarimą, tiems patiems tikslams paskirta dar 3,991,938 zlotai. Savo krašto lietuviškoms mokykloms ta pati Lenkijos valdžia pinigų neturi.

Nuotaikos po referendumo

Toronto lenkų savaitraštis *Tygodnik Polski* š.m. gegužės 16-22 d. laidoje rašo: 'Lietuva jau Sąjungoje – džiaugsmingai sekmadienį tuoj po 23 val. paskelbė seimo pirmininkas Artūras Paulauskas. Po to, min. pirm. Algirdui Brazauskui ir buv. prezidentui Valdui Adamkui dalyvaujant, jis supjaustė didelį Sąjungos vėliavos formos su lietuviškomis spalvomis tortą. Pirmadienio vidudienį Nepriklausomybės aikštėje prie seimo buvo iškilmingai pakeltos Lietuvos ir Europos sąjungos vėliavos. Paskelbus referendumo rezultatus, politikų ir žurnalistų tarpe kilo didelis entuziazmas, tačiau gatvėje viešpatavo tyla. Užsienio žurnalistai laukė džiaugsmingos minios, bet rado nakties tylą. Tiktai po vidurnakčio iš prezidentūros rūmų ir vienos pramogų aikštės į dangų pakilo fejerverkai. Liberalai ten suruošė tautai šventę, į kurią, be politikų, atėjo ir jaunimas; vyresnieji jau miegojo. Pirmadienio rytą troleibusuose su palengvėjimu ir lyg su nustebimu buvo kalbama: 'Na, matote, pavyko'".

Ta pačia tema Toronto rusų savaitraštis "Zapad-Vostok" š.m. gegužės 13-19 d. laidoje rašo: "Šeštadienį, pirmą įstojimo į Europos sąjungą referendumo dieną, dalyvavo tik 23% Lietuvos piliečių, o kad referendumas būtų laikomas galiojančiu būtinai reikėjo daugiau kaip pusę turinčių teisę balsuoti piliečių balsų. Tačiau sekmadienį įstatymiškai nustatytas 50% slenkstis buvo įveiktas. Lietuva yra ketvirta iš dešimties įstojimo į ES kandidačių, kurioje šiuo klausimu buvo atliktas referendumas. Maltos, Slovėnijos ir Vengrijos piliečių dauguma irgi pasisakė už 2004 m. įstojimą į Europos sąjungą". J.B.

• **Kai turėsi apsispręsti, pasikliausk patarimo pareigos, o ne aistros. Kas tik gera pasaulyje padaryta, atlikta klausant pareigos balso, o kiek yra blogio, – tai savimeilės vaisiai. (J. B. Lacordaire)**

AtA
ALDONAI KUOLIENEI
iškeliavus amžinybėn, nuoširdžią užuojautą reiškiame dukrai AUDRONEI, sūnui ALMIUI, jų šeimoms bei artimiesiems –
Salomėja ir Balys Sakalai
Ramūnė ir Algis Jonaičiai
dr. Vytas ir Virginija Mikėnai

PADĖKA
AtA
MARIJA ANDRULEVIČIENĖ
mirė 2003 m. balandžio 29 d.
Nuoširdžiai dėkoju kunigams A. Simanavičiui, OFM, P. Šarpnickui, OFM, br. P. Šarkai, OFM, už atnašautas gedulines Mišias ir D. Radtkienei už giedojimą Mišių metu, I. Vibrienei už Mišių skaitymus. Nuoširdus ačiū visiems, dalyvavusiems laidotuvėse, ir už pareikštas man užuojautas, atsiųstas gražias gėles, aukas šv. Mišioms ir Prisikėlimo parapijos statybos fondui.
Ypatinga padėka šauliams už budėjimą prie karsto ir atsisveikinimą kapinėse. Liekame dėkingi karsto nešėjams. Nuoširdžiai dėkojame kun. P. Šarpnickui, OFM, už velionės lankymą slaugos namuose, br. P. Šarkai, OFM, už maldas prie karsto ir palydėjimą į Šv. Jono lietuvių kapines. Ačiū aukų rinkėjoms M. Povilaitienei ir D. Keršienei, V. Birštonui už pietus ir ponioms už skanius pyragus. Nuoširdžiai dėkoju V. Buožiui, kuris tiek daug man padėjo sunkiomis valandomis.
Nuliūdusi brolienė *Teresė Gražulienė ir visi giminės*

MIRTIES PRISIMINIMAS
Prisimindami **a.a. ANICETĄ** ir **KAZIMIERĄ APERAVIČIUS** ir **a.a. MARIJĄ** ir **VYTAUTĄ PAŠKOVIČIUS,** minėdami jų mirties sukaktis, kviečiame visus dalyvauti šv. Mišiose, kurios bus aukojamos Lietuvos kankinių šventovėje š.m. birželio 7, šeštadienį, 10 val. ryto.
V. V. Paškai

PADĖKA
AtA
MARTYNUI KRINGELIUI
iškeliavus amžinybėn 2003 m. gegužės 3 d.,
reiškiame nuoširdžią padėką Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Linui Dukštai už maldas laidotuvių išvakarėse, gedulines Mišias ir maldas kapinėse.
Didelė padėka Albertui Dasiui už paguodos žodžius, solistui Antanui Kebliui už giesmes Mišių metu ir kapinėse bei visiems pareiškusiems užuojautą raštu, žodžiu, užprašiusiems Mišias už velionį ir aukojusiems Šv. Kazimiero parapijai.
Liūdinti *žmona Albina ir šeima*

Romoje, Italijoje, susirinko vietiniai lietuviai ir svečiai pasidžiaugti Lietuvos pakvietimu į Europos sąjungą (geg. 10 d.). Iš kairės: kun. Vilius Viktoravičius, kun. Saulius Damašius, Vytautas Liesis, Giedra Paulionienė, kun. Sigitas Žilys

Nuotr. R. Paulionio

"Esu savo pareigą atlikęs" III

Vyskupas Pranciškus Ramanauskas KGB dokumentuose, bylojančiuose apie jo veiklą grįžus iš sibirinio lagerio

VIDAS SPENGLA

Vos grįžus vysk. P. Ramanauskui iš lagerio, pasipila agentų pranešimai apie grįžusį vyskupą ir jo pirmąją veiklą Lietuvoje. *Agentas Petraitis* praneša (1956.IX.5) apie vysk. P. Maželio svarstymus dėl Telšių vyskupijos tolesnio valdymo. Jo nuomone, jeigu vysk. P. Ramanauskui būtų leista valdyti vyskupiją, Lietuvos ir užsienio lietuviai kunigai tą valdžios žingsnį vertintų teigiamai. Tačiau KGB rašo, kad jie savo nuomonę jau yra pateikę LKP CK, ir ji esanti priešinga: vysk. P. Ramanauskui neleidžiama ne tik valdyti Telšių vyskupijos, bet net apsigyventi norimoje vietoje – Žemaičių Naumiestyje pas preletą R. Kuodį, *o paskiriamas altaristu (pensininku) į Švėkšną.*

Iš *agento Klevo* (1957.I.2) KGB sužino, kad Telšių vyskupijos kunigai grupuojasi: vieni palaiko vysk. P. Ramanauską, kiti – vysk. P. Maželį. *Agentas Jurij* praneša (1956.X.4), *kad vysk. P. Ramanauskas apvažiavo beveik visus dekanatus ir kalbėjosi su visais kunigais. Jis lankėsi pas vysk. K. Paltaroką, vysk. T. Matulionį, kan. J. Stankevičių ir stengėsi suvienyti visus vyskupijų valdytojus.* Šioms jo pastangoms "tirti" KGB paskiria agentus *Liepą, Jurij* ir kartu su vyskupu kalėjusį agentą *Taką.*

KGB nepatenkinti, kad vysk. P. Ramanauskas kišasi į Telšių vyskupijos valdymą: *jis reiškia pastabas vysk. P. Maželiui dėl morališkai ar politiškai degradavusių* (užverbuotų) kunigų skyrimo į geras parapijas bei dėl išsiuntinėto kurijos rašto nr. 825 (1957 m.), kuriuo kunigai įspėjami, jog už vaikų katekizaciją gali būti baudžiami iki 1 metų kalėjimo. Vysk. P. Ramanausko nuomone, to nereikėjo rašyti, nes vaikus katekizuoti yra kunigų pareiga. Daug agentų klausosi jo pamokslų Švėkšnoje ir kitur.

Agentas Jurij praneša, kad 1957 m. gegužės 16 d. vysk. P. Ramanauskas aplankė Kauno, Vilkaviškio ir Kaišiadorių vyskupijų valdytoją kan. J. Stankevičių ir jį ragino palaikyti gerus santykius su vysk. K. Paltaroku. Tačiau šios pastangos nedavė vaisių. *Pagal agento Saulės pranešimą*, vysk. P. Ramanauskas rengiasi operacijai.

Atnaujinus vysk. P. Ramanausko formuliaro bylą, 1956 m. spalio mėn. pulk. L. Martavičius įgalioja KGB Priekulės rajono įgaliotinį majorą Augucevičių imtis aktyviai "tirti" vyskupą: aiškintis jo elgesį, gyvenimo būdą, "ryšius", įtaką kunigams ir inteligentams, jo antisovietinę veiklą, ir nurodo, ką konkrečiai užverbuoti ar pasiųsti vyskupui sekti.

1957 m. kovo 25 d. sudaromas agentūrinių-operatyvinių priemonių planas. Jame pagrindinis dėmesys skiriamas vysk. P. Ramanausko politinėms nuostatoms ir jo veiklai "tirti". Tam darbui numato pasitelkti *kartu su vyskupu kalėjusį agentą Taką,* agentus *Petraitį, Jurgį, Klevą* bei pabandyti užverbuoti daugelį jam artimų kunigų, buvusią šeimininkę ir kitus. (Prie daugelio iš šių pavardžių yra prierašai, kad nepavyko ar atsisakyta ketinimų). Numato sekti ne tik vyskupą, bet ir jo *ryšius:* kunigus A. Viskontą, T. Budraitį, R. Kuodį, gudą kunigą V. Šutovičių, su kuriuo drauge kalėjo.

Vysk. P. Ramanauskas tremtyje Švėkšnoje 1958 m.

Verta pacitavimo 1958 m. kovo 13 d. LSSR KGB pirmininko pavaduotojo H. Vaigausko pasirašyta pažyma apie jų dėtas pastangas neleisti vysk. P. Ramanauskui grįžti į Lietuvą ir vertinimas jo veiklos sugrįžus. Pažymoje rašoma:

1954 m. pabaigoje buvo gauta žinių, kad numatoma iš lagerio paleisti vyskupą Ramanauską. Suderinus su LKP CK, buvo kreiptasi į SSRS KGB, kad nebūtų leista Ramanauskui grįžti į respubliką. Atsiliepdamas į mūsų siūlymą, SSRS KGB 4-oji valdyba 1955 m. kovo 28 d. raštu nr. 4-s-623 pranešė, jog SSRS VRM (Vidaus reikalų ministerija, – Aut.) davė nurodymą SSRS VRM Minlago viršininkui, kad paleistą Ramanauską pasiųstų į invalidų namus. Tačiau 1955 m. gegužės mėn. Komijos ASSR KGB pranešė, kad Minlago administracija rengiasi paleisti Ramanauską iš įkalinimo. Todėl LSSR KGB 1955 m. gegužės mėn. dėl Ramanausko dar kartą kreipėsi. Atsižvelgdama į šį kreipimąsi, SSRS VRM pakartotinai davė nurodymą Minlago viršininkui, kad apiformintų Ramanauską pasiųsti į invalidų namus.

Nepaisant to, SSRS *Aukščiausiosios Tarybos prezidiumo Vorkutos PDL (Pataisos darbo lagerio, – Aut.) komisija,* peržiūrinti bylas asmenų, atliekančių bausmę už politinius, pareigybinius ir ūkinius nusikaltimus, 1956.VII.9 nutartim nusprendė, *kad Ramanauskas serga III laipsnio hypertonija ir bendra ateroskleroze ir todėl (...) jį paleido. 1956 m. rugpjūčio mėn. Ramanauskas grįžo į Lietuvą.*

Toliau pažymoje rašoma, kad pagal agentų pranešimus 1957 m. spalio 26 d. vysk. *P. Ramanauskas sušaukė nelegalų Telšių vyskupijos kapitulos posėdį, o dabar kursto kunigus griežtai priešintis valdžios reikalavimams, nes Bažnyčia esanti aukščiau valstybės ir nėra ko padlaižiauti bei taikytis prie valdžios interesų, kai tie interesai nukreipti prieš Bažnyčios laisvę.*

Pagal agento *Petraičio* 1957 m. lapkričio 18 d. pranešimą, tikrai, spalio 26 d. įvyko kapitulos posėdis, kuriam pirmininkavo vysk. P. Ramanauskas. Dalyvavo vysk. P. Maželis, prelatai J. Galdikas, A. Simaitis, R. Kuodis ir kun. J. Juodaitis. Be kitų klausimų buvo svarstyta ir *vysk. P. Maželio vyskupijos valdymo kanoniškumas.* Buvo prieita išvada, kad jis valdo ne kaip išrinktas kapitulos, o kaip vysk. V. Borisevičius savo arešto atveju buvo paskyręs vyskupiją valdyti sekantiems asmenims tokia tvarka: vysk. P. Ramanauskui, kan. J. Juodaičiui, kan. P. Maželiui. Kadangi abu pirmieji buvo areštuoti, valdė kan. P. Maželis. Jeigu dabar mirtų ar būtų sutrukdytas valdyti vysk. P. Maželis, tada valdymą turėtų perimti vysk. P. Ramanauskas. Jeigu nei jam, nei kan. J. Juodaičiui valdžia neleistų valdyti, tada valdytoją turėtų rinkti kapitula. Šis kapitulos nutarimas labai rūpėjo KGB, *nes vysk. T. Matulionis jau bandė susigrąžinti Kaišiadorių vyskupijos valdymą.* Dviejų vyskupų "reakcijonierių" įsijungimas į Lietuvos Katalikų Bažnyčios valdymą valdžiai buvo visai nepriimtinas, todėl ji kūrė planus, kaip juos izoliuoti, o jei reikės, ir areštuoti.

Vėl kuriami nauji agentūrinių – operatyvinių priemonių planai, vėl svarstoma, ką užverbuoti vyskupui sekti ir t.t. Planuojama, kam *iš kunigų agentų pavesti sekti vyskupo ryšius su buvusiais bendralagerininkais jėzuitais Leoni ir Javorka* (kuris paleistas išvyko į Čekoslovakiją). Numatoma daug kunigų perkėlimų ir agentų kombinacijų, kad suartėtų su vyskupu ar jam artimais kunigais.

Labai intensyviai vyskupas buvo sekamas 1957 m. liepos ir rugpjūčio mėnesiais, kai jis atostogavo Palangoje. Valdžiai rūpėjo, kad tuo pačiu metu atostogavo ir buvęs valdytojas kan. J. Juodaitis. Vyskupui (ir kan. J. Juodaičiui) sekti buvo pajungti *ne tik vietiniai, bet ir iš Telšių, Kauno, Šeduvos atsiųsti agentai Jurgis, Vasaris, Liepa, Petraitis* ir kiti. Prie agento *Liepos* 1957 m. rugsėjo 13 d. pranešimo LSSR KGB pirmininko pavaduotojas L. Martavičius rašo rezoliuciją: *vysk. P. Ramanauskas turi planą sutelkti tikinčiuosius apie dvasininkiją ir laukti palankaus momento.* "Mes turim būti budrūs: reikia sekti, dokumentuoti ir pirmai progai pasitaikius jį *izoliuoti.* (Pabraukta Martavičiaus). L. Martavičius nerimauja, kad vysk. P. Ramanauskas nustelbė vysk. P. Maželį ir jį pajungė savo įtakai. Rezoliucijoje prie *agento Jurgio* pranešimo priekaištaujama KGB Priekulės rajono įgaliotiniui, kad nepastebi, jog vysk. P. Ramanauskas aktyvėja, apie save telkia kunigus.

Agentas Petraitis 1958 m. vasario 6 d. agentūriniame pranešime rašo apie vysk. P. Ramanausko jam išsakytas mintis: *Bažnyčia yra pakankamai tvirta ir savarankiška, todėl jai nėra jokio reikalo pataikauti ar nuolaidžiauti valdžios reikalavimams, nukreiptiems prieš Bažnyčios laisves. Ji savo kilme yra virš valstybės ir niekada nebus jos verge. Pagal Ramanauską už Bažnyčios reikalus kartais reikia ir kentėti.* Rezoliucijoje prie šio pranešimo L. Martavičius liepia stiprinti vysk. P. Ramanausko sekimą ir rašo: *Kuo greičiau Ramanauskas bus patrauktas baudžiamo-*

(Nukelta į 4-tą psl.)

PADĖKA

MANO MYLIMAM TĖVELIUI

AtA

ANTANUI SUPRONUI

2003 m. gegužės 9 d. mirus, visiems mus užjautusiems ir palydėjusiems tėvelį į amžiną poilsį nuoširdžiai dėkojame.

Duktė Taida ir žentas Brian Hunter

"SAMOGITIA"

Knygų rišykla "SAMOGITIA"
meniškai įriša knygas bei žurnalus

A. PLENYS

3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

Pataikavimai Vilnijos lenkuojantiems

Kodėl Vilniuje reikia daryti Lenkijos pakraštį?

KAZIMIERAS GARŠVA

Pokarinės lietuvių kartos beveik nežino Vilniaus praradimo ir atgavimo reikalų, o lenkai Vilniuje nenustoja varvinti seilės. Lenkų partija, pereidama į vieną ar kitą pusę, persveria valdžios "supynes", todėl vieną pusę gali laikyti už pavadžio ir šantažuoti.

Balandžio 9-ąją Vilniaus miesto savivaldybėje socdemai sudarė koaliciją su lenkų rinkimų akcija, rusų partija ir kitais, dėl to per naktį pasikeitė tautinė dabartinės Lietuvos valdžios politika. Nutautintiems Vilniaus krašto lietuviams Lietuvoje vis labiau neleidžiama būti lietuviais, nes tada lenkų rinkimų akcija neturėtų rinkėjų. Keturiais įstatymų projektais įvedama ar plečiama daugiakalbystė ar bent dvikalbystė: rinkimų biuleteniai pradėti rašyti lietuviškai, lenkiškai ir rusiškai, gatvių pavadinimai taip pat rengiamasi taip skelbti, teritorinė autonomija gali būti įteisinta švietimo ir ypač tautinių mažumų įstatymais.

Pastarasis pavadintas Lietuvos respublikos asmenų, priklausančių tautinėms (etninėms) mažumoms, teisių ir laisvių apsaugos įstatymu, nors jokių etninių mažumų Lietuvoje, atkurtoje etninėse lietuvių žemėse, nėra. Siūloma atlikinėti kažkokius "nacionalinius ritualus", rajonuose, seniūnijose, kur "kompaktiškai gyvena kuri nors tautinė mažuma", greta valstybinės kalbos vartoti "tos tautos mažumos" (vietinę) kalbą. Bet tada Vilniaus, Šalčininkų rajonuose net iš lietuvių bus reikalaujama kalbėti "po-polsku) (kitaip valdininkus, mokytojus gali atleisti iš darbo), o vietinės (tuteišių) kalbos ir tautybės nebus, kaip ir iki šiol nėra.

Vilniaus rajono merė pasiūlė grąžinti ir Vilniaus krašto pavergėjo J. Pilsudskio gatvių pavadinimus.

"Lietuvos respublikos etninės politikos koncepcijoje siūloma, "kaip galima greičiau pasirašyti ir ratifikuoti" Europos regionų arba mažumų kalbų chartiją ir konvencijas, "numatyti galimybę išsaugoti Lietuvos pilietybę įgyjant kitos šalies pilietybę visiems Lietuvos piliečiams pagal kilmę". Rusijos, Lenkijos, Afrikos ir kitų šalių kolonistams taip pat gali tekti "grąžinti" Lietuvos pilietybę, nesvarstant jų lojalumo. Lenkija skyrė 13 milijonų zlotų lenkiškoms Lietuvos mokykloms, iš Lietuvos biudžeto prašoma pridėti lenkams per Vilniaus regiono kaimų vystymo agentūrą, o vieno milijono šešioms Seinų krašto lietuvių mokykloms neskiriama, kol jos išnyks.

Mažėjant vaikų skaičiui, išnyks dalis ir Vilniaus krašto lietuviškų darželių ir mokyklų, susikūrusių prieš 5 ar 10 metų ir nespėjusių sutvirtėti, gauti geras patalpas, inventorių. Minėti valdžios posūkiai mokinių skaičiui, jų ir tėvų orientacijai taip pat yra reikšmingi. Tos problemos, dalyvaujant akad. Z. Zinkevičiui, prof. A. Tylai ir daugeliui kitų, aptartos Mokslų akademijos, Mokslininkų rūmų ir "Vilnijos" draugijos konferencijoje. O kada tuo rimčiau susirūpins ir Lietuvos valdžia?

Besilankantiems Lietuvoje

Pasaulio lietuvių dainų šventės proga yra galimybė parengti autobiografinį leidinį apie savo gyvenimą

Kiekvienas, manau, iš šios įspūdingosios kelionės į Lietuvą, iš šio nuostabaus renginio tikisi sugrįžti ne tik su atjaunėjusia siela, pagražėjusiais jausmais, praturtėjusiomis mintimis, bet ir prasivežti šūsnis naujų adresų, nuotraukų, suvenyrų... O kodėl kartu su visu tuo neparsivežus dar vienos, iš pirmo žvilgsnio netikėtai atrodančios, dovanos – knygos apie Tave, Tavo šeimą, Tavo giminės istoriją?

Kodėl praeito laiko, sielos turtų, brangių veidų ir vardų "neįcementavus" į originalios asmeninės knygutės puslapius?.. Pasakysite: "Aš – ne rašytojas, ne metraštininkas". Bet tokiu ir nereikės Tau būti. Tamstai pakaks surinkti nuotraukas, laiškus, svarbesnius dokumentus, viską surišti į kietą ryšulėlį ir, nusileidus Vilniuje, susirasti leidyklą "Trys žvaigždutės" (tai senojo katalikų žurnalo, pradėto leisti 1923 metais, tęsėja), jos vyriausiąjį redaktorių, vaikų rašytoją Jeronimą Laucių. Atrišime Tamstos atsivežtą ryšulėlį, nuoširdžiai pasikalbėsime, pabendrausime, viską nuodugniai aptarsime (o gal turėsite iš anksto paruoštą juodraštinį variantą?).

Ši knyga apie Tamstos gyvenimą "gimtų" viešnagės Lietuvoje metu. Pagal Tavo pageidavimą dalį tiražo leidykla išplatintų Lietuvoje, dalį – išsivežtumėte namo (arba Jums bus atsiųsta paštu)... Manote, kad leidinys kainuos didelius pinigus? Anaiptol. Nedidelės apimties knygutė šioje leidykloje kainuoja apie 2 – 3 tūkstančius dolerių. Tačiau ji pati bus neįkainojama – ji įprasmins Tavo, Tavo giminės gyvenimą; liks kaip paminklas ainiams...

Išliks Jūsų gyvenimo knyga. O gal kas nors iš giminės ateityje ją papildys, pratęs pradėtą kilnų darbą... Manau, kad galbūt šimtas norinčiųjų ir nesuspės išsivežti namo Lietuvoje gimusio leidinio, tačiau, kad dešimt ar dvidešimt laimingųjų, skrisdami per Atlantą, jau skaitys savo išskirtinę, autobiografinę, moderniai išleistą knygą, tuo tikrai tikiu.

Jei užsidegėte šia kuklia ir kartu nepaprasta idėja, galite iš anksto pasitarti su manimi, leidėju ir rašytoju. Mano elektroninis adresas: Jaronimasl@takas.lt; telefonai Vilniuje: 276 24 08, 277 04 66; tel/faksas: 276 24 06; mob. tel.: 8 687 75147.

Jeronimas Laucius

Adresas: J. Laucius,
UAB "Trys žvaigždutės,
Kalvarijų g. 159,
LT-2057 Vilnius, Lithuania.

Alvito vaikų globos namų auklėtiniai priima Pirmąją Komuniją iš kun. Vytauto Kajoko rankų

"Naudingi idiotai"

ANTANAS MUSTEIKIS

Klysti yra žmogiška, bet klaidoje pasilikti nėra žmogiška – daug kartų girdėta išmintis, nors ji būna įvairiopai išreikšta. Nacizmas ir komunizmas yra ryškieji dvidešimtojo šimtmečio blogio pavidalai, kurie turėtų likti "uždaryti" praeityje, tačiau, deja, pastarieji prasimuša ir į XXI šimtmetį, gal todėl, kad jie nebuvo nukomunistinti, kaip kad buvo pirmieji nunacinti. Juk ir dabarty tebežėruoja kruvina Kuba, Š. Korėja ir Kinija.

Šia proga verta pagvildenti to blogio žiedus mums artimoje šalyje ir juos palyginti su Lietuvoje oficialiai nuvytusiais. Net ir didžioji laisvės šalis – Jungtinės Amerikos Valstijos, kuri priėmė gausią lietuvių imigrantų ir pabėgėlių dalį, rodo, kad ir jai nelengva atsikratyti tų žiedų smarvės.

Skirstant amerikiečius į dvi pagrindines dalis – liberalus ir konservatorius, neminint komunistų bei kitų mažumų, išryškėja neretų pirmųjų užsikabinimas už "žemės rojaus" skelbėjų idėjų. Tai rodo vyriausiojo *Human Events* (Žmogiškieji veiksmai) redaktoriaus Thomas S. Winter lankstinukas, pavadintas *At long last, Proof* (Galiausiai – įrodymas). Jame parodoma, kaip kai kurie garsiausi Amerikos liberalai tarnavo to "rojaus" mintims. Pilni duomenys esą pateikti *Useful Idiots* (Naudingi idiotai) knygoje, kurios autorė yra Mona Charen.

Kam tie vadinamieji "idiotai" naudingi? Po ilgų dešimtmečių patirties galima tvirtinti: tik ne žmonijai, o jos nuolaužoms, kurios kūrė revoliuciją, laikydamos tiesą netiesa, blogį gėriu, totalitarinį pavergimą išlaisvinimu, ir sekė Markso, Lenino, Stalino, Castro, Sniečkaus ir kitų stabų pėdomis.

Redaktorius nurodo dešimt ryškesniųjų propagandinių citatų ir šalia pateikia dešimt jų autorių, kviesdamas skaitytoją atspėti, kuri citata priklauso kuriam autoriui. Štai keletas tų citatų:

Stalinas duoda rusiškiems žmonėms... ko jie iš tikrųjų nori, būtent: bendrą visuomeninę veiklą... Daugelis sovietinių žmonių nenori Vakarų stiliaus žmogaus teisių, kurias jie sulygina su anarchija. Šiandien ji (Sovietų Sąjunga) yra šalis, kurios ekonominiai pasiekimai nenusileidžia amerikietiškiems. Medicininė globa anksčiau buvo teikiama tik keliems privilegijuotiesiems; šiandien ji yra atvira (pasiekiama) kiekvienam kubiečiui ir neapmokama. Būti vargšu vaiku Kuboje daugeliu atvejų yra geriau nei būti vargšu vaiku Miami...

Ir štai dalis įžymiojo dešimtuko – vad. "naudingų idiotų" – pavardžių: Ramsey Clark, užsienio reikalų ministeris, prez. Lyndon Johnson kabinete, prez. Bill Clinton, žiniasklaidininkai Peter Jennings, Barbara Walters ir kiti.

Iš tikrųjų tai rodo, kad paliestos praeities liekanos tebekunkuliuoja dabarty. Vad. "idiotai" ignoruoja ar paneigia savo įnašą, išreikštą citatomis, teisinantį komunizmo nusikaltimus.

O dabar tenka atsakyti į mums karštą klausimą: ar dabartinė Lietuvos būklė neatspindi amerikietiškosios? Atsakymas yra vienareikšmis: taip. Niekas, arba beveik niekas, iš lietuviškosios nomenklatūros bei jos pasekėjų neprisipažįsta buvę "naudingi idiotai" (paprasčiau – kolaborantai) ir tiesiogiai ar netiesiogiai susitepę šimto milijonų komunistinių aukų krauju.

Gilinantis į šį palyginimą, galima pastebėti ir mažų skirtybių, kurios tačiau esmės nepakeičia. Visi vad. "idiotai" ilgesnį laiką rėmėsi savo naivumu, neturėdami progų konkrečiai patirti, ką reiškia totalitarinė priespauda, kai lietuviai greit išgyveno nekaltų savo tautiečių tremtį bei tautžudystę, tad pasiteisinimų neturėjo. Jų nusikaltimas yra konkretesnis ir didesnis nei amerikiečių. Ir tai ryšku ne tik praeity, bet ir dabarty. Ir dar daugiau: kol nėra kaltės prisipažinimo ir atgailos visuomenine prasme, mes ir į dvidešimt pirmą šimtmetį žengiame su gaju vad. "idiotų" palikimu.

Gegužės 10 d. Romoje, Italijoje, Europos kraštai, norintys įstoti į Europos sąjungą, paruošė informacines būdeles ir atliko programą "Piazza Popolo". Iš Vilniaus dalyvavo "Sutaras", kuris atliko muzikos, dainų ir šokių pynę

Nuotr. R. Paulionio

LAISVOJE TĖVYNĖJE

IŠSILIEJO RŪGŠTIS

Gegužės 10 d. Šiaulių teritorinėje muitinėje iš vilkiko su priekaba, pakrauta fosforo rūgšties 494 plastikinių 30 litrų talpos statinių, pastebėtas tekantis skystis. Kai kurios statinės prakiuro jas transportuojant sostinės bendrovės "Vilniaus dobilas" vilkiku. Sulaukę iš Vilniaus atvykusio kito vilkiko, specialia apranga apsivilkę ugniagesiai perkrovė nesugadintą krovinį. Aptikta 11 kiaurų plastikinių talpyklių; manoma, kad į aplinką išsiliejo apie 300 litrų rūgšties. Apgadintos statinaitės ir rūgštimi aplieti padėklai išvežti į pavojingas atliekas tvarkančią Šiaulių rajono įmonę "Toksika", praneša *Lietuvos rytas*. Vilkiko priekaba ir asfalto danga neutralizuotos kalkėmis.

DAŽYS MIESTĄ

Klaipėdos miesto savivaldybė paskelbė naują miesto atnaujinimo vajų "Spalvos į miestą" praneša ELTA/LGTIC. Iki spalio mėnesio pabaigos Klaipėdos privačių namų savininkai, namų bendrijos, verslininkai, miesto įstaigos bei organizacijos bus raginami atnaujinti, perdažyti savo namų fasadus. Uostamiestyje yra dar daug namų, ypač centrinėje miesto dalyje bei senamiestyje, kurie nėra tinkamai sutvarkyti. Dažniausiai verslininkai perdažo tik žemutinius aukštus, tad namai yra kelių spalvų, kurios nesuderintos tarpusavyje. Vajaus dalyviai, gyventojai ar atstovai turi savo pastato dažymo projektą užregistruoti Savivaldybės Architektūros ir urbanistikos skyriuje, o senamiesčio pastatų – Paminklotvarkos skyriuje. Šio projekto rėmėju sutiko būti dažų importuotoja UAB "Li Sadolin", kuri nuo gegužės 20 d. iki spalio 31 d. Klaipėdos mieste dažus parduos su 25% nuolaida.

NĖRA IT KRIZĖS

Pasaulinė informacinės technologijos (IT) pramonės krizė kol kas neliečia Lietuvos, rašo *Veidas* (nr. 19). Peržiūrėjus 10 didžiausių IT bendrovių Lietuvoje, neskaitant telekomunikacijų rinkos "milžinų", išryškėjo, kad jų apyvarta pernai padidėjo 9%. IT krizė Vakaruose kilo "iš esmės dėl pervertintų elektroninės komercijos galimybių", o Lietuvoje ši sritis nepakankamai išplėtota, pasak Infobalt vykdomojo direktoriaus Džiugo Juknio. Lietuvos IT sprendinių eksportas pernai sudarė iš viso apie 100 mln. litų. Dešimt didžiausių IT bendrovių sąraše yra UAB "Elsis", "Alna", "Minolta BMK", "Penki kontinentai", "BMS kompiuteriai", "Megapolis", "Navision" ir "Blue Bridge" ir pirmaujanti "Sonex".

REABILITAVO EKSPREMJERĘ

Vilniaus apygardos teismas gegužės 15 d. reabilitavo parlamentarę Kazimierą Prunskienę, kuriai daugiau kaip prieš 10 m. buvo paskelbtas Aukščiausiojo teismo sprendimas, kad ji bendradarbiavusi su KGB. Kaip praneša ELTA/LGTIC, teismo požiūriu byloje nėra įrodymų, jog K. Prunskienė sąmoningai bendradarbiavo su SSSR KGB. Vilniaus apygardos teismas tokiu sprendimu taip pat atmetė specialiosios parlamentinės komisijos KGB veiklai Lietuvoje tirti pareiškimą dėl juridinę reikšmę turinčio fakto patvirtinimo, kad ji sąmoningai bendradarbiavo su KGB. Savo sprendime teisėjų kolegija nurodė, kad šios bylos medžiaga yra nevieša. Byla prasidėjo 1992 m. Balio Gajausko vadovaujamos parlamentinės komisijos iniciatyva, svarbiausiu įkalčiu laikant K. Prunskienės pasižadėjimą bendradarbiauti su KGB. Ji neigė, kad pasižadėjimas rašytas jos pačios ranka, o teismui nepavyko nustatyti, kaip šis dokumentas atsirado 1992 m.

PMO PADĖS LIETUVAI

ELTA/LGTIC žiniomis, Pasaulinė muitinių organizacija (PMO) yra pasirengusi padėti visais Lietuvos muitinei rūpimais klausimais, pažadėjo PMO generalinis sekretorius Michel Danet. Susitikime su ministeriu pirmininku Algirdu Brazausku jis puikiai įvertino Vilniuje vykusią tarptautinę muitininkų konferenciją. Taip pat buvo kalbėta apie Klaipėdos uostą, kur reikės palengvinti krovinių judėjimo per Klaipėdą tvarką ir pasiekti, kad Klaipėdos uostas taptų saugus.

KLASTOJAMI JAV DOLERIAI

Lietuvos rytas praneša, kad Italijoje padaugėjo lietuvių, platinančių suklastotus JAV dolerius. Per keletą mėnesių Italijos teisėsauga dešimtyje šio krašto vietovių suėmė 17 Lietuvos piliečių. Visiems jiems pateiktas kaltinimas – bandymas išplatinti netikrus pinigus. Apie lietuviškų nusikaltėlių tinklą Italijoje jau žino Europol – bendros Europos sąjungos policija. Italijos žiniasklaidoje net kalbama apie galimą Lietuvos organizuoto nusikalstamumo grupių ir Sicilijos "Cosa Nostra" klanų bendradarbiavimą.

SUSIKIRTO PARLAMENTARAI

Seimo nariai – krikščionis demokratas Kazys Bobelis ir modernusis "krikdemas" Egidijus Vareikis – nesutaria, kuris iš jų turėtų dalyvauti Europos parlamento Užsienio reikalų komiteto darbe, rašo ELTA/LGTIC. Tarp jų įvykęs konfliktas pateko į žiniasklaidą, apie jį teiravosi seimo pirmininkas Artūras Paulauskas, teigdamas, jog jei jų veiksmai pažemino valstybės įvaizdį, jis kelsiąs klausimą dėl jų atšaukimo iš stebėtojų Europos parlamente pareigų. Lietuvos seimas į šį parlamentą paskyrė 13 stebėtojų. Delegacijos pirmininkė yra Birutė Vėsaitė. Stebėtojai Europos parlamente dirbs metus, o 2004 m. Lietuvai tapus visateise ES nare, stebėtojus pakeis 13 Lietuvos piliečių, rinktų Europos parlamento narių. **RSJ**

"Berželio" šokėjai atlieka "Gegužinę polką" Nuotr. I. Dzikienės

Esu savo pareigą...

(Atkelta 3-čio psl.)

jon atsakomybėn, tuo geriau mums. O paraštėje išlieja įtūžį: *Vilkas rodo dantis.*

1958 m. vysk. P. Ramanauskas svarsto galimybę persikelti į Palangą. L. Martavičius rašo, kad apie tai verta pagalvoti, nes "jei pavyktų Ramanauską apstatyti agentais ir įrengti 'raidę' (slaptą pasiklausymą, – Aut.), jį pavyktų greičiau demaskuoti ir areštuoti". Tačiau tam prieštarauja kiti KGB viršininkai, nes Palangoje "išsiplėstų jo priešiškos veiklos galimybės".

Vysk. P. Ramanauskas paliekamas Švėkšnoje, o jį sekančiųjų tinklas pasipildo *agentais Kazimieru (buvusiu agentu 999), Petru, Ąžuolu* ir kitais. *Labai stropiai kontroliuojama jo korespondencija: su jo įšventintu ir vėl kalinamu kun. A. Svarinsku, su JAV gyvenančiu V. Dėdinu, J. Končium ir V. Martinkum, gudu kun. V. Šutovičium, vilniečiu gydytoju V. Šimkum ir daugeliu kitų.* Kai kurie laiškai sulaikyti, kai kurie išversti į rusų kalbą arba padarytos jų fotokopijos. Su vysk. P. Maželiu atvykęs į Vilnių vysk. P. Ramanauskas buvo sekamas "išorinių stebėtojų" (priemone "NN").

KGB pirmininko pavaduotojas L. Martavičius dar 1957 m. rugpjūčio 24 d. *išsiuntinėjo nurodymą dvidešimt vieno rajono KGB viršininkams sekti į rajoną galintį atvykti vysk. P. Ramanauską.* Nurodė tam panaudoti agentus (ypač kunigus), kad atskleistų jo antisovietinę veiklą; su kuo susitiko, kokius nurodymus davė, ar dalyvavo pamaldose, ar sekė pamokslus, ką sakė ir t.t. Viskas turėjo būti dokumentuojama.

Kuo toliau, *tuo KGB įsitikinimas tvirtėjo, kad vysk. P. Ramanausko nuostatos nesikeičia ir jis lieka aršiu antisoviečiku bei Bažnyčios gynėju.* Agentas *Petraitis* 1958 m. liepos 7 d. rašo, kad vysk. P. Ramanauskas sakęs, jog *"SSRS politika nepripažįsta nei žmoniškumo, nei įstatymų.* Jei Sovietų Sąjungoj ir blykstels koks šviesos spindulėlis, tai irgi ne be klastingų užmačių, kad ką nors klastingai įtikintų ar apgautų".

Vysk. P. Ramanausko sveikata silpo *(1957 m. jam buvo atlikta vėžio operacija) ir 1959 m. liepos 25 d. agentas Takas rašo, jog vyskupas skundžiasi sveikata ir yra kritęs į pesimizmą.* Jis išgyvena, kad buvo aprašytas *Komjaunimo tiesoje* ir daugelis kunigų nuo jo izoliavosi. *Tačiau jis nesiliovė rūpintis Bažnyčios reikalais: kalbėjo apie reikalą katekizuoti vaikus, pravesti kalėdojimus (parapijiečių lankymą).* KGB paraštėje patvirtino, kad kai kurie kunigai ėmė izoliuotis nuo vyskupo: KGB pastangos ir klasta, matyt, buvo iš dalies paveiki.

1960 m. liepos 31 – rugpjūčio 7 d. Miunchene turėjo įvykti pasaulinis eucharistinis kongresas. Byloje yra išlikę Miuncheno arkivyskupo *kardinolo J. Vendelio pasirašyti ir KGB sulaikyti kvietimai į kongresą vyskupams – Julijonui Steponavičiui, Pranciškui Ramanauskui ir Petrui Maželiui.* Kvietimai, be abejonės, KGB sukėlė papildomo nerimo dėl vysk. P. Ramanausko. *Ar tai pagreitino jo ligą, ar ne, negalima atsakyti, tačiau 1959 m. spalio 15 d. vysk. P. Ramanauskas mirė.* Taigi grįžęs Lietuvos saule pasidžiaugė tik trejus metus.

Jo formuliaro byla nr. 7445 *1959 m. lapkričio 24 d. atiduota į archyvą saugoti septyniasdešimčiai metų.* Be kita ko, nutartyje rašoma: *Paskutiniuoju metu Ramanauskas propagavo Bažnyčios nepaklusimo valstybei idėjas ir ragino vyskupijų valdytojus vienytis ir slopinti sovietų valdžiai lojalius kunigus.* Šių 1959 metų rugsėjo mėn. Ramanauskas susirgo *ir spalio 15-ąją mirė.*

Iš KGB sekimo intensyvumo, iš kunigų agentų pranešimų matyti, kad vysk. P. Ramanauskas iki galo liko ištikimas Tėvynės sūnus ir Bažnyčios gynėjas. Jis ir mirdamas galėjo pakartoti tą, ką 1947 m. užrašė būdamas KGB kameroje: *Esu savo pareigą atlikęs.*

Hamilton, Ont.

HAMILTONO ŠAULIŲ KUOPOS metiniame susirinkime dalyvavo dvylika narių, susimokėjusių metinį nario mokestį. Keičiantis aplinkybėms susirinkimas nutarė valdybą sudaryti tik iš penkių asmenų, rengti Joninių gegužinę ir iš anksto ruoštis Vasario 16-tos minėjimui, kuopos šaulių sutelktas lėšas skirti daugiau išeivijos lietuvių kultūrinei veiklai. Paskirta $200 – Jaunimo chorui, vykstančiam į Lietuvą, nutarta užsakyti *Tėviškės žiburius* Lietuvos šauliams. Šaulių gegužinė bus Giedraičio klubo sodyboje birželio 22 d. Hamiltono šaulių kuopos valdybą sudaro: pirm. K. Deksnys, vicepirm. J. Krištolaitis, sekr. K. Deksnienė, ižd. A. Jusys ir šaudymo vadovas A. Povilauskas. **J.K.**

Rodney, Ont.

GEGUŽĖS 11 D. PO ŠV. MIŠIŲ parapijos salėje susirinko dauguma parapijiečių ir svečių iš Londono, Ont. paminėti Motinos dieną. Bendruomenės pirmininkas J. Statkevičius pasveikino susirinkusius. Muz. L. Turūtaitė ir V. Mašalas atliko nuostabią muzikinę programą. Skambėjo dainos, kurios priminė mums mūsų mamas ir vaikystę. Ilgais plojimais žiūrovai priėmė meninę programą. Žiūrovams pritariant buvo atliekamos dainos, skirtos motinoms. Po programos kun. K. Kaknevičius sukalbėjo maldą. Po to susirinkusieji vaišinosi išradingų šeimininkių paruoštomis vaišėmis. **F.**

Ottawa, Ont.

LIETUVIŲ KATALIKŲ RELIGINĖS ŠALPOS rinkliava, prašyta padaryti vysk. Pauliaus Baltakio, OFM, lietuviškose parapijose (su Otavos arkivyskupo Marcel A. Gervais pritarimu) bei misijose buvo sėkminga.

Mėnesinių pamaldų metu, š.m. balandžio 27 d., St. Elizabeth šventovėje aukos tam tikslui ir buvo renkamos. Be to, dar šventovės salėje svetingo pobūvio metu buvo renkamos aukos su aukų lapu, kuriame pasirašė šie aukotojai: kun. V. Skilandžiūnas, dr. Ag. Šidlauskaitė, Jonas Valiulis, R. O. Barisa, V. V. Radžiai, J. D. Daniai, Stasė Danaitienė, Vytautas A. Jonynas, Juozas Kandižauskas, Petras Jurgutis, Kazimieras Satkevičius, Anelė Gudžiūnienė, Lionė Jurjonienė, Elena Dalmotienė, E. B. Eimantai, V. L. Priščepionkos. Iš viso surinkta 445.00 dol. **Kor.**

Pavasarinis "Berželio" koncertas

Balandžio 26 dienos vakarą į Šv. Trejybės parapijos salę susirinko daugiau kaip 300 žiūrovų iš visos Konektikuto valstijos. Tą vakarą jiems atsirado proga pamatyti ir pasidžiaugti puikiai surengtu tautinių šokių grupės "Berželis" koncertu. Ši šokių grupė švenčia jau 31 gimtadienį. Ilgametė vadovė Dalia Dzikienė ir jos pagalbininkas Jonas Kodis subūrė gražų pulką jaunimo.

Vakaro pradžioje žiūrovai matė šiuos šokius: *Suktinį, Šustą, Ožėlį.* Šioje šokių grupėje šoka net keletas tos pačios šeimos narių: Lokys ir Liepa Gust, Lina ir Tadas Marūnai, Arnoldas ir Evaldas Giedrimai, Tomas ir Raminta Nenortai, Tomas Balskus ir Caryl Balskus-Kelly, Elizabeth ir Maggie Plikaitis, Joana ir Kristina Zdanytės.

Kai šie šokėjai ilsėjosi, į sceną išėjo *Berželio* grupės pamaina – vaikų grupė, kurioje šoka dešimt mažų mergaičių ir berniukų. Jie pašoko *Kiškelį, Malūnėlį.* Juos taip pat šokti moko Dalia Dzikienė. Vadovė džiaugiasi mažaisiais šokėjais, jų tėvais, kurie visada noriai atveža mažuosius į repeticijas ir koncertus. Šioje grupėje šoka Lidija, Algirdas ir Paulius Zabuliai, Gabija ir Dijana Pileikaitės, Anastazija ir Sofija Dzikaitės, Aleksandra Brittain, Ann Lovallo ir Emilija Milukaitė.

"Berželio" programą papuošė svečiai iš New Britain – vyrų trio su gitaromis. Tai antrasis šios grupės pasirodymas žiūrovams. Evaldas Malinauskas, Andrius Jovaiša ir Romas Sakalauskas dainavo populiarias lietuviškas dainas: *Žalias mūsų kraštas, Medžiai be lapų, Lietuva, Per tą lietų, Tu vėjo paklausk* ir kitas.

Vyresnieji "Berželio" šokėjai dar pašoko *Linelį, Audėjėlę, Rankšluostėlį.* Savo koncertą ši šokių grupė baigė *Gegužine polka* ir *Gyvataru.* Vakaro metu J. Marcinkevičiaus ir A. Drilingos eiles skaitė šių eilučių autorė. "Berželio" šokėjus sveikino "Vėtros" šokių grupė, atvykusi į New Haven. Tomas Nenortas šokėjų vardu padėkojo visiems, kurie padėjo surengti šį pavasarinį koncertą.

Sigita Šimkuvienė

London, Ont.

A.a. VINCAS NARUŠEVIČIUS, ilgametis West Lorne apylinkės gyventojas, mirė gegužės 9 d. London, ON, sulaukęs 82 m. amžiaus. Velionis buvo pašarvotas O'Neil laidotuvių namuose, Londone. Prie karsto gedulines pamaldas vedė kun. K. Kaknevičius, susirinkus gausiam giminių, draugų, buvusių kaimynų būriui. Londono LB pirmininkas A. Švilpa tarė nuoširdų atsisveikinimo žodį, primindamas taurų ir prasmingą velionies gyvenimą, jo pavyzdingą atsidavimą šeimai, artimui ir lietuvybei. Gegužės 12 d. velionis į amžino poilsio vietą Šv. Petro kapinėse, Londone išlydėtas iš Šiluvos Marijos šventovės, kur susirinko daug palydinčiųjų.

Gedulines Mišias atnašavo kun. K. Kaknevičius ir svečiai iš Toronto Prisikėlimo parapijos – kun. Eugenijus Jurgutis, OFM, ir diakonas brolis Petras Šarka, OFM, Mišių skaitymus atliko velionies vaikaitės – Aušra ir Alicija Naruševičiūtės, dukra Angelė Ambrozaitienė. Mišių metu giedojo "Pašvaistės" choras. Dvi solo giesmes "Ave Maria" atliko Aušra Sivickytė ir Eugenija Ambrozaitytė, akompanavo Audronė Šarpytė. Velionis su žmona Ona gražiai išaugino keturis vaikus ir sulaukė 11 vaikaičių. Liūdesyje liko velionies žmona Ona, keturių vaikų šeimos, keturi broliai ir sesuo su šeimomis. Gero vyro pavyzdingo tėvo ir senelio graudžiai gailėjo ne tik artimieji, bet ašarojo ir apsiniaukęs dangus. KLB Londono apyl. valdyba nuoširdžiai užjaučia valdybos narį Joną Naruševičių mylimam tėveliui iškeliavus Amžinybėn. **Aldona V.**

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvos vyčių, 112 kuopos Čikagoje, turinčios 250 narių, pirmasis šių metų susirinkimas įvyko kovo 18 d. Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje. Jis pradėtas malda, kurią atliko kun. A. Markus ir seselė J. Šeinauskaitė. Susirinkimui pirmininkavo I vicepirm. A. Mockus. Ši kuopa yra veikli, dalyvaujanti visuose vyčių renginiuose, tarp jų Amerikos Lietuvos vyčių kongrese, Vidurio Amerikos Lietuvos vyčių suvažiavime. Šie vyčiai neužmiršta ir visuomeninės veiklos. Metiniuose suėjimuose pagerbiami nusipelnę visuomenei tautiečiai. Šiais metais buvo pagerbtas liuteronų vyskupas H. Dumpys. Taipgi kuopos nariai dalyvauja įvairiuose kituose renginiuose. Š.m. birželio 7 d. yra rengiamas Vidurio rajono vyčių suvažiavimas seselių kazimieriečių vienuolyno patalpose. Taip pat šiais metais sueina 100 metų nuo Šv. Kazimiero lietuvių kapinių įsteigimo. Į šį iškilmingą minėjimą atvyks Čikagos kardinolas Francis George. Jame dalyvaus kun. J. Kuzinskas ir daug kitų kunigų, visuomenės veikėjų, tikimasi daug žmonių. Lietuvos vyčiai dvasinės paramos gauna iš savo himno žodžių: "Nuženk galybe iš dangaus, sustiprink jaunų vyčių dvasią".

(*Draugas,* 2003 m., 74 nr.)

Gudija

Pelesos lietuvių visuomeninio susivienijimo "Gimtinė" metinis susirinkimas įvyko š.m. balandžio 6 d. Jame dalyvavo 108 vietiniai nariai, atstovai iš 14 vietovių, taipgi nemažai ir svečių. Veiklos pranešimą padarė "Gimtinės" valdybos pirm. J. Matiulevičius. Daug pasidarbuota lietuvybės stiprinimo veikloje, kartu dirbta su lietuvių mokyklos vadovybe bei mokytojais, Pelesos parapija. Viešnia iš Lietuvos, Tautinių mažumų ir išeivijos departamento prie Lietuvos vyriausybės generalinio direktoriaus pavaduotoja, V. Bagdonavičienė kalbėjo apie Lietuvoje gegužės mėn. įvyksiantį referandumą, kuriame valstybės piliečiai nuspręsią Lietuvos ateitį. Ji kvietė Gudijoje gyvenančius Lietuvos piliečius balsuoti už įsijungimą Europos sąjungon. Susirinkusius sveikino Lietuvos gen. konsulė Gardine D. Mockuvienė, Gudijos lietuvių bendruomenės pirm. V. Tarnauskaitė, Gervėčių krašto lietuvių bendruomenės pirm. Vl. Bublevičius, Gardino lietuvių visuomeninio susivienijimo "Tėvynė" pirm. A. Dirginčius, Lydos lietuvių visuomeninio susivienijimo "Rūta" pirm. Marina Mitiukevič, Rodūnios lietuvių visuomeninio susivienijimo "Gintaras" pirm. Valentina Drobyševskaja. Pagrindinę kalbą pasakė svečias I. Šimelionis, kartu palinkėdamas, kad Pelesos "Gimtinė" nuolat augtų, stiprėtų ir į ją įsijungtų kuo daugiau jaunimo. Ir kitai kadencijai "Gimtinės" pirmininku išrinktas J. Matiulevičius.

(*Lietuvių godos,* 2003 m., 4 nr.)

Lenkija

Apie Lietuvos laisvės kovotojų palaikymą Suvalkų krašte rašoma š.m. *Aušros* 6-tame numeryje. G. Žemkalnis, PLB atstovas Lietuvoje, savo sveikinime Kovo 11-tosios minėjime Punske pažymėjo, kad šio krašto tautiečiai buvę Lietuvos partizanams tiltas į Vakarus, o vėliau okupuotos Lietuvos ryšio su Vakarais laidas. Lietuvos partizanų vadovybei labai svarbu buvo susisiekti su Vakarų pasauliu, užsienio lietuvių politiniais veikėjais ir nepriklausomybės laikų diplomatais. Ryšiai su Vakarais pirmiausia kaip tik ėjo per Suvalkų kraštą. Šio krašto lietuviai, po vokiečių okupacijos sugrįžę į savo sodybas, nepaisydami gresiančių pavojų, padėjo atvykusiems Lietuvos partizanams įsigyti naujus dokumentus, taipgi suteikdami jiems ir prieglobstį bei reikalingas žinias.

Kaip rašoma *Aušroje,* nebuvo lietuviško kaimo, kuriame, reikalui esant, partizanai nebūtų globojami. Pavyzdžiu gali būti Vinco Judicko šeima, gyvenanti Budzisko kaime, Žabariškės valsčiuje. Tėvai Vincas ir Marytė, 12 ha žemės savininkai, ir jų du sūnūs Leonas ir Gediminas bei dukra Veronika šelpė, priglaudė partizanus ir su kitais tautiečiais sudarė jiems sąlygas pagyventi, perspėdavo apie gresiančius pavojus, pasieniečių bei milicijos judėjimą. Šios šeimos pasišventimą itin vertino Dainavos apygardos štabo viršininkas Jurgis Krikščiūnas "Rimvydas", palaikantis per Lenkiją ryšius su Vakarais. Jis taip pat pasirinko savo ryšininke Veroniką Judickaitę "Mirtą". Kita šeima, apie kurią sovietinis ir lenkų saugumas rinko žinias, buvo Vincas ir Ona Pauliukoniai, 33 ha ūkio savininkai, ir jų trys dukterys Adelė, Teklė ir Cecilija iš Vaičiuliškės kaimo, Žabariškių valsčiaus. Be teikiamos paramos partizanams, Pauliukonių sodyboje vyko Lietuvos ir Lenkijos antisovietinio pogrindžio atstovų pasitarimai. J. Krikščiūnas "Rimvydas" iš šios šeimos savo ryšininke taip pat pasirinko Teklę Pauliukonytę "Smilgutę". Ryšininkai atlikdavo pavojingiausius uždavinius, o įkliuvę skaudžiai nukentėdavo.

Australija

A.a. Elena Vasiliauskaitė-Bernaitienė, 84-rių metų amžiaus, mirė š.m. kovo 25 d. Adelaidėje. Velionė gimė 1917 m. gruodžio 25 d. Kaune. Užaugo keturių brolių šeimoje. Ji 1934 m. ištekėjo už Lietuvos Imojo artilerijos pulko viršilos Viliaus Bernaičio. Lietuvoje gimė dukrelė. Bet per karą ji mirė, o taip pat žuvo trys Elenos broliai. Bernaičių šeima pasitraukė į Vokietiją ir 1945 m. susilaukė sūnaus Algio. Į Australiją Bernaičiai atvyko 1949 m. ir įsikūrė Lobethal vietovėje. Vėliau persikėlė į Adelaidę. Čia Bernaičiai pasireiškė lietuviškoje veikloje. Elena priklausė moterų organizacijai, Vilius – ramovėnams, o jų sūnus – kelioms organizacijoms. Pastarasis atstovavo Adelaidės lietuvių jaunimui Lietuvių jaunimo kongrese Amerikoje. Tapo jauniausiu Adelaidės lietuvių bendruomenės pirmininku. Elena pasižymėjo kulinariniais sugebėjimais. Jos patarnavimais pasinaudojo moterų organizacija, skautai, sportininkai, savaitgalio lietuvių mokykla, ramovėnai. Ji taipgi pasišventusiai lankydavo sergančius tautiečius. Laidotuvėse dalyvavo daug žmonių. Šv. Kazimiero šventovėje gedulines Mišias atnašavo ir pamokslą pasakė kun. J. Petraitis, giedojo N. Stapleton vadovaujamas choras, smuiku *Ave Maria* grojo D. Kubilius. Po Mišių atsisveikinimo žodžius tarė: Lietuvos garbės konsulė J. Vabolienė, PA moterų draugijos pirm. M. Stačiūnienė, LB Adelaidės apylinkės valdybos pirm. J. Grigonytė, velionės artimiausia draugė D. Bartkevičienė ir kaimynė E. Varnienė. Palaidota šalia 1981 mirusio vyro. Jos liūdi sūnus Algis su žmona Sandra ir vaikaitės Nijolė bei Aldona. (*Mūsų pastogė,* 2003 m., 16 nr.) **J. Andr.**

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Associate Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,
pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Namų tel. 705-429-6428
Elektroninis paštas: angie@angiesalvaitis.com
Tinklavietė: www.homesgeorgianbay.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS**

- KULNO SKAUSMAI
- PĖDOS SKAUSMAI
- PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ĮAUGĘ NAGAI
- VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- STERILŪS ĮRANKIAI

LIGONIUS PRIIMAME:
352 WILSON ST. E., ANCASTER, Ont. TEL 905 648-9176

SU ŠTURMU
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
LĖKTUVU arba LAIVU
905•271•8781
PETRAS ŠTURMAS
Paėmimas iš namų pagal susitarimą iš Toronto, Hamiltono, Niagara Falls, Londono, Wasaga Beach apylinkių

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
SKAMBINTI
Petras Brasas
(905) 383-1650

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 45 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	0.75%	Asmenines nuo	6.50%
santaupas	1.00%	nekiln. turto 1 m.	5.10%
kasd. pal. taupymo sąsk.	0.75%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	1.55%		
180 dienų indėlius	1.55%		
1 m. term. indėlius	2.50%		
2 m. term. indėlius	3.00%		
3 m. term. indėlius	3.35%		
4 m. term. indėlius	4.00%		
5 m. term. indėlius	4.50%		
RRSP ir RRIF (Variable)	1.00%		
1 m. ind.	2.50%		
2 m. ind.	3.35%		
3 m. ind.	3.60%		
4 m. ind.	4.25%		
5 m. ind.	4.75%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $100,000.00 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ – INTERAC KORTELĖ
TINKLALAPIS: www.talka.net

Canada has turned the corner on SARS.

Respected health professionals and specialists in disease control are all coming to the same conclusion: Canada has turned the corner on SARS. To put things in perspective, Health Canada believes it is important to remember the following points:

- **The number of people who have recovered from SARS is going up.**
- **The total number of people in quarantine is going down.**

“ Canada has provided such enormous leadership to all of us in the global community.”

Dr. Julie Gerberding, Director of U.S. Centers for Disease Control in Atlanta – Global News 6:30 p.m., Friday, May 2, 2003

“ Canada was doing everything right, including screening passengers as they left.”

Dr. David Heymann, World Health Organization, Executive Director of Communicable Diseases – Closing news conference, Special international meeting on SARS – Toronto, Thursday, May 1, 2003

“ It’s safe to travel to Toronto.”

Dr. Paul Gully, Health Canada – Toronto Star, Thursday, April 24, 2003

“ Toronto continues to be a safe place. Anyone who’s travelling to Toronto, either for business or pleasure, should be reassured that it is safe to do so.”

Dr. Colin D’Cunha, Commissioner of Public Health and Chief Medical Officer of Health – Toronto Star, Thursday, April 24, 2003

Thanks to the ceaseless efforts and hard work of health care workers, the threat of SARS is being dealt with across the country. As for Toronto, all the facts indicate that it is safe to work, live and travel there.

For Government of Canada: 1 800 454-8302, TTY: 1 800 465-7735
www.canada.gc.ca

For Government of Ontario: 1 888 668-4636, TTY: 1 800 387-5559
www.health.gov.on.ca

Health Canada Santé Canada Ontario Canada

Pasaulio lietuvių dainų šventė

Devynioliktojo šimtmečio viduryje dažnas tuometinės Lietuvos gyventojas net nenumanė, kad Europoje plačiai skeidžiasi neįtikėtinai naujas masinio dainavimo ir muzikavimo sąjūdis. Nežinome, kas buvo tas įžvalgus žmogus, pirmas pasiūlęs sukviesti į vieną būrį chorų dainininkus ir dirigentus. Tai įvyko 1843 m. birželio 25 d. Ciuriche, Šveicarijoje. Tai buvo pirmoji dainų šventė Europoje, davusi pradžią masiškam mėgėjų chorų, muzikinių kolektyvų pasireiškimui.

Ši nepaprasta tradicija Šveicarijoje gyvavo ištisus 92-ejus metus, iki 1935 m. Paskutinėje, XXV dainų šventėje, dalyvavo net 166 chorai, 12,000 dainininkų.

Vokietijoje dainų švenčių istorija prasidėjo 1845 m. Viurcburge ir nutrūko tik tuomet, kai į valdžią atėjo Hitleris. Vokietijos dainų šventės pasižymėjo monumentalumu, meninių vertybių populiarinimo siekiais. Viena didžiausių ir ilgiausiai užsitęsusių dainų švenčių buvo surengta 1928 m. Vienoje. Į ją suvažiavo apie 200,000 vokiečių dainininkų iš įvairių pasaulio valstybių.

Po 26-rių metų nuo pirmosios Europoje įvykusios dainų šventės savo pirmąją šventę 1869 m. surengė Estijos dainininkai, o 1873 m. ir Latvijos.

Lietuvoje pirmoji dainų šventė tuometinių kultūros šviesuolių pastangomis buvo surengta tik 1924 m. rugpjūčio 23-25 dienomis Kaune, t.y. praėjus 55-eriems metams nuo pirmosios Estijos dainų šventės ir 81-eriems metams nuo pirmosios Europos šventės.

Tauta gyva savo tradicijomis. Jose glūdi istorinė atmintis ir tautos savimonė. Nenuginčijama tradicija tapusios Lietuvos dainų šventės išaukština žmogaus kūrybinę saviraišką, tautinės kultūros gyvybingumą, Tėvynės meilę ir solidarumą. Jos suburia skirtingas kartas, pratęsia vis atsinaujinantį kultūros vyksmą, padeda ugdyti moralines vertybes.

Per daugelį metų susiformavo vertingiausi dainų švenčių bruožai: žanrų raiškos ypatumai, estetiniai meninių programų kriterijai, viso kultūros proceso tvarkymas, emocinis šventės dalyvių ir žiūrovų bendrumas. Lietuvos dainų šventė yra tautinis visuotinio pobūdžio kultūros reiškinys, savo dvasia prilygstantis senosioms Graikijos olimpinėms žaidynėms. Nuo 2000 m. spalio 30 d. Lietuvos dainų švenčių tradicijos tęstinumą sergsti Lietuvos vyriausybės nutarimas. Jis pabrėžia, kaip svarbu išsaugoti šį unikalų reiškinį, kuris daro didžiulę įtaką mūsų kultūros gyvybingumui, regionų kultūros sklaidai, visos tautos stiprinimui.

Pasaulio lietuvių dainų šventė 2003-aisiais metais – pirmoji XXI amžiuje. Tai pirmoji Lietuvos dainų šventė per visą švenčių istoriją, kai menines programas jungia bendra tema. Tą temą nusako vienas žodis "Mes" (ją padiktavo poeto Justino Marcinkevičiaus eilėraštis). "Mes" – tai visi šio žemės lopinėlio prie Baltijos jūros gyventojai su savo valstybės istorija, kultūra, tradicijomis, papročiais, savimone. Per mus į gimtojo krašto žmones, jų meninės saviraiškos kūrybines galias stengiamasi atskleisti šimtmečiais puoselėtą Lietuvos kultūrą, jos raiškos būdus, tradicijų savitumą, pristatyti tautiečiams, užsienio svečiams lyg nugludintą brangakmenį – tradicinę kultūrą, liaudies meną, profesionaliosios kultūros klodus, talentingus menininkus ir kūrėjus.

Dainų šventės programose dalyvaus 28,000 dainininkų, šokėjų, muzikantų, tautodailininkų, kitų žanrų atlikėjų. Apie 1000 tautinio meno puoselėtojų atvyks iš kitų pasaulio valstybių. 2003 m. pasaulio lietuvių dainų šventė sujungs septynias pagrindines menines programas, iš kurių trys savo idėjomis, žanrų atžvilgiu, yra visiškai naujos. Šios pagrindinės ir dar kelios smulkesnės programos sudarys dainų šventės meninę visumą. **Inf.**

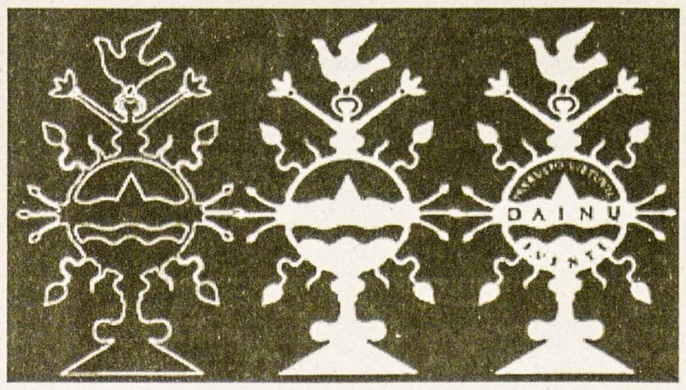

Pasaulio lietuvių dainų šventės ženklas – gyvybės medis. Daina gimsta, bręsta ir išauga į tautos kūrinį, skleidžiantį dvasinę gyvybę

Publika "Kaukių baliaus" spektaklyje entuziastingai plojo atlikėjams. Žemiau – svečiai premjeroje: JAV LB kultūros tarybos pirm. Marija Remienė, JAV LB tarybos pirm. Regina Narušienė, Lietuvos ambasadorius JAV ir Meksikai Vygaudas Ušackas Nuotr. Ed. Šulaičio

Didžioji meno puota

"Kaukių baliaus" premjerai nuskambėjus Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

2003 m. balandžio 27-ji jau liko įrašyta ne vien tik ČLO kolektyvo, bet ir visos išeivijos kultūrinės veiklos istorijon kaip atmintina data.

Tą sekmadienį Mortono East H.S. auditorijos scenoje Cicere buvo apvainikuotas šio kolektyvo 47-sis sezonas Verdi opera *Kaukių balius.*

Pirmasis *Kaukių baliaus* (originalia italų kalba *Un Ballo in maschera*) pastatymas įvyko 1859 m. Romoje, o pasaulinių centrų – Paryžiaus ir Londono scenose jis dienos šviesą išvydo 1861-siais.

Lietuvoje *Kaukių balius* pirmą kartą nuskambėjo 1926 m. ir iki 1940-jų metų buvo 26 spektakliai. Po karo ši opera pirmą kartą operos ir baleto teatre suskambėjo 1967 m.

Dabar Lietuvoje irgi vyksta *Kaukių baliaus* pastatymai, tačiau ten jie pateikiami naujoviška, kaip *Muzikos barų* žurnalo kritikė Daina Adamkevičiūtė rašo "pseudoavangardine" forma.

ČLO kolektyvas pirmą kartą *Kaukių balių* parodė 1974-siais. Tada Marijos aukšt. mokyklos salėje įvyko trys jos pastatymai. Iš tų dienų tebėra išlikęs tik dabartinis operos dirigentas ir meno vadovas Alvydas Vasaitis, kuris tada debiutavo čikagiečių kolektyve ir buvo vieno spektaklio dirigentu. Taip pat iš to laikotarpio matome dar ir vieną, kitą choristą, kolektyvo veteranus – Vytautą Radžių, Vaclovą Momkų, Julių Savrimą, Giedrę Končienę ir kitus.

Bendras įspūdis

Kaip iš daugelio žiūrovų bei garbingų svečių teko išgirsti visi gana entuziastingai vertino šį *Kaukių baliaus* pastatymą.

Iš Vašingtono atvykęs Lietuvos ambasadorius JAV Vygandas Ušackas po spektaklio spaudė operos statytojams rankas ir dėkojo už tokią gražią meno puotą.

Savo šiltus jausmus operos rengėjams išsakė ir pirmojo *Kaukių baliaus* Čikagoje spektaklio primadona Dana Stankaitytė, anksčiau ČLO kolektyvo solistų pirmūnas Stasys Baras ir kt.

Stasys Baras pasidžiaugė faktu, kad ČLO jau 47-tą sezoną gyvuoja ir džiugina mūsų tautiečių širdis. Jis mums pažymėjo, jog jam geriausią įspūdį padarė solistai: baritonas Dainius Stumbras ir sopranas Valerija Balsytė. Jis kiek daugiau tikėjosi iš tenoro Broniaus Tamašausko, kuris gerai pradėjęs, vėliau pavargo ir nustojo blizgesio.

Pokalbininko nuomone, gerą įspūdį paliko čikagiete tapusi solistė Nida Grigalavičiūtė, turinti ypatingus vaidybinius sugebėjimus. Jis komplimentus išsakė dirigentui Alvydui Vasaičiui, pajėgusiam parodyti savo profesionališkumą, nors šį kartą muzikantai buvo surinkti ne vien tik iš žinomo "Lyric" operos orkestro, bet ir silpnesnių kolektyvų.

S. Baras buvo nusivylęs režisūra, ypatingai labai neefektinga karaliaus nudūrimo scena. Bet jis pabrėžė, kad iš Vilniaus atvykusiam režisieriui Eligijui Domarkui Čikagoje buvo labai maža laiko čia padirbėti. "Tobulybei nėra ribų", – teigė S. Baras, kartu reikšdamas viltį, kad ČLO kolektyvas ir ateityje stengsis toliau džiuginti operos mylėtojus.

Pareigūnų įspūdžiai

Užkalbinome ir režisierių Eligijų Domarką, jau vienuoliktą kartą talkinantį čikagiečiams ir ČLO kolektyvo valdybos pirm. Vaclovą Momkų.

Vilnietis E. Domarkas norėjo pagirti operos chorą, kurių dalis narių pasireiškė ir kaip šokėjai, paįvairinę patį spektaklį. "Jų nereikėtų vadinti choristais, bet choro artistais" – sako režisierius. Jį džiugino nauji, jauni choro narių veidai, kurie labai pakelia spektaklio lygį. O tai žmonės iš naujai į šį kraštą atvykusiųjų.

Paklaustas, ar jis ryšis ir 12-tą kartą leistis per Atlantą ateinančių metų operai? Režisierius atsakė: "Priklausys nuo to, ar operos vadovybė mane turės. O jeigu turės, tikrai atvyksiu", – užtikrino E. Domarkas.

Iš solistų pokalbininkas E. Domarkas nė vieno nenorėjo girti ar peikti. Tačiau vėliau, lyg ir juokais, paminėjo, kad jam geriausiai patikęs V. Momkus, nes pas jį Čikagoje buvo apsistojęs.

Pakalbinome ir patį V. Momkų, kuris ne vien reiškėsi chore, dainavo solo partiją, bet buvo ir pati šio kolektyvo galva. "*Kaukių baliaus* pastatymas savo sėkme peržengė mūsų visų lūkesčius", teigė šis operos veteranas. "Tai buvo mūsų metinė šventė, kuri peržengė lūkesčius".

Operos rėmėjų buvo nemažai. Pasižiūrėję į pastatymo programinį leidinį, užtinkame šimtus pavardžių tų žmonių, kurie prie pastatymo prisidėjo lėšomis. Iš stambiausių aukotojų minėtinas Lietuvių fondas (10,000), 2,000 paskyrė Ofelija Vainienė, o po tūkstantinę – dr. Jonas Adomavičius, Gražina ir James Liautaud, Kurtas Vėlius ir vienas asmuo, nenorėjęs skelbti savo pavardės.

Programiniame leidinyje suminėtos ir ČLO kolektyvo valdybos pavardės narių, kurie pastatymui skyrė daug laiko. Be pirmininko V. Momkaus, čia matome Jurgį Vidžiūną, Virginiją Savrimienę, Eleną Ablingytę, Romą Buzneikį, Ramunę Račkauskienę, Rudolfą Valdukaitį.

Ten pat yra išvardinti ir kiti operos pastatymo talkininkai (o jų mažiausiai pora dešimčių), kurie savo vienokiu ar kitokiu darbu prisidėjo prie *Kaukių baliaus* pasisekimo. Gaila, kad jų visų šiame rašinyje negalime išvardinti.

Čikagos lietuvių operos kolektyvo valdybos pirm. Vaclovas Momkus repeticijos metu diskutuoja su režisieriumi Eligijum Domarku Nuotr. Ed. Šulaičio

Lietuvių muziejus-archyvas

"TŽ" pokalbis su Kanados lietuvių muziejaus-archyvo direktore dr. Rasa Mažeikaite

– Kiek jau metų veikia KLB muziejus - archyvas? Priminkite trumpai jo steigimo priežastis ir iniciatorius.

Muziejus-archyvas veikia nuo 1989 m. Jis pradėtas steigti keletą metų prieš tai, kai V. Matulaitis ir kiti veikėjai įtikino, kad būtinai reikia steigti archyvą. Tada KLB kultūros komisijai vadovaujanti Rasa Kurienė pradėjo organizuoti archyvo steigimo darbus, į kuriuos buvau įtraukta ir aš, kadangi esu istorikė ir buvau dirbusi Kent State universiteto bei Ontario archyvuose. Tuo metu galvojome tiktai apie archyvą, norėdami išsaugoti dingstančius dokumentus bei nuotraukas. Lietuviškose institucijose ieškojome vietos archyvui, bet niekas nesutiko tam paskirti net vieno kambario. Tada Anapilio sodybos vadovybė (pirm. Jonas Andrulis, Pranas Linkevičius) su aktyvia Lietuvos kankinių parapijos klebono prel. Jono Staškevičiaus parama nusprendė statyti priestatą, kurio pirmame aukšte yra Anapiliui reikalinga salė laidotuvėms bei pobūviams, kapinių raštinė bei garažai, o antrame aukšte – archyvas ir muziejus. Beje, mintis kurti muziejų buvo prel. P. Gaidos, ir jisai buvo teisus, nes be muziejaus parodyti, kas yra archyve neįmanoma; vargu ar archyvas būtų išsilaikęs.

Dr. RASA MAŽEIKAITĖ

– Kaip buvo surinktos lėšos ir kaip muziejus-archyvas išsilaiko?

– Anapilis muziejaus patalpas pastatė savo lėšomis, ir dar vis iš to turi skolų, nors daug Kanados lietuvių aukojo, arba pinigus be palūkanų skolino šiai statybai. Lėšas muziejų-archyvą tinkamai aprūpinti (vien lentynos kainavo $5,000!) ir išlaikyti parūpino iš pradžių Kanados lietuvių bendruomenė, kuri ir dabar yra muziejaus-archyvo savininkė ir pagrindinė rėmėja. "Archives of Ontario" padėjo mums gauti iš provincinės valdžios pinigų pirmam susitvarkymui. Vėliau buvo gauta šiek tiek valdžios pinigų kompiuteriams bei kitai aparatūrai. Tai buvo seni, geri laikai, dabar valdžios paramą gauti daug sunkiau. Muziejaus išlaikymą remia Kanados lietuvių fondas, "Paramos", "Talkos", "Lito" ir Prisikėlimo kredito kooperatyvai, organizacijos ir asmeninės aukos bei palikimai.

– Kokios buvo Jūsų užduotys įsteigus muziejų-archyvą? Ar jos pasikeitė?

– Užduotis buvo ir liko, kaip nurodyta mūsų oficialiose gairėse, rinkti, saugoti ir rodyti Kanados lietuvių istoriją bei jų surinktas senienas. Prie to prisidėjo Lietuvos nepriklausomybės atgavimo dokumentacijos rinkimas. Nebuvo numatyta, kad mūsų mažame archyve rinksime dokumentus iš dabartinės Lietuvos, tačiau kai Sąjūdžio veikla vis didėjo, daugelis Kanados lietuvių buvo į ją įtraukti (įskaitant KLB veikėjus, jaunus muziejaus darbuotojus Darių Čiuplinską, Indrę Čuplinskaitę, Mirgą Šaltmiraitę…). Per KLB ir per muziejuje dirbusi jaunimą gavome daug nuotraukų, garsajuosčių, dokumentų apie įvykius Lietuvoje ir negalėjome atsisakyti saugoti tokio svarbaus laikotarpio dokumentaciją.

– Ar dirbate viena, ar pasiseka gauti talkininkų?

– Administracinį darbą atlieku aš pati. Kelerius metus po muziejaus steigimo turėjome aktyvią muziejaus valdybą, kuriai vadovavo dr. Petras Lukoševičius. Dabar pamatėme reikalą ją atgaivinti – bent įsteigti "Muziejaus draugų" būrelį, kurio nariai galėtų prisidėti prie kai kurių muziejaus darbų, paskatinti lankymą ir pan. Gan sudėtinga būdavo gauti Kanados valdžios paramą samdyti studentams vasarą (reikėjo pildyti daug formų, sugalvoti projektus, rašyti daug pranešimų). Dabar reikalaujama, kad mes pridėtume nemažai pinigų prie studento algos iš savo lėšų (fund-matching), taip pat vis sunkiau rasti studentų, kurie moka ir anglų, ir lietuvių kalbą. Dėl to pereitais metais prašymo nepadaviau. Šiais metais tikriausiai vėl paduosiu. Parodoms nuolat reikia samdyti dailininkus, jas profesionaliai paruošti, nes būdama istorikė aš to nemoku. Parodas ruošiančios dailininkės sutinka dirbti už kur kas mažesnį atlyginimą negu gauna valytojos, bet visvien medžiagos daug kainuoja, ir kiekviena paroda kainuoja tarp $800 ir $1,300.

– Kaip vertinate pareikštas nuomones, kad išeivijos archyvinę medžiagą reikėtų siųsti į Lietuvą, nes ateities lietuvių kartos išeivijoje visai nesidomės, neišlaikys ir nenaudos tokios institucijos?

– Netikiu, kad ateities kartos nesidomės! Į muziejų dabar ateina trečios ar ketvirtos kartos imigrantų palikuonys, ir kaip tik jie daugiausia domisi lietuvių kultūra ir taip pat savo šeimos istorija bei savo senelių kartos organizacijom, nes visa tai jau tolima, egzotiška. Pagalvokime – jeigu vitrinoje yra dvi koncertų programos, viena 1913 metų ir viena 2000 metų, kuri mus sudomins? Tikriausiai neseniai įvykusio koncerto programa atrodys visai neįdomi, o senesnė programėlė bus jau reta, įdomi seniena. O juk tai ir yra archyvų funkcija – išsaugoti dalykus tol, kol jie tampa įdomūs! Archyvistai žino, kad bendrai žmonės pradeda savo visuomenės bei šeimos istorija domėtis, kai patys tampa "istoriniai" – t.y. sulaukę gal 60 metų. Drįstu priminti manąjai kartai, kad ir mums tai ne už kalnų?

O dėl mūsų Kanados lietuvių istorijos išsiuntimo į Lietuvą reikia pagalvoti – kodėl manome, kad tenai bus didelis susidomėjimas mūsų veikėjais ar mūsų organizacijom? Juk mes mylime Lietuvą, bet ar mes daug laiko praleidžiame tyrinėdami, pvz. kokio nors Lietuvos miestelio sporto klubo arba choro istoriją? Juk Kanados lietuvių buvo ir yra tik tiek, kiek viename Lietuvos miestelyje! Mes esame tik maža dalis tautos istorijos. Taip, mes esame šiek tiek pasiekę, bet ar tais pasiekimais tikima tėvynėje? Šiuo metu yra gana madoje Lietuvoje rašyti knygas ir t.t. apie išeivijos veiklą, nes tai buvo labai nežinoma sritis. Bet ta "egzotika" neilgai tęsis. Žinoma, daugelis muziejų ir archyvų Lietuvoje labai nuoširdžiai stengiasi papildyti savo kolekcijas rinkdami išeivijos dokumentaciją, nes archyvistai nemėgsta žinių spragų. Tačiau kas ta medžiaga naudosis? Kaip minėjau, natūralu domėtis daugiau savąja visuomene. Aš daugiau tikėčiau tikru Lietuvos studentų bei istorikų susidomėjimu išeivija, jeigu tai nebūtų dažnai susieta su gaunama išeivijos finansine parama, taip pat papildomais etatais universiteto darbuotojams ir t.t. Kai Lietuvoje tyrinėtojai leis savo pinigus tyrinėti išeivijos istoriją (taip, kaip aš ir kiti esame savo lėšomis tyrinėję Lietuvos istoriją), tada tikėsiu tėvynainių dideliu susidomėjimu mūsų istorija.

Reikia taip pat pagalvoti, kaip galės archyvistai Lietuvoje sukataloguoti gautą medžiagą, nežinodami mūsų veiklos. Ir man dažnai yra sunku suprasti, ką reiškia neidentifikuoti dokumentai, ką rodo nuotraukos, ir aš juk užaugau Kanados lietuvių tarpe. Dabar tyrinėtojai nebenori ilgas valandas sėdėti bibliotekoje ir pamažu peržiūrėti dokumentus. Jie reikalauja pirmoje vietoje tikslaus, detalaus elektroninio katalogo ir archyvisto, kuris galėtų atsakyti į klausimą "Kur galiu rasti žinių apie ____?" Svarbiausia, ar archyvistas gali tiksliai nurodyti, kur yra dokumentai. Tada dokumento kopiją faksu ar elektroniniu paštu persiųsti kad ir per Atlantą yra kelių minučių darbas. Taip jau esu padėjusi keliems Lietuvos istorikams. Svarbiausia yra gerai suprasti, kas kolekcijose

(Nukelta į 7-tą psl.)

PADĖKA

MŪSŲ MYLIMAS TĖVELIS

A†A

JURGIS JURGUTIS

iškeliavo amžinybėn 2003 m. kovo 25 d.

Nuoširdžiai dėkojame Hamiltono Aušros Vartų parapijos kun. Audriui Šarkai, OFM, už Rožinio maldas laidotuvių namuose ir klebonui kun. J. Žukauskui, OFM, už atnašautas gedulines Mišias bei maldas prie amžino poilsio vietos Šv. Jono lietuvių kapinėse.

Nuoširdus ačiū Lilijai Turūtaitei už giesmes ir vargonavimą Mišių metu. Dėkojame karsto nešėjams ir visiems mieliems draugams bei pažįstamiems už pareikštas užuojautas žodžiu ir raštu, už atsiųstas gėles, užprašytas šv. Mišias ir už dosnias aukas. Ačiū J. Gurklienei už paruoštus laidotuvių pietus ir artimiesiems už skanius pyragus.

Niekada neužmiršime jūsų nuoširdumo šią skaudžią valandą.

Likę liūdesyje – *dukros Jūratė, Daina ir Ramona su šeimomis*

Matininkas

TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S., O.L.I.P.

ONTARIO LAND SURVEYOR

40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7

TEL: (416) 237-1893

FAX: (416) 237-0426

E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

LEDAS REFRIGERATION

AIR CONDITIONING & APPLIANCES

Skambinti

R. Jareckui

Tel. 416-370-3539

arba 416-825-3328

(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

Kanados Lietuvių Fondas

Lithuanian Canadian Foundation

1 Resurrection Rd. Toronto ON M9A 5G1 tel. 416-889-5531

KLF kapitalas siekia beveik $3.5 milijono - tai Kanados lietuvių įnašas! Metinis pelnas (viršijantis $150,000) skirstomas lietuvybės išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (tremtinių reikalams, vaikų prieglaudoms, jaunimui).

Prisiminkime Kanados lietuvių fondą testamentuose ir remkime jį savo aukomis

Raštinės darbo valandos pirmadieniais ir trečiadieniais nuo 11 v.r. iki 3 v.p.p.

Išrašome pakvitavimus atleidimui nuo pajamų mokesčių

Lietuvių muziejus-archyvas

(Atkelta iš 6-to psl.)

yra ir sugebėti padėti tyrinėtojams bei studentams nurodant tinkamas kolekcijas.

Kanadoje mūsų archyvas, muziejus ir biblioteka jau buvo panaudoti: i) paruošti daugybei parodų per 10 metų, kurias yra aplankę keli tūkstančiai lietuvių iš viso pasaulio, taip pat daugelis kitataučių; ii) sukurti du filmus ir dvi televizijos programas; iii) dažnai parodyti Lietuvos bei lietuvių istoriją lituanistinių mokyklų mokiniams; iv) paruošti rašiniams Toronto bei McMaster universitetų kursams; v) paruošti Kanados lietuvių organizacijų istorijai išspausdinta knygoje *Kanados lietuvių organizacijų žinynas;* vi) žinioms bei nuotraukoms leidiniams Lietuvoje; vii) dokumentacijai dviem mokslinėm knygom ir vienai disertacijai Lietuvoje. Dabar J. Balsio kolekcija mūsų archyve bus panaudota magistro disertacijai Toronto universitete, kurią rašo visai lietuvių kalbos nemokantis lietuvių kilmės jaunuolis. Turiu pasigirti, kad aš pati prikalbinau jį pasirinkti tą temą. Ar toks asmuo būtų vykęs į Lietuvos archyvą?

– Kokia, Jūsų nuomonė, yra šio muziejaus ateitis?

– Visko ateitis yra Dievo rankose, negalime jos žinoti, tačiau muziejaus-archyvo ateitis priklauso ir nuo Kanados lietuvių valios. Kanados lietuvių muziejus-archyvas egzistuos, jeigu Kanados lietuviai to norės, ir tai parodys prisidėdami prie jo išlaikymo pinigais ar darbu. Aš tikiu, kad taip ir bus. Bet jeigu jau norima savo paties praeitį išsklaidyti ir išvežti kitur, tai reikėtų archyvą perduoti valstybiniam Kanados archyvui Otavoje, tiktai pirma viską sutvarkius ir kuo pilniausiai surašius, sukatalogavus. O tam reikia paskirti daug mėnesių darbo. Deja, valstybinis archyvas tiktai labai bendrai yra apibūdinęs jau jame esančius lietuviškus dokumentus, jisai neturi lietuvio archyvisto. Gavę tiktai dėžes nesurūšiuotų popierių (kaip mes dažnai gauname), Otavos archyvistai nežinos, kas tai yra ir ką su tuo daryti. Deja, dauguma dabartinio mūsų muziejaus-archyvo naudotojų neturi laiko skaityti katalogus ir t.t., jie tiesiog paklausia manes, ar archyve yra, ko jie reikalauja. Tokio patarimo valstybiniame archyve nebus, kaip ir nebebus lietuviškų parodų – muziejinių rodinių šis archyvas iš viso nenorės priimti. Taip pat aišku, kad Kanados archyvas aktyviai nerinks lietuviškos dokumentacijos ir neskatins jos rinkimo. Taigi daug, ypač mažesniuose telkiniuose, esančios medžiagos prapuls. Tačiau bent jau dalis Kanados lietuvių istorijos liks Kanadoje ir bus prieinama, nors tiktai nuvažiavus į Otavą.

– Ką turėtų daryti Kanados lietuviai ar jų palikuonys su per 50 metų įsigytom lietuviškom knygom, meno darbais ar kita medžiaga? Kaip ją tvarkyti, kam duoti?

– Muziejus turi 2,000 knygų biblioteką, bet duplikatų negali priimti. Renkame po 2 Kanados lietuvių dailininkų meno darbus, bet negalime patalpinti Amerikos lietuvių daugybes darbų. Žymesnių dailininkų darbus reikėtų siūlyti Lietuvos dailės muziejui. Knygas visų pirmą reikia gerai apžiūrėti ir pauostyti – *jeigu bent kiek jaučiasi pelėsių kvapas, jas reikia išmesti,* jos pavojingos kitom knygom ir bibliotekininkų sveikatai. Knygas reikėtų siūlyti naujesniem universitetam (Klaipėdos bei Šiaulių), Lietuvos literatūros institutui, istorijos knygas – Istorijos institutui Lietuvoje, taip pat Mokslo akademijos bibliotekai Vilniuje. *Prieš siunčiant* reikia susirašinėti, pasiųsti siūlomų knygų sąrašą, nes visos bibliotekos turi atsisakyti duplikatų.

– Kokią medžiagą priima muziejus-archyvas?

– Mūsų archyvas mielai priims Kanados lietuvių imigracijos dokumentus, atsiminimus, organizacijų bet kokius dokumentus (laiškus, programas, konstitucijas, reklamas), fotografijas, renginių rodinius ar suvenyrus, organizacijų vėliavas, filmus, vaizdajuostes, garsajuostes, plakatus ir pan. Taip pat su malonumu muziejuje rodysime visokias Lietuvos senienas – audeklus, karinius bei sporto medalius, ženklus, uniformas, monetas, žemėlapius, buities dalykus iš prieškarinių laikų, pašto ženklus ir t.t.

Labai svarbu prie nuotraukų pridėti bent datų ir vietovių sąrašą, bet ant pačių nuotraukų nerašyti, ir jokiu būdu nuotraukų neklijuoti į knygas ar albumus – tai jas sugadina. Dokumentus galima surūšiuoti pagal organizaciją ir datą, tačiau nevalia perorganizuoti perimtus organizacijos senesnius dokumentus. Dabar, kai daugelis organizacijų vadovų susirašinėja elektroniniu paštu, yra svarbu tuos laiškus išspausdinti ir palaikyti – kitaip visa ta veikla liks nedokumentuota.

– Dėkoju už išsamų pokalbį ir pateiktą informaciją.

Ramūnė Sakalaitė-Jonaitienė

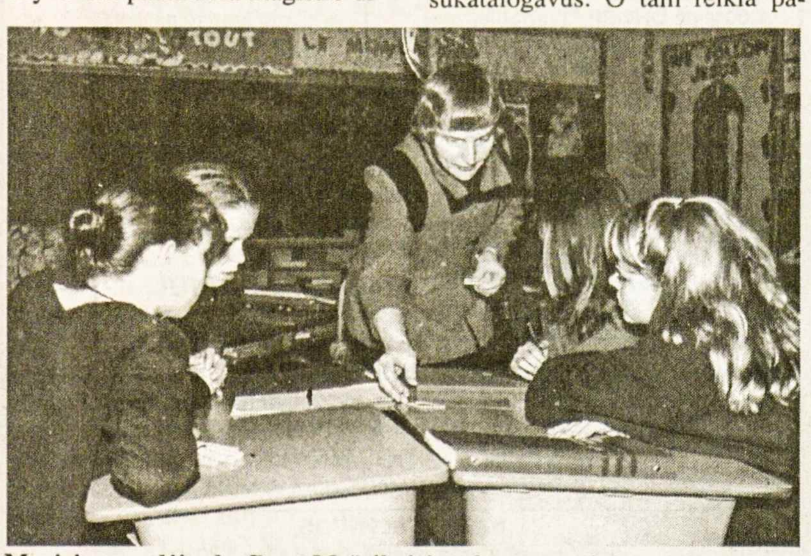

Muziejaus vedėja dr. Rasa Mažeikaitė rodo senus pinigus VII skyriaus mokiniams Toronto Maironio mokykloje

“Amerikos lietuvis” į ketvirtus metus

EDVARDAS ŠULAITIS

2000 m. gegužės 5 d. buvo išleistas pirmasis *Amerikos lietuvio* savaitraščio numeris (beje, jis tada vadinosi tik *Lietuvis,* o *Amerikos lietuviu* buvo pakrikštytas savaitę vėliau).

Šio laikraščio leidėjas – neseniai į Ameriką atvykęs žemaitis iš Plungės – Bronius Abrutis, kuris ten buvo laikraščio leidėjas. Todėl jis panorėjo išbandyti panašų darbą ir naujame krašte. Jis tada nežinojo, jog JAV lietuviškų laikraščių leidimo sąlygos gerokai skiriasi nuo Lietuvoje buvusių.

Tačiau tas nežinojimas išėjo į naudą, nes, jeigu būtų žinojęs, tikrai nebūtų šio žygio pradėjęs. Pradžioje jis norėjo pabandyti naują darbą gal pusei metų – išleisti kitame darbe sukauptus savo ir žmonos pinigus ir tyliai atsisveikinti su leidyba. Tačiau jam sekėsi: šiandien jo pradėtas leidinys jau mini trejų metų sukaktį ir per tą laiką buvo išleisti 157 numeriai.

Pirmame šio laikraščio numeryje leidėjas ir vyr. redaktorius rašė: “Mieli skaitytojai. Jūsų rankose naujas laikraštis. Šiandien mes žengiame pirmą žingsnį į jūsų namus, įstaigas, parduotuves. Norime tapti jūsų pagalbininku ir draugu – mūsų tikslas – suteikti jums kuo daugiau informacijos bet kuria tema iš Lietuvos ir viso pasaulio. Tikimės, kad naujasis leidinys sudomins visus lietuvius”.

Mūsų tautiečiai, ypač naujai į šį kraštą atvykusieji, juo labai susidomėjo. Pradžioje leistas tik 8 puslapių, po kurio laiko padidėjo iki 12, tada 16, 20 ir 24 puslapių. Artimoje ateityje laikraštis žada dar augti ir plėsti savo apimtį. Šią vasarą turėtų pasirodyti *Amerikos lietuvio* laida, skirta JAV rytinio pakraščio lietuviams, nes jų savaitraščiui *Darbininkui* tapus mėnesiniu, tenykščiai lietuviai liko be savo savaitraščio.

Šiandien šis savaitraštis jau nėra vien tik vadinamųjų “trečiabangininkų” leidinys. Jo skaitytojų eilėse apie 40% – senesnės išeivijos atstovai, kurių skaičius vis didėja. *Amerikos lietuvis* šiandien yra ne vien tik didžiausias bet kada Amerikoje ėjęs savaitraštis, bet ir jo tiražas jau artėja prie 3000 ribos. Taip pat ir nuolatinių bendradarbių eilėse matome gana daug anksčiau į šį kraštą atvykusiųjų spaudos darbuotojų: Bronių Nainį, Povilą Žumbakį, dr. Joną Adomavičių, Stasį Goštautą, Edvardą Šulaitį ir kitus. Didėja ir šio savaitraščio redakcinis kolektyvas: šalia leidėjo – vyr redaktoriaus Broniaus Abručio dabar matome Vaivą Ragauskaitę (redaktorė), Edvardą Šulaitį, Ramunę Rakauskaitę, Reginą Nuttal, kitus talkininkus – Vita Malinauskienę, Giedrę Elekšytę, Jovitą Černauską.

Daugiau negu dvejus metus šio laikraščio redakcija ir administracija sutilpo jo leidėjo bute. Kai padidėjo jo šeima (šalia mažamečio sūnelio atsirado ir dar vienas berniukas), jiems jau teko ieškoti kitų patalpų. Tad laikraščio darbuotojams atsirado daugiau vietos.

Senosios kartos JAV imigrantai daugiau negu prieš 100 metų yra bandę leisti *Amerikos lietuvio* vardu pavadintą leidinį. 1897-siais spaudos entuziastai J. Grinius ir J. Laukis Čikagoje pasirodė su tokiu vardu laikraščiu. Tačiau jie tada įstengė išspausdinti tik 3 numerius ir turėjo sustoti dėl lėšų stokos. Tuomet kitas mūsų tautietis, Mikolas Paltanavičia (taip jis save vadino tame laikraštyje) 1907-siais Worchester, MA, vėl pabandė leisti *Amerikos lietuvį.* Bet ir jis neįstengė gyvuoti ištisus metus. Tik tame pačiame mieste to paties Paltanavičiaus atgaivintas *Amerikos lietuvis* jau tesėjo iki 1955-jų, nors ir keitėsi laikraščio leidėjai ir redaktoriai.

Trejų metų *Amerikos lietuvio* sukaktis buvo paminėta šio savaitraščio 2003 m. gegužės 8 d. laidoje. Čia apie sukaktuvininką kalba ne vien tik jo leidėjas B. Abrutis, redakcijos nariai, bet ir artimieji *Amerikos lietuvio* bendradarbiai, išsimėtę po įvairius JAV miestus, bet ir vienas – gyvenantis Frankfurte, Vokietijoje.

“Amerikos lietuvio” leidėjas Bronius Abrutis su savo leidiniais Čikagoje **Nuotr. Ed. Šulaičio**

Sopranas Valerija Balsytė su gėlėmis po “Kaukių baliaus” premjeros Čikagoje **Nuotr. Ed. Šulaičio**

“Laiko dvelksmas”

Gintautos Kievišienės poezijos knyga

VYTAUTAS KUTKEVIČIUS

Išėjo iš spaudos ir jau skaitytojų rankose jurbarkietės poetės Gintautos Kievišienės antroji eilėraščių knyga *Laiko dvelksmas.* Jos pirmasis lyrikos rinkinys *Skrido paukštė* dienos šviesą išvydo 1997 metų žiemą. Nūnai, skaitydami antrąją knygą, galime nesunkiai pastebėti autorės kopimą poetinėn brandon. Gyvenimo blyksniai jau giliau vidujai pajausti, didesnės pastangos apmąstyti būtį, saviti įprasminimai nauju matymu.

Abiejuose G. Kievišienės eilių rinkiniuose galime rasti gimtinės, gamtos, laiko ir dvasinės tobulybės siekių motyvus. Antrojoje poezijos knygoje jau kiek dažniau skamba kaip smėlis tarp pirštų bėgančio laiko tema, kurios savo kūryboje negalėjo apeiti nė vienas rašytojas. Labai atvirai apie tai prabylama giliai išjaustame eilėraštyje *Laiko dvelksmas.* Logiška, kad rinkinyje šis eilėraštis, kaip svarbiausias akordas – spausdinamas knygos gale, tokiu pačiu pavadinimu vadinama ir knyga. Tarytumei tyliu ir bejėgišku atodūsiu prasiveria eilėraščio eilutės:

Tai laikas –
Nežymiai lytėdamas
Nueina tolyn
Jau negrįžtamai.
Tolyn ir tolyn
Vos padvelkęs…

Poetė nuolat ir stipriai jaučia ją supančią gamtą. O gamta turi paslaptingą jėgą, kuri dažnai traukia savaip, kurioje išvysti vaizdai ir patirti pergyvenimai braunasi į sielą, joje tapdami nedaloma savastimi. Gyvenimiškoji patirtis kūryboje transformuojama ir meniškai įprasminama. Žinoma, poetė perteikia tik tą patirtį, kuri artima jos *alter ego,* t.y. jos dvasios sandarai.

Kiekvienas gamtos vaizdas yra šiek tiek savitas ir detaliai nepakartojamas. Todėl kai į tuos vaizdus žvelgiama pastabiu ir jautriu žvilgsniu, išvystama ir randama kažkas nauja, netikėta, nors viskas lyg ir yra “savo vietoj”… Eilėraštyje *Paskutinioji amžiaus vasara* subtiliai atskleidžiama ši būties nuostata. Pavasario ir vasaros grožyje daug kas nelaukta ir netikėta. Tačiau ateina ir mintis, o “gal viskas turi būti taip?” Eilėraščio pavadinimas nuteikia nostalgiškai, juk tai paskutinioji amžiaus vasara, amžinai nuslenkanti į praeitį.

G. Kievišienė lyrikoje dažniausiai atgyja vasaros vaizdai. Žydėjimas, sodri žaluma, medunešis, branda. Eilėraščio *Liepos žydi* lyrinis herojus emocingai išgyvena vienovę su vasaros gamta, su grožiu žydinčių liepų alėjoje. O štai eilėraštyje *Kai liūdna* prisipažįstama:

Ir vėl – lietus,
Lyg nenorom į žemę
Beriantis gaivos lašus, –
Ir švelnią drėgmę
Sugeriantis nerimas nurimsta.

Kiekvienas turime brangų žemės plotelį, vadinamą gimtine. Per gyvenimą lydi jos spalvos, kvapai, garsai. Vienas G. Kievišienės eilėraštis taip ir pavadintas *Gimtinės balsas.* Įvairūs gimtinės garsai visuomet jautriai ataidintys į širdį ir sukeliantys nerimą. Eilėraščio pabaigoje poetė patikina:

Kiek bevingiuotų virš pievų
Smuiko dainelė vingri,
Nerimas aidu telieka,
Meilė gimtinei – širdy…

Ne vieną skambų posmą poetai sužadino ir tolimesnės gimtojo krašto vietos, kur buvo klaidžiota, rymota, mąstyta, svajota. Tokie yra eilėraščiai: *Prie Gedimino ąžuolo, Raudonė, Kryžių kalnas, Impresija Plungės parke.*

Su gimtine susiję ir iškilių kūrėjų vardai, kurie poetei artimi, žadina emocijas, vaizduotę, kūrybines galias. Tos lyrinės aspiracijos davė impulsą parašyti keletą eilėraščių apie poetą Jurgį Baltrušaitį. Knygoje yra ir du eilėraščiai susiję su M.K. Čiurlioniu.

Skaitydami G. Kievišienės eilėraščius nejaučiame monotonijos. Jie gana skirtingi tematika ir poetine forma. Klasikinis posmas neretai pakeičiamas verlibru, o kai kurie eilėraščiai artimi liaudies dainos poetikai.

Gintautą Kievišienę vadintume vasaros poete, nes jos kūryboje apstu žiedų, lig debesų neriančių vyturių, šiltų vėjų gūsių, jautrius nerimo lauknešėlius plukdančių…

Laukimas

Apie grįžimą daug rašei man…
Pabalo sodas laukime.
Tik ilgesy tavęs ateinant
aš laukiu meile laukine.

Ne vieną rytą žvaigždės geso
ir alpo naktys paupy,
o graudžios dainos mano sesių
tebuvo aimana sopi.

Virš upės vortinkliai plevena,
vėjelis klaidžioja rugiuos…
Srovena ilgesys man venom
ir nerandu kam pasiguost.

O tu rašai: kraujuotos rūdys
širdy vis trenkiasi slapčia.
Deja, nuo to man dienos gūdžios
pavirsta didesne kančia.

Sapnuoju, kad einu per naktį,
o tu kažkur toli toli…
Širdis iš meilės ima plakti,
o nuramint jos negali.

Apie grįžimą daug rašei man…
žinau, kad lauki tu manęs.
Todėl kaip siūlus apie šeivą
vynioju ilgesio dienas.

Zigmas Pavilionis,
Uralas, Okuniovas, 1951 m.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

A.a. kun. dr. Leonardas Andriekus, OFM, 89 metų amžiaus, mirė š.m. gegužės 19 d., pastaruoju laiku gyvenęs Kennebunk Porte, Maine pranciškonų vienuolyne. Velionis, žinomas poetas, teologijos daktaras, gimė 1914 m. liepos 15 d. Barstyčių kaime, Skuodo rajone. Įstojęs į pranciškonų vienuolyną Kretingoje, mokėsti pranciškonų progimnazijoje, teologiją studijavo Austrijoje ir Italijoje. Nuo 1946 metų velionis gyveno JAV, aktyviai dalyvavo lietuvių veikloje, redagavo “Aidų” žurnalą, dabar leidžiamą Lietuvoje “Naujojo židinio-Aidų” pavadinimu; iki mirties buvo šio žurnalo garbės redaktoriumi. Kun. dr. L. Andriekus, OFM, yra išleidęs savo poezijos rinkinius “Atviros marios” (1955), “Saulė kryžiuose” (1960), “Naktigonė” (1963), “Po Dievo antspaudais” (1969), “Už vasaros vartų” (1976), “Atmink mane, Rūpintojėli” (1985) ir kt. Lietuvoje 1991 m. išleista jo poezijos rinktinė “Pasilikau tik dangų mėlyną”. Kelios jo knygos išleistos ir anglų kalba. Palaidotas Niujorke, Bruklino kapinių lietuvių pranciškonų skyriuje.

“The Baltic Times” (2003. V.1-7) praneša, kad žymus Lietuvos fotografas Algimantas Aleksandravičius laimėjo pirmą vietą iškiliame “Fuji Euro Press” konkurse vienoje iš keturių grupių. Konkurse, kuris vyko Oslo, Norvegijoje, dalyvavo 18 fotografų iš 18 Europos valstybių. A. Aleksandravičius laimėjo portretų grupėje su juodomis-baltomis nuotraukomis iš ciklo, kuriame jis fotografavo Rusijos kultūros asmenybes. Jis laimėjo premiją už satyrininko Michailo Žvaneckio, aktorių Michailo Kozakovo ir Konstantino Raikino portretus. **Inf.**

Valstybinės filharmonijos Didžiojoje salėje kovo 15 d. įvyko simfoninis koncertas, kurio programą atliko Lietuvos valstybinis simfoninis orkestras (dir. Zeev Dorman iš Izraelio) ir viešnia iš JAV-jų, pianistė Golda Vainberg-Tatz. Programoje Maurice Ravel muzika: du simfoniniai kūriniai, *Le tombeau de Couperin* (Kupereno kapas), *Koncertas fotepijonui ir orkestrui Nr. 1,* ir jo orkestruota populiarioji Modest Mussorgskio siuita *Pictures at an Exhibition* (Parodos paveikslėliai). Pianistė G. Veinberg-Tatz, muzikos kritikų apibūdinama kaip “žavi interpretatorė, virtuozė ir didi menininkė”, gimė Vilniuje, mokėsi M. K. Čiurlionio menų mokykloje. Aštuonerių metų jau grojo pirmuosius rečitalius Maskvoje ir Sankt Peterburge, devynerių tapo Lietuvos jaunųjų pianistų konkurso laimėtoja. 1972 m. emigravusi į Izraelį, baigė Tel Avivo universiteto Rubino muzikos akademiją. Gavusi Niujorko Juilliard muzikos mokyklos stipendiją, mokėsi pas Belą Davidovič, ją baigusi 1984 m. studijas tęsė Manhattan muzikos mokykloje pas Niną Svetlanovą. Lietuvoje ji yra grojusi su Valstybiniu simfoniniu orkestru, Vilniaus kvartetu, su a.a. smuikininku Raimundu Katiliumi įrašė du albumus.

Vokietijos Berlyne šį kovą įvykusiame aktualiosios muzikos festivalyje *Maerzmusik* pirmavo Baltijos valstybių muzika. Dalyvauti šiame “Berliner Festspiele” rengiamame festivalyje buvo pakviesti žinomiausi lietuvių kompozitoriai ir muzikos atlikėjai. Pradžiai (III.16), Berlyno Didžiojoje koncertų salėje Berlyno radijo simfoniniam orkestrui dirigavo Vakarų Europoje gyvenantis lietuvių dirigentas ir kompozitorius Vykintas Baltakas-Bieliauskas. Programoje skambėjo ir jo paties 1996 m. sukurta *Sinfonia.* Koncerte *Fluxus-Defluxus* (III.19) buvo atliekamas *Fluxus* judėjimo pradininko Jurgio Mačiūno kūrinys *Piano Piece #13.* Festivalio programos pabaigoje (III.23) Friedrichswerder šventovėje skambėjo lietuvių kompozitorių Nomedos Valančiūtės ir Ryčio Mažulio choriniai kūriniai.

Lietuvių muzikos pristatymo viršūnė pasiekta Berlyno filharmonijos kamerinėje salėje įvykusiame “Gaidos” ansamblio koncerte (III.20): su ansambliu grojo violončelininkas Davidas Geringas, programoje – nauja Osvaldo Balakausko kompozicijos *Ludus modorum* versija, Broniaus Kutavičiaus, Jurgio Juozapaičio kompozicijos, jaunesnė kartos atstovų Vytauto V. Jurgučio, Šarūno Nako, Remigijaus Merkelio kūriniai. Tą pačią dieną “Haus der Berliner Festspiele” salėje etnomuzikologės Daivos Račiūnaitės ansamblis “Trys keturiose” atliko senosios lietuvių muzikos pavyzdžius – sutartines, jos buvo “apdorojamos” modernia elektronine muzika bei maišomos su džiazu ir elektronine šokių muzika, kurios autoriai – kompozitoriai Linas Rimša ir Linas Paulauskis. Vėliau (III.22) “Kulturbrauerei” įvykusiame koncerte “Chordos” kvartetas atliko Algirdo Martinaičio festivaliui užsakytą kūrinį *Bienenmensch* ir – su Latvijos radijo kameriniu choru – Ryčio Mažulio kompoziciją *ajapajapam.* Tame pačiame koncerte buvo atlikti ir styginių kvartetai: B. Kutavičiaus Kvartetas Nr. 2 *Metai su žiogu* ir O. Narbutaitės Kvartetas Nr. 3 *Piešinys styginių kvartetui ir sugrįžtančiai žiemai.*

Suomijos Didrichseno muziejuje porą mėnesių, iki gegužės 11 d., vyko lietuvių koloristinės tapybos paroda *Inspired Explosions* (Įkvėpimo proveržiai), kurioje pristatoma apie pusšimtis įvairių kartų lietuvių tapytojų kūrinių. Tarp jų, tapybos klasikai Antanas Gudaitis, Jonas Švažas, Antanas Martinaitis, Algirdas Petrulis, šiuolaikiniai dailininkai Linas Katinas, Algis Skačkauskas, Gintaras P. Janonis, Ričardas Vaitekūnas ir kt. Privatus Didrichseno muziejus, atidarytas 1965 m., turi išskirtinės vertės kūrinių: Pablo Picasso, Wassily Kandinsky darbų, senosios Amerikos ir Rytų meno rinkinius. Parodos metu buvo skaitomos paskaitos apie Lietuvos kultūrą ir meną. **G.K.**

(ELTOS, *Lietuvos ryto,* BNS, *7 meno dienos,* LGTIC informacija)

Čikagos lietuvių operos kolektyvo veteranai po “Kaukių baliaus” premjeros: Alvydas Vasaitis, Dana Stankaitytė ir Stasys Baras **Nuotr. Ed. Šulaičio**

PRISIKĖLIMO KREDITO KOOPERATYVAS

3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje tel.: 905 566-0006 Fax: 905 566-1554

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.30 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 62 milijonus dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	1.25%
180-364 d. term.ind.	1.55%
1 metų term. indėlius	2.00%
2 metų term. indėlius	2.60%
3 metų term. indėlius	3.00%
4 metų term. indėlius	3.25%
5 metų term. indėlius	3.65%
1 metų GIC-mėn.palūk.	1.60%
1 metų GIC-met. palūk.	2.25%
2 metų GIC-met. palūk.	2.85%
3 metų GIC-met. palūk.	3.35%
4 metų GIC-met. palūk.	3.85%
5 metų GIC-met. palūk.	3.95%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	1.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	2.50%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	3.10%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	3.60%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	4.10%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	4.20%
Taupomąją sąskaitą iki	1.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	1.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki.	1.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	0.60%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo 6.00%

Sutarties paskolas nuo 6.00%

Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 4.35%
2 metų 4.70%
3 metų 5.00%
4 metų 5.40%
5 metų 5.50%

Su keičiamu nuošimčiu
1, 2, 3 metų 5.00%

Duodame CMHC apdraustas nekilnojamo turto paskolas

Duodame komercines nekilnojamo turto paskolas

Duodame asmenines paskolas iki $100,000 ir nekilnojamo turto paskolas iki 95% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (travellers cheques) JAV, Kan. ir EURO valiuta. Dauguma patarnavimų teikiami nemokamai: spausdiname asmeninius ir biznio čekius, apmokame įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai *"INTERAC-PLUS" kortelė*

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

APLANKYKITE MŪSŲ TINKLAPĮ: www.rpcul.com

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27John Street, Toronto

MLS
JUMS TIK KAINUOS 3½% IŠ VISO +GST
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

HOMELIFE
HomeLife Realty Plus Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 16 metų

BLOOR-HIGH PARK naujai atremontuotas 2 miegamųjų "condo" 1,200 kv. pėdų dydžio. Prašo $249,900.

SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
RE/MAX WEST REALTY Inc. Tel. 416 769-1616;
namų 416-231-4937

DR. STASYS DUBICKAS
DANTŲ GYDYTOJAS
398 Guelph Line, Burlington
(tarp QEW ir Lakeshore Rd.)
Privati AUTO-AIKŠTĖ ("parking")
(905) 333-5553
TAIP PAT PRIIMA PACIENTUS TORONTE – 2373 BLOOR ST.W.

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

MARGUTIS Parcels
4134 Dundas St. West, Toronto, ON. M8X 1X3 Fax: (416) 233-3042
Reguliarūs dvisavaitiniai maršrutai siuntiniams laivu ir lėktuvu tiesiai į Vilnių

Tel: (416)233-4601
$3.00* off for 1 parcel $3.00* off
* coupon is valid only at "Margutis-Pysanka" head office.

Toronto "Šatrijos" tunto vyr. skautės-kandidatės "Romuvos" 40-mečio sukaktuvinėje stovykloje 2002 m. rugpjūčio mėn. pašnekesio metu Nuotr. R. Otto

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kita tie "naujieji ateiviai" iš tolimos vakarų Nilo upės. Nors galimybė susirgti nuo tų uodų nėra didelė, be pasitaiko ir mirtinų atvejų. Sveikatos apsaugos darbuotojai pataria prie namų nelaikyti ilgai stovinčio vandens puoduose, paukščiams gerti lėkštėse, neuždengtuose šiukšlių bidonuose, kibiruose, senose padangose. Reikia laikyti uždengtas lietaus vandens statines, valyti lietaus nutekamus vamzdžius. Ligos požymiai yra temperatūra, standus kaklas, susilpnėję raumenys, galvos skausmas, akys bijo šviesos, sutinsta įgelta vieta. Patartina vengti uodų veisimosi vietų – pelkių, griovių; galima pasipurkšti su DEET, nebūti lauke pavakaryje ar naktį, geriau rengtis šviesia apranga, nelaikyti atdarų durų, naudoti durims ir langams tinklelius.

Nemažai buvo svarstoma, kaip bausti jaunus nusikaltėlius, kurie atlieka žmogžudystes, prievartavimus, sunkius kūno sužalojimus, vagystes. Ar jie dėl to turėtų susilaukti sunkios, kaip ir suaugusieji bausmės, ar reikėtų atsižvelgti į jų nesubrendimą, būsimą besikeičiantį gyvenimą ir būti atlaidesniems. Nuo š.m. balandžio 1 d. įsigalioję kriminaliniai teismų nuostatai jaunuoliams rodo, kad buvo rastas maždaug tinkamas sprendimas. Yra pateiktos įvairesnės bausmės, net ir griežtos, bet tuo pačiu siūloma atsižvelgti į galimybę, kad nusikaltimas nebepasikartos. Pagal 1984 m. nuostatus, jauniems nusikaltėliams buvo numatyta, kad ypatingais atvejais net 14-mečiai galėjo būti teisiami kaip suaugusieji ir už žmogžudystę galėjo būti kalinami net 25 metus, kai teisiant nepilnamečius teisme būtų nuteisti tik laisvės atėmimui iki 3 metų. Pagal naujus nuostatus visi kriminaliniai nusikaltimai bus nagrinėjami jaunuolių (paauglių) teisme, ir teisėjai galės pasirinkti bausmės dydį ir pobūdį. Jei už tyčinį nužudymą turėtų būti teisiami kaip suaugę, tai 16-17-mečiai gali būti paleisti iš kalėjimo po 10 metų, 14-mečiai po 7 metų. Pakartotinai nusikaltę turės praleisti kalėjime beveik visą gyvenimą.

Pastebimas aplaidumas dėl SARS ligos, nors Kanados pareigūnai pažadėjo pasaulinei sveikatos organizacijai, kad iš oro uostų išskrendantieji keleiviai bus tikrinami, ar nėra užsikrėtę SARS virusu. Praktiškai to nelabai paisoma. Ypač yra svarbu patikrinti keleivius, išskrendančius iš Toronto oro uosto, nes šis miestas buvo pažymėtas kaip labiau SARS ligos paliestas. Yra keleiviams paruoštas apie SARS lankstinukas, bet dažnai padedamas į vietą, kur keleiviams sunku jį pastebėti. Iš Singapūro yra gauta viena įranga, kuri automatiškai parodo keleivio temperatūrą, bet kol kas skirta tik Toronto oro uostui. Dar laukiama dvylikos tokių įrangų, kurios bus išdalintos kitiems oro uostams. Ruošiamas keleiviams ir klausimų lapas, bet kol pasieks oro uostus, gal jų ir nebereikės. Keleiviai iš Toronto jau pernešė ligą – vienas į Filipinus, antras į JAV, trečias į Suomiją.

Dėl terorizmo ir SARS ligos Torontas patyrė šimtus milijonų nuostolių. Dabar ministeris pirmininkas J. Chretien parlamente pranešė, kad Pasaulinė sveikatos organizacija išbraukė Torontą iš SARS ligos užkrėstų miestų sąrašo. Pasaulinė sveikatos organizacija, kurios būstinė yra Ženevoje, tiria ar praėjus 20-čiai dienų atsiradusios SARS ligos plėtimasis buvo sustabdytas ir ar neatsirado daugiau ligos nešėjų. Kanadoje paskutinis SARS liga susirgimas buvo užregistruotas balandžio 20 d.

Sakoma, kad šis Pasaulinės organizacijos nutarimas bus Kanadai ir ypač Torontui naudingas, nes padaugės turistų, krautuvėse atsiras pirkėjų, vyks anksčiau atšaukti suvažiavimai. Gal daugiausia žmonių, ypač jaunimo, pritrauks atvykstantis į Torontą koncertuoti "Rolling Stones" sambūris; spėjama, kad jo klausytis susirinks šimtai tūkstančių. **B.St.**

* * *

Suvažiavimai, konferencijos bei parodos kasmet Torontan paprastai sutraukia per 600,000 dalyvių, kurie įneša apie $750 mln. į miesto ir apylinkių ekonominę sistemą. Šį pavasarį, pabūgusios SARS protrūkio Toronte, kai kurios organizacijos atšaukė savo konferencijas. Tačiau, pažiūrėjus į 2003 m. konferencijų tvarkaraštį Toronte nuo gegužės pradžios iki lapkričio pabaigos, 21 numatyta konferencija įvyks laiku (laukiama apie 105,000 dalyvių), keturios konferencijos atšauktos (su maždaug 11,000 dalyvių), dvi perkeltos į Montrealį (su 16,000 dalyvių) ir viena nukelta vėlesniam laikui Toronte.

Prerijų provincijose, Albertoje ir Saskatchewane, du savaitgalius iš eilės (paskutinįjį balandžio ir pirmąjį gegužės) siautė sniego pūgos, kurios pripustė po 40 cm sniego. Vos spėjus nukasti pirmo savaitgalio sniegą, atėjo antroji pūga. Visuose didesniuose šių provincijų miestuose, kaip Kalgaryje, Edmontone, Reginoj ir Saskatoone, buvo suparalyžiuotas judėjimas, pakelėse buvo daug paliktų įstrigusių automobilių, net ir pirmosios pagalbos bei policijos. Specialiosios tarnybos turėjo naudotis visureigiais. Tačiau šios pūgos pradžiugino žemdirbius bei gyvulių augintojus, nes provincijose per pastaruosius porą metų buvo sausra, išdžiuvo pasėliai, žolė, siautė gaisrai. Buvo net suorganizuotas šieno vajus kitose provincijose, kad galėtų padėti Albertos ir Saskatchewano gyvulių augintojams. Tikimasi, kad šią vasarą padėtis pagerės, nes nutirpęs sniegas sudrėkins žemę. G.K.

Sportas

Jaunučių pirmenybės

Nepalankioms aplinkybėms susidėjus, turėjusios Toronte įvykti jaunučių krepšinio pirmenybės gegužės 30-31 ir birželio 1 d.d. buvo atšauktos. Jos nukeltos į rudenį ir įvyks spalio 3-4-5 d.d. Rengia Toronto "Aušra". Registruotis iki š.m. liepos 31 d. šiuo adresu: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel: 416 234-0878; Faksas: 416 234-8506; E-paštas: rimmer1@sympatico.ca **ŠALFASS Inf.**

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kauno "Žalgiris" po vienerių metų pertraukos vėl išsikovojo LKL čempiono titulą ir gavo aukso žiedus, baigmėje laimėdamas seriją 4:2 prieš Vilniaus "Lietuvos ryto" krepšininkus. Trečioje vietoje liko Alytaus "Alita". Lietuvos studentų krepšinio lygos čempionatą iškovojo Lietuvos žemės ūkio universiteto (LŽŪU) krepšininkai, Kaune baigminėse rungtynėse 102:82 sutriuškinę paskutiniųjų trejų metų čempionus Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) krepšininkus.

PLAUKIMAS: Aštuoni Lietuvos plaukikai dalyvavo Athens (Graikija) vykusiose Akropolio taurės varžybose. Du iš jų tapo šalies rekordininkais – R. Šalčius 100 m. nuotolį peteliške nuplaukė per 53,66 sek., o P. Andrijauskas 200 m. tuo pačiu stiliumi nuplaukė per 2 min. 3,20 sek. R. Šalčius tapo ir varžybų nugalėtoju. Pirmąją vietą 200 m nuotolyje kompleksiniu būdu iškovojo V. Janušaitis.

DVIRAČIAI: Šio sezono pasaulio dviračių tako taurės varžybose R. Mažeikytė moterų 3 km asmeninių persekiojimo lenktynių galutinėje įskaitoje užėmė ketvirtąją vietą (14 taškų), D. Žiliūtė 11-ta (10 t.). Vyrų 4 km asmeninių persekiojimo lenktynių galutinėje įskaitoje T. Vaitkus užėmė 8-ąją vietą (10 t.). 86-ųjų prestižinių daugiadienių dviračių lenktynių "Giro d'Italia" 14-ajame tarpsnyje lietuvis R. Rumšas užėmė trečiąją vietą.

ŠACHMATAI: Lietuvos šachmatų čempionato pirmenybėse Alytuje tarptautinis didmeisteris V. Mališauskas tapo Lietuvos šachmatų čempionu, surinkęs 7.5 taško. Antrą vietą užėmė tarptautinis didmeisteris A. Kveinys (7 t.). 3-4 vietomis pasidalijo tarptautiniai meistrai A. Butnorius ir V. Sakalauskas (6 t.).

ALPINIZMAS: Šiaulietis alpinistas Saulius Vilius kartu su estu Alaru Sikku per dris dienas įkopė į aukščiausią viršukalnę – Everestą (8848 m). **V.P.**

Aukos "TŽ"

$100 – J. Lukša, O. Šulaitienė; **$52** – R. Zubrickas; **$45** – J. Smulskis; **$25** – G. Bernard; **$10** – J. Lintakas, P. Abromaitienė, R. Simonaitienė, K. Bruožis; **$5** – N. Bražėnas, I. Vilgalys; **$3** – D. Andrulionis.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: $60 – P. Janulis, A. Vaitiekaitis; **$55** – A. Krakauskas, E. Krikščiūnas, A. Barkauskas, kun. V. Kriščiunevičius, S. Barčaitis, I. Bumelis, J. Asipavičius, L. Kažemėkas, J. G. Skaistys, J. Kibirkštis, J. Lelis, M. Aukštuolis, A. Aušrotas, B. Brakas, V. Bieliauskas.

Garbės prenumeratą atsiuntė: $105 – L. Mačikūnas; **$100** – dr. A. Vyšniauskas; **$75** – M. Jonikas; **$70** – S. Paulaitis, B. Barisas; **$68** – P. Pekarskas; **$65** – M. Genčius, J. Lintakas, V. Keturakis, E. Berneckas, P. Adomaitis, dr. B. Girnius, D. Augaitis, D. Martišius.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą prideda ir auką.

Visa išeivijos lietuviškoji spauda sunkiai verčiasi. Reikia paramos ir *Tėviškės žiburiams*. Kas galite, paremkite juos auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu.

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
Skambinti tel. 416 769-0674
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

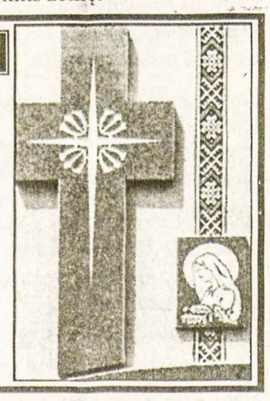

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 130 milijonų dolerių

MOKAME

1.00% už 30-89 d.	term. indėlius
1.25% už 90-179 d.	term. indėlius
1.55% už 180-364 d.	term. indėlius
2.00% už 1 m. term.	indėlius
2.60% už 2 m. term.	indėlius
3.00% už 3 m. term.	indėlius
3.25% už 4 m. term.	indėlius
3.65% už 5 m. term.	indėlius
1.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
2.25% už 1 m. GIC invest.	pažym.
2.85% už 2 m. GIC invest.	pažym.
3.35% už 3 m. GIC invest.	pažym.
3.85% už 4 m. GIC invest.	pažym.
3.95% už 5 m. GIC invest.	pažym.
1.00% už RRSP ind. (var. rate)	
2.50% už RRSP 1 m. term. ind.	
3.10% už RRSP 2 m. term. ind.	
3.60% už RRSP 3 m. term. ind.	
4.10% už RRSP 4 m. term. ind.	
4.20% už RRSP 5 m. term. ind.	
1.00% už OHOSP (variable rate)	
0.45% kasd. palūkanų čekių sąsk.	
0.80% už JAV dolerių 1 metų GIC	
0.60% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.	

IMAME

už asmenines paskolas nuo 6.00%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su
– nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)
1 metų 4.35%
2 metų 4.70%
3 metų 5.00%
4 metų 5.40%
5 metų 5.50%
– su keičiamu nuošimčiu 5.00%

DUODAME
- *asmenines paskolas*
- *mortgičius iki 95% įkainoto turto*
- *riboto kredito paskolas (Line of Credit)*
- *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI
SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELĖS ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS) KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)

PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETU!
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANSĄ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
Elektroninis paštas: info@parama.ca

KITOS PASLAUGOS
KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) Į LIETUVĄ IR KITUR

IEŠKOTE DOVANOS?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:
Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
LN skyriuje – penktadieniais nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.
SKYRIAI:
1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

MasterCard Interac Cirrus
APLANKYKITE MŪSŲ TINKLALAPĮ: www.parama.ca

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė

2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Astra Travel & Services Inc.
Pačios žemiausios kainos į Vilnių, pradedant nuo $750, kelionių draudimai, organizuojamos grupės į šiltus kraštus
"Astra Travel" kelionių agentūros savininkė ir vadybininkė
ASTRA Skupaitė-Tatarsky
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS
Naujas adresas: Royal York Plaza, 1500 Royal York Rd.,
(on Royal York, North of Eglinton) Etobicoke, ON, M9P 3B6.
Darbo valandos nuo pirmad. iki penktad. nuo 9.30 v.r. iki 6 v.v.
Tel: 1-800-715-5767 arba 416 249-7710 FAX: 416 249-7749

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS
Skambinkite Algiui Medeliui asmeniškai!
Į LIETUVĄ – visuomet geriausiomis kainomis!
Dar rasiu vietų birželio pabaigoje – liepos pradžioje.
ATOSTOGOS ŠILTUOSE KRAŠTUOSE? – dabar pats laikas!
MALDININKŲ KELIONĖS: Roma, Lurdas, Fatima, daugiau!
Pavasario paskutinioji: gegužės 17 d. – dviem savaitėm!
Toronto įstaigoje esu antradieniais tarp 11 ir 17 val. Atvažiuoti Jums nėra būtina, tik paskambinkit – sutvarkysiu! Bilietus pristatau X-PRESS paštu.
ALGIS MEDELIS @ Queen Syrena Travel
133 Roncesvalles Ave.
TORONTO, Ont. M6R 2L2
Tel. 416 531-4800

ALGIS ir STEFA MEDELIAI @ MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Street, WHITBY, Ont. L1R 1T7 Tel. 1-905-666-9086
Visos paslaugos atsikviečiant gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą.
JAV DOLERIUS LIETUVOJE PRISTATOM Į RANKAS PER 7 DARBO DIENAS. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus antradienius.
Dėl smulkesnės informacijos kalbėkite su ALGIU MEDELIU

TŽ BENDRADARBIŲ IR SKELBĖJŲ DĖMESIUI!
Siunčiantys pranešimus ir žinias faksu yra prašomi įsidėmėti, kad, *TŽ* fakso numeris yra 905 290-9802. Ši linija taip pat naudojama interneto paslaugoms – žinių rinkimui ir susirašinėjimui. Todėl ji gali būti užimta. Prašome bandyti vėliau.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PADĖKIME

Prisikėlimo parapijos tarybos labdaros sekcija gavo laišką iš Švč. M. Marijos Nepaliaujamos Pagalbos seserų kongregacijos, kuri rengia vasaros stovyklas daugiavaikių ir socialiai remtinų šeimų vaikams bei paaugliams. Stovykla vyksta Ž. Kalvarijoje, Plungės rajone.

Stovyklai surengti reikalinga finansinė parama, nes vienam stovyklautojui 10-ties dienų stovykla kainuoja apie 100 dol. Parama reikalinga, kad būtų galima įsigyti reikalingas įvairiems užsiėmimams, priemones, pvz. sviedinius, baltą ir spalvotą popierių, dažus, higienos reikmenis, medicinos inventorių (termometrą, kraujo spaudimo matavimo aparatą), nešiojamą telefoną (nėra stacionarinio telefono) ir t.t. Reikalinga transporto priemonė projekto įgyvendinimo reikalams.

Stovyklos vadovė – sesuo Edita Sofija Gedmintaitė, kongregacijos gen. vyr., baigusi neakivaizdinę Vytauto Didžiojo universiteto katechetikos mokyklą. Šiuo metu dirba Kretingos S. Daukanto vid. mokykloje tikybos mokytoja. Ji atsakinga už stovyklos darbo organizavimą ir teminius vakarus. Padėjėjai: kun. Severinas Holocher, OFM, parapijos klebonas kun. Narsutis Petrikas ir grupė jaunų žmonių: mokytojai, kunigų seminarijos auklėtiniai, medicinos seserys ir kiti.

Laiško gale – Telšių vyskupo J. Borutos, SJ, parašas su pritarimu ir prašymu pagelbėti šiam projektui. Aukas (čekius) prašome siųsti Toronto Prisikėlimo parapijai, pažymint kokiam tikslui siunčiama. Adresas: Resurrection Parish, 3 Resurrection Rd., Toronto, ON M9A 5G1.

ALVITO VAIKŲ GLOBOS NAMAI

Alvitas – senas skalvių ir jotvingių bočių miestelis, įsteigtas prieš 500 metų, karų sugriautas, dabar atsistato. Bažnyčia Antrojo pasaulinio karo metu sugriauta, dar neatstatyta. Iš Alvito kilo daug šviesuolių, ypač poetų – Kazys Bradūnas, Julija Švabaitė-Gylienė.

Alvito parapijoje darbuojasi nuo 1996 metų klebonas kun. Vytautas Kajokas – nepaprastai darbštus, rūpestingas. Lankydamas savo parapijiečius, pamatė kokiose skurdžiose sąlygose auga vaikai. Norėdamas palengvinti jų būklę, jis 1988 metais įsteigė Šv. Kazimiero vaikų globos namus. Vaikai lanko mokyklą, kurioje yra ir tikybos pamokos. Jie yra tvarkingi, lanko bažnyčią-koplyčią, tvarko savanorių kapus. Šiuo metu globos namuose gyvena 40 vaikučių.

Valdžia labai mažai skiria pinigų katalikiškiems vaikų namams. Norinčių ir globos reikalingų vaikučių yra daug, tad reikalinga finansinė parama. Tautiečiai, besilankydami šią vasarą Lietuvoje, prašomi aplankyti vaikų globos namus ir paremti juos savo aukomis. Aukas prašome siųsti: kun. Vyt. Kajokas, 4288 Alvitas, Vilkaviškio rajonas, Lithuania. Arba "Saulutės" pirmininkei Čikagoje: Indrė Tijūnėlienė, 419 Weidner Road, Buffalo Grove, IL 60089, USA.

JAV-se aukos nurašomos nuo mokesčių. Indrė Tijūnėlienė yra ir Alvito atstatymo komiteto pirmininkė.

Ona Ališytė-Subutienė,
Tėviškės dukra

Tradicinė procesija šv. Onos atlaiduose Alvite

Ant Alvito šventovės griuvėsių 50 vaikučių priima Pirmąją Komuniją 2002 m. birželio mėnesį

Pasaka iš gyvenimo

Žmogus yra vienišas

ALĖ RŪTA

Jis vadinosi Alfonsas S. Svetimose šalyse. Daugumas taip jį ir vadino – kas ten ištars teisingai ilgą pavardę…

Savo gimtinėje buvo jis baigęs keturklasę mokyklą. Toliau į mokslus jau taip ir neteko įbristi. Nebuvo iš ko, neturėjo palankių sąlygų, o vėliau – tik bet koks darbas, kad galėtų prasimaitinti…

Būnant ketvirtoje klasėje, mokinių bažnytėlėje jam kartą įstrigo mintis, kuri jo nepaliko per visą jo gyvenimą. Kairėje sienoje nuo altoriaus, po šv. Augustino dideliu paveikslu buvo užrašyta: "Ir nenurims mano širdis, kol neatsilsės Tavyje".

Alfonsas S. nuo mažens buvo pamaldus. Jo motina, neturtinga ūkininkė, vaikus išmokė maldų, įpratino melstis, neapleisti šventą dieną pamaldų… Nei juos motina vertė, nei barė, nei kitaip spaudė… Tik pati meldėsi, o juos išmokė ir paliko patiems tą pareigą tęsti, ne kaip įprotį, o kaip pareigą.

Karui prasidėjus, Alfonsui S. teko būti atskirai nuo šeimos, tai jis pasitraukė su minia bėgančių į Vakarus…

Svetimos šalys – tai ne gimtinė, ne tėvynė. Alfonsas S. buvo lėto būdo, taikus, kiek nepasitikintis savimi, tad glaudėsi prie draugų, prie pažįstamų, o vėliau prie savųjų tautiečių. Tik vėliau išgirdo, kad du jo broliai žuvo partizanais, tėveliai vargo ir mirė, o jam grįžti nebuvo nei kur, nei kaip… Taip ir jo draugai.

Alfonsas S. visada sau duonos kąsnį sąžiningai užsidirbdavo. Pasaulyje darbų yra mokytiems ir nemokytiems… Tik dirbk. Jis neprašinėjo ir nelaukė iš kitų… Kaip ir gėda prašinėti ar tykoti… O stengiantis galima visur praeiti, pasiekti ko nori.

Patekęs į užjūrius, šiaip taip gavo darbo vienos didesnės mokyklos sargu ir ten pasiliko daug metelių. Atlikdavo savo darbus tvarkingai, su visais draugiškas… Ir buvo mėgstamas – ko jam betrūko? Pinigėlį jis mokėjo taupyti, kad, reikalui esant, galėtų ir paaukoti bendriems tautos reikalams ir kokį draugužį varge paremti…

Bet jis ir buvo nuo visų atokus, prie nė vieno per daug neprisirišdavo, niekam, kaip jis pats sakydavo, neįkyrėdavo. Taip su draugais, taip ir su merginomis.

O jis buvo neblogos išvaizdos, tai merginos, o vėliau (su metais) moterys jį pastebėdavo… Ir drąsesnės prisiartindavo, manė, kad jis tik nedrąsus… Bet Alfonsas S. ne iš kvailiųjų; mokėjo atskirti, kas tikra, kas netikra, nenuoširdu ar net klastinga… Tai jis mandagiai išlaviruodavo taip, kad galiausiai vis pasilikdavo vienas. Vienam artimesniam draugui jis net pasakė: "Ko norėt, žmogus vienišas ir tiek. Be tėvynės, be šeimos…"

O savos šeimos Alfonsas S. taip ir nesukūrė. Lyg bijojo, lyg nenorėjo, lyg nedrįso…

Kartą jau buvo nutaręs: pirks iš sutaupų namelį, nes viena graži našliukė jau buvo į akį jam įkritusi… Kur buvus, kur nebuvus, ta našliukė – bevaikė sukosi vis aplink jį… Gal pabandžius? Na, pas kleboną nueis, užsirašys abu, dargi kelios savaitės užsakų – kaip būdavo Lietuvoje. Gal per tą laiką paaiškės…

Ir paaiškėjo per tą laiką… Jis pastebėjo, kad ji ir po "užsirašymo" dar mėto žvilgsnius į kitas puses, net jo draugužį klaususi, ar daug santaupų tas Alfonsas S. turi… Mat jis pats to niekam nesakydavo.

"Ne jų biznis, ką aš turiu…" – jo atsakymas.

Aha! Alfonsas S. padarė sau tylias išvadas… Ta našliukė ne jam. Jeigu jai pinigai už viską labiau rūpi…

Taip jai ir pasakė, o pas kleboną "užsirašymą" užbraukė…

Net pravirko našliukė. Bet su laiku nusiramino gavusi kitą, kad ir kiek mažiau turtelio turintį.

Taip Alfonsas S. ir liko vienišas. Žinoma, jis niekam laimingu žmogum neatrodė. Ir pats nesijautė laimingas.

Vienišas. Nuolat susimąstęs. Ir nebe taip linksmas nebepajuokaudavo su tos mokyklos, kur jis dirbo, mokiniais savo "broken English"…

Mėgo būti vienas užbaigęs darbą. O kai visiškai nebedirbo, kai tapo pensininku, dar labiau nuo žmonių atsitvėrė. Ėmė silpti sveikata; o pas gydytojus jis dažnai nesilankė. Senu įpratimu taupė pinigus. Juk daktarai ir vaistai kainuoja.

Draugai jį mažai bematydavo. Atsitiktinai susitikus vienam jis tiek tepasakė: "A, gerai man ir vienam! Permąstau seniau kada skaitytą Bibliją… O melstis galiu ir vienas. Dievas yra visur…"

Toks jis draugui (buvusiam) pasirodė keistas, tai daugiau prie jo ir neprieidavo, jei matė kur sėdintį. Pasakė ir kitiems. – Alfonsas S. keistuolis…

Pats Alfonsas S. nesijautė keistuoliu. Taip, jis vienišas. Taip, jam dažnai neramu. Jis ėmė sapnuoti keistus sapnus. Dažnai sapne matė savo motinėlę…

Pasiilgdavo gimtinės, bet gi ten vilties nebuvo sugrįžti… Dažnai jau spaudė krūtinę –pakentėdavo ir spaudimas praeidavo…

O kartą, kai sėdėjo parke, nepraėjo. Kentėjo vis labiau, pasviro į šoną, akyse dar sumirgėjo… "Ir nenurims… kol neatsilsės Tavyje".

P.S. *TŽ* aukotojų sąrašo priekyje buvo: A. Rūta – 1,000 – dolerių. Daug kas pagalvojo, kad Alė Rūta aukojo. Ne, deja! Kas tas geras žmogus? **A.R.**

Toronto "Atžalyno" šokėjai ieško traukinio prie Vankuverio, BC miškuose 2002 m. birželio mėn. išvykoje

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West į staigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu į staigos tel.
416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų į vertinimas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd.E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 (į vakarus nuo Hurontario)
Tel. 905 271-7171
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE LAW FIRM
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Daugiakultūrių reikalų konferencija

Balandžio 22-23 d.d. Otavoje įvyko Paveldo ministerijos surengta konferencija "Forum on Diversity and Culture". Dalyvavo arti 700 kultūrininkų iš įvairių etninių bendruomenių, apylinkių ir kultūros sričių. Jie aptarė su Paveldo ministerijos ir Daugiakultūrių reikalų skyriaus atstovais įvairias valdžios teikiamas programas, jų prieinamumą ir ateities kryptis. Konferencijos konkretus tikslas buvo nustatyti ateities gaires, kurios tiksliau atspindėtų dabartinį Kanados etninį įvairumą.

Prieš konferenciją vyko pasitarimai įvairiose Kanados vietovėse, kur buvo kalbėta su vietiniais atstovais apie konferencijos programą. Susitikimuose kultūrininkai pabrėžė informacijos teikimo ir prieinamumo svarbą. Taip pat jiems rūpi parama ir kūrybos sklaidos galimybės.

Pradėdama konferenciją, ministerė Sheila Copps paminėjo tuos pageidavimus ir pristatė konferencijos tikslą – rasti būdus kaip juos įgyvendinti.

Jean Augustine, valstybės sekretorė daugiakultūriams reikalams, savo įžanginiame žodyje priminė, jog Kanadoje dabar yra daugiau kaip 150 etninių grupių. Jų nariai, atvykę iš įvairių kraštų, gal tapti pilnateisiais piliečiais, bet tuo pačiu neatsisakyti savo kilmės. Tai kraštas, kuriame taika, teisėtvarka ir laisvė nebėra tik siektini idealai, bet jau kasdienė tikrovė. Konferencija – tai visų proga pareikšti savo nuomones, savo pageidavimus apie daugiakultūriškumo programą ir aptarti, kokie pokyčiai yra reikalingi ateičiai.

Po konferencijos, į kurią nebuvo kviečiami dalyvauti etninės spaudos atstovai, ir tik per Etninės spaudos tarybos energingo pirmininko pastangas šiai organizacijai buvo atstovauta, vyko telefoninė spaudos konferencija. Joje ministerė ir valstybės sekretorė atsakinėjo į spaudos atstovų klausimus, kurie daugiausia lietė paramos galimybes. Išsiaiškinta, jog konferencijos tikslas buvo diskutuoti ne lėšų paskirstymą, bet įvairių programų ir agentūrų prieinamumą, dalinimąsi informacija apie įvairias valdžios teikiamas paslaugas kultūros srityje.

Viena iš tų paslaugų yra spaudos rėmimas, "Publications Assistance Program" (PAP), pagal kurią įvairūs leidiniai per Paveldo ministeriją gauna paramą pašto išlaidoms sumažinti. Ne visi etniniai leidiniai gauna šią paramą, tačiau ministerija žada padėti tiems, kurie pateikia prašymus. Šiai programai priklausantiems yra nustatytos tam tikros taisyklės dėl tiražo, dažnumo ir turinio. Vienas iš svarbiųjų kriterijų yra, kad turinys turi būti ne grynai komercinis (t.y. mažiau kaip 25% skelbimų) ir turi būti "kanadiškas", t.y. rašytas Kanadoje, vietiniais klausimais.

Konferencijos išvados ir rekomendacijos bus paskelbtos visuomenei š.m. birželio 27 d. Ši data paskelbta kaip Kanados daugiakultūriškumo diena. Etninės spaudos atstovams tikimasi surengti atskirą konferenciją šį rudenį. Paveldo departamentas platesnes žinias apie konferenciją skelbia internete www.diversityandculture.gc.ca. **Inf.**

POLMOT
AUTOMOBILIŲ APTARNAVIMAS
Visiems darbams pasiruošęs aptarnavimo centras
Marek Januszewicz
KVALIFIKUOTAS TECHNIKAS
tel. (905) 896-8585
3545 Hawkestone Rd. Unit #1
Mississauga, ON L5C 2V1

NORTHERN EUROPEAN
ESCAPADES
Available Exclusively from Baltic Design Tours

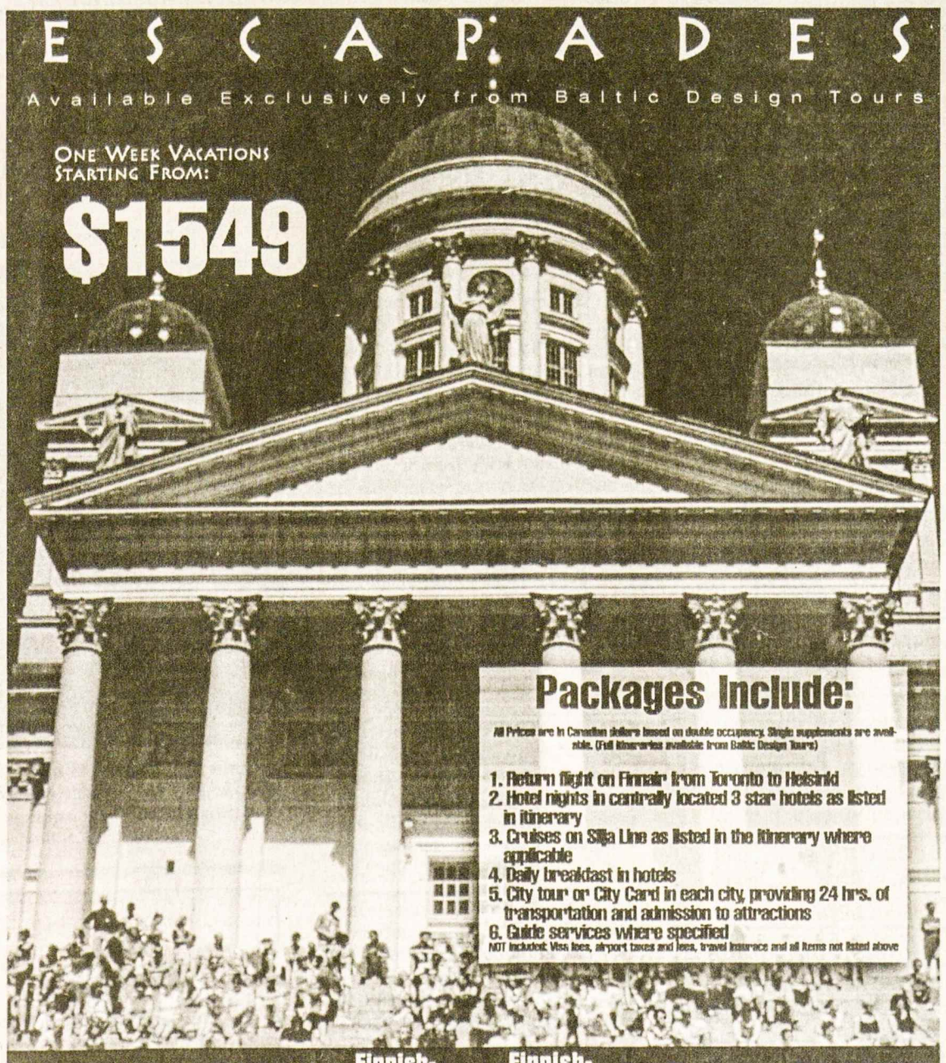

ONE WEEK VACATIONS STARTING FROM:
$1549

Packages Include:
All Prices are in Canadian dollars based on double occupancy. Single supplements are available. (Full itineraries available from Baltic Design Tours)
1. Return flight on Finnair from Toronto to Helsinki
2. Hotel nights in centrally located 3 star hotels as listed in itinerary
3. Cruises on Silja Line as listed in the itinerary where applicable
4. Daily breakfast in hotels
5. City tour or City Card in each city, providing 24 hrs. of transportation and admission to attractions
6. Guide services where specified
NOT included: Visa fees, airport taxes and fees, travel insurance and all items not listed above

Scandinavian Escapade	Fjord Escapade	Finnish-Estonian Escapade	Finnish-Latvian Escapade	Russian Escapade	Top of Europe Escapade
$1699	$2249	$1549	$2049	$2099	$2999
Includes: 4 Nights in Helsinki; 2 Night Silja Line Cruise; Day visit to Stockholm	Includes: Silja Line Hel-Sto; Air Sto-Oslo; Train/Bus to Bergen; Air Bergen-Helsinki	Includes: 4 Nights in Helsinki; Silja Line Cruise; 2 Nights in Tallinn	Includes: 3 Nights in Helsinki; 1 Night Silja Line Cruise; 2 Nights in Riga	Includes: 3 Nights in Helsinki; 3 Nights St.Petersburg	Includes: 1 Night in Helsinki; 5 Day escorted tour to Rovaniemi and The North Cape

COUPON
$50 off
any of the Escapade packages
One coupon per couple, per booking. Valid for new bookings only.

BDT WorldTravel
Call BDT WorldTravel for full details and bookings.
416 221 3113 or 1 800 361 9487
Fax: 416 221 4885, e-mail info@bdt.ca
ont Reg# 3229277

FINNAIR
SILJA LINE
BALTIC DESIGN TOURS

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Šią savaitę kun. Vytautas Staškevičius bus išvykęs atlikti metinių rekolekcijų.

– Anapilio knygyne gauta: nr. 13 žurnalo *Genocidas ir rezistencija* ir kun. Antano Paškaus knyga *Žvilgsnis į pasaulėžiūrinę aplinką, šventovę ir save.*

– Anapilyje veikiančio Kanados lietuvių muziejaus-archyvo lankymo valandos sekmadieniais: nuo 10.30 v.r. iki 11 v.r. ir nuo 12 v.d. iki 6 v.v.; pirmadieniais: nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v. Muziejaus vedėja – dr. Rasa Mažeikaitė. Muziejaus tel. 905 566-8755.

– Mišios birželio 1, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Teklę Benotienę (X metinės); 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 2 v.p.p. už a.a. Bronių Pakštą; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje gegužės 31, šeštadienį, 3 v.p.p. prašant palaimos priimančiai Pirmąją Komuniją.

Išganytojo parapijos žinios

– Sekmadienį pamaldos 9.30 v. ryto su Šv. Komunija.

– Tarybos posėdis birželio 3 d., 7.30 v.v. Vandos Norvaišienės bute, Don Mills, Ontario.

– Praeitą sekmadienį pamaldose buvo prisimintas prieš penkerius metus miręs Valteris Drešeris, kuris gimė 1932 m. rugsėjo 24 d. Lietuvoje ir mirė 1998 gegužės 26 d. Toronte. Paliko liūdinčius žmoną Idą, dukras Ingridą ir Kariną bei sūnų Ričardą su šeimomis bei vaikaičius.

– Parapijos klebonas dėkoja parapijiečiams už po pamaldų suruoštą ypatingą staigmeną Lietuvių Namuose jo gimtadienio proga.

Maironio mokyklos žinios

– Dėmesio, tėveliai! Mokinių registracija ateinantiems mokslo metams vyks mokykloj gegužės 30 d., birželio 7 ir 14 d.d. Birželio 14 d. bus paskutinė šių mokslo metų diena.

– Mūsų ilgametė mokytoja Vida Valiulienė buvo pagerbta "Toronto Catholic District School Board" jai paskiriant premiją – "International Language Program (Elementary) Exemplary Teaching Award". Sveikiname!

– Gegužės 30 d., 6.30 v.v., Prisikėlimo parapijos salėje bus iškilmingas abiturientų pagerbimas.

Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Gegužės 25 d. ryšium su kapinių lankymo diena Lietuvių Namų svetainė buvo uždaryta.

– LN ir Labdaros valdybos posėdis – birželio 12, ketvirtadienį, 7 v.v. Lietuvių Namų seklyčioje.

– Pensininkų išvyka į Stratfordą įvyks birželio 20 d. Norintys vykti ir užsiregistravusieji prašomi skambinti A. Biškevičienei tel. 416 762-1497.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namams $100 aukojo T. Kobelskienė. Lauko baldams pirkti slaugos namams aukojo: $200 – L. Balsienė; $50 – T. B. Stanuliai. Slaugos namų komitetas dėkoja visiems už aukas. Jos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto Ont. M6P 1A6.

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $50 – F. Venckevičienė, B. Barisas.

A. a. žmonos Janinos šviesiam atminimui pagerbti, tremtinių vaikaičių mokyklai "Lietuvių Namai" Vilniuje V. Naras aukojo $100.

A. a. Vincui Naruševičiui mirus, užjausdami žmoną Onutę, vaikus su šeimomis, seserį, brolius ir visus artimuosius, vietoj gėlių Silvija ir Vincas Piečaičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $50.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Novena į Šv. Dvasią prasideda šį penktadienį. Novenos knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Sekminių dieną vysk. P. Baltakis, OFM, suteiks Sutvirtinimo sakramentą parapijos jaunimui per 10.30 v.r. Mišias.

– Parapijos tarybos labdaros sekcija rengia vartotų daiktų ir drabužių išpardavimą birželio 6-7 d.d. parapijos salėje. Daiktus prašo atvežti į salę birželio 3 ir 4 d.d. Reikia savanorių talkos. Kas gali padėti, prašom skambinti G. Kuchalskienei 416 233-4791.

– Labdaros sekcija renka aukas Kretingos Šv. Pranciškaus seserų nelaimingų (asocialių šeimų) vaikų vasaros stovyklai. Vieno vaiko dešimties dienų stovyklavimo išlaidoms padengti reikia šimto dolerių.

– Gegužės 23 d. palaidotas a.a. Vytautas Biskys, 78 m. Paliko žmoną Ireną, dukrą Aldoną Dubickienę su šeima, sūnus Romą su šeima, Bronių ir du brolius bei seserį Lietuvoje.

– *Žodis tarp mūsų* gegužės ir birželio mėnesių knygutės yra padėtos šventovės prieangyje. Kaina $3.

– "Kretingos" stovyklavietei paruošti vyks talkos šį ir kiekvieną birželio mėnesio šeštadienį. Kas gali padėti, prašom skambinti Rūtai Jaglowitz 416 626-9919. Vasaros stovyklų datos: lietuviškai nekalbantiems lietuvių kilmės vaikams liepos 13-26 d.d., lietuviškai kalbantiems liepos 27-rugpjūčio 9 d.d., šeimų su vaikais stovykla rugpjūčio 10-16 d.d.

– Mišios sekmadienį, birželio 1 d.: 8 v.r. už a.a. prel. Praną Vaserį; 9.15 v.r. už a.a. Janiną ir Artūrą Grabošus; 10.30 v.r. už a.a. Leoną Pabedinską, už a.a. Kristiną Juodikytę, už a.a. Felicijų Prekerį – 20 metinės; 12 v.d. už gyvus ir mirusius parapijiečius.

Dail. Rima Mačikūnaitė aprašyta Toronte leidžiamame savaitraštyje *The Northern European* (geg. 8-14 nr.). Dar bestudijuojanti dailųjį meną R. Mačikūnaitė pradėjo pardavinėti papuošalus, sukurtus iš įvairiaspalvio gintaro ir kitų panašių medžiagų. Baltietiški motyvai vyrauja jos darbuose. Ji yra turėjusi parodų lietuviškose parapijose Toronte, buvo "artist in residence" Akureyri meno centre Islandijoje, dabar yra vicepirmininkė Kanados lietuvių menininkų draugijos, kurią įsteigė dail. Irma Makariūnaitė. Ši grupė ruošiasi parodai Čikagos lietuvių meno galerijoje.

A. a. Aldonai Kuolienei mirus, užjausdami dukterį Audronę, sūnų Almį, brolį Algį su šeimomis Irena ir Algis Žemaičiai *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

A. a. Vincui Naruševičiui mirus, užjausdami žmoną Onutę, dukras, sūnus, seserį, brolius su šeimomis *Sergantiems vaikučiams-našlaičiams Lietuvoje* aukojo: $50 – G. K. Gapučiai, T. Ciparių šeima; $20 – D. Mitalienė.

M.P.

KLB žinios

– Padėka Kanados lietuvių fondui už 30,000 auką KLB.

– Balandžio 28 d. KLB pirm. R. Žilinskienė su S. Piečaitiene dalyvavo parlamentarės S. Bultės priėmime, kuriame kalbėjo Kanados finansų ministeris John Manley.

– KLB pirm. R. Žilinskienė, kun. E. Putrimas, sol. V. Mašalas ir muz. L. Turūtaitė gegužės 3 d. aplankė Edmontono, Alta, lietuvius, švenčiančius savo Lietuvių Namų 50 metų sukaktį. Susitiko su Kalgario bei kitų apylinkių lietuviais. **Inf.**

KLB vicepirm. S. Piečaitienė, Kanados finansų ministeris John Manley, parlamentarė (Parkdale-High Park) Sarmite Bulte, KLB pirm. R. Žilinskienė S. Bultės priėmime š.m. balandžio 28 d., kuriame kalbėjo J. Manley

Toronto jūrų skautai Labdaros slaugos namuose prisidėjo prie meniško išpuošimo darbų. Sėdi (iš k.) A. Punkris, M. Gorys, P. Gorys, P. Sergautis. Stovi A. Gorytė, D. Šileika, S. Kulikauskas, A. Birgiolaitė. Priekyje – S. Gorytė **Nuotr. S. Šileikienės**

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJA

visus kviečia dalyvauti metiniame

SIBIRINIŲ TRĖMIMŲ MINĖJIME

birželio 12, ketvirtadienį, 7 valandą vakaro. Ekumeninės pamaldos Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje (1 Resurrection Rd.).Visos organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Rikiuotei į pamaldas rinktis 6.30 valandą vakaro prie šventovės. Gausiu dalyvavimu pagerbkime ištremtųjų ir Sibire žuvusiųjų atminimą.

Kanados baltiečių federacija
Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba

Kapinių lankymas

Pavasarinė tradicinė lietuvių šv. Jono kapinių lankymo diena Anapilio sodyboje praeitą sekmadienį, gegužės 25, perpinta keliais renginiais, gražiam orui esant, sutraukė būrius lankytojų iš Toronto, Mississaugos, Hamiltono, Delhi, Vasagos ir kitų vietovių. Vl. Pūtvio kuopos šauliams automobilių judėjimą tvarkant, visur buvo pilna žmonių. Vyko šaulių suėjimas prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos laisvę, pastatyto prieš 15 metų; daugelio dėmesį patraukė vaikų choro "Gintarėliai", vad. D. Grigutienės, akompanuojant E. Morkūnienei, koncertas "Vilčių Nemunai"; lankytojai domėjosi ir surengtomis parodomis – dail. K. Manglico Anapilio parodų salėje, (rengė Anapilio moterų būrelis) ir fotomenininko J. Daniūno iš Lietuvos (muziejuj surengta "Lietuvių vestuvės" pavadinimu). Visą dieną veikė KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus suorganizuota valgykla, kurioje visi galėjo pavalgyti, atsigaivinti gėrimais, susitikti su pažįstamais. Buvo atidaryta ir *Tėviškės žiburių* administracija, kur taip pat susilaukta lankytojų.

Pagrindinis kapinių lankymo dienos įvykis – iškilmingos Mišios kapinių koplyčioje, šalia Kryžių kalnelio, kur gausus tikinčiųjų būrys meldėsi po atviru dangumi. Koncelebracinėms Mišioms vadovavo Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, kartu jas aukojo Lietuvos kankinių parapijos klebonas prel. J. Staškevičius, Hamiltono Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Žukauskas, OFM, Londono Šiluvos Marijos parapijos klebonas kun. K. Kaknevičius, kun. Eug. Jurgutis, OFM, ir kun. V. Staškevičius, pasakęs dienai skirtą pamokslą; Mišių apeigose dalyvavo diak. P. Šarka, giedojo muz. J. Govėdo vadovaujamas Lietuvos kankinių parapijos choras. Kapinių koplyčios garso sistemą sutvarkė Vl. Paliulis. Dienai baigiantis liko gėlėmis papuošti kapai, kaikur degė žvakutės – prasmingas prisiminimas mirusiųjų, kurių priskaičiuojama jau iki pusketvirto tūkstančio. **Dl.**

NEBRANGIAI VERČIAME įvairius dokumentus iš lietuvių, anglų, rusų ir lenkų kalbų. Rašome įvairius raštus, *reziume.* Skambinti tel. 905 803-0351.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

PIRMĄ KARTĄ ORGANIZUOJAMAS JAUNŲJŲ TALENTŲ KONCERTAS

"PAVASARIO BALSAI"

š.m. birželio 8, sekmadienį, 2 v.p.p.

Lietuvių Namų Vytauto Didžiojo menėje (salė B)

Aukos skiriamos Lietuvos našlaičiams ir organizavimo išlaidoms padengti. Įėjimas – laisva auka.

KVIEČIAME GAUSIAI DALYVAUTI IR PAREMTI TALENTINGĄ JAUNIMĄ

Rengėjai – LN Kultūros komisija

A. a. Vytautui Biskiui mirus, užjausdami jo žmoną Ireną ir šeimą, vietoje gėlių, Algis ir Stefa Medeliai *Tėviškės žiburiams* aukojo $30.

A. a. Onai Račkauskienei mirus, užjausdama jos sūnų Jurgį, dukrą Alytę ir jų šeimas, M. Biekšienė *Tėviškės žiburiams* aukojo $20.

A. a. Aldonai Kuolienei mirus, užjausdami jos šeimą, dukrą dr. Audronę Skrupskelienę, sūnų Almį Kuolą, brolį Algį Kelpą su šeimomis, o labiausiai velionės vaikaičius ir provaikaičius, kurie ją taip labai mylėjo, *Kovai su vėžiu ir džiova* sergantiems vaikučiams bei tremtiniams Lietuvoje aukojo: $55 – A. J. Bušinskai; $25 – dr. S. ir E. Čepai, B. V. Biretos; $20 – B. Čepaitienė, O. Krasauskienė, S. M. Bušinskai, I. A. Zalagėnai, G. S. Krašauskai, V. Paulionis, A. Puterienė, A. A. Vaičiūnai, N. J. Budriai, A. M. Račiūnai, A. Bumbulis, S. J. Andruliai, D. B. Vaidilos, Eug. Krikščiūnas, R. J. Karasiejai, R. A. Simanavičiai, P. B. Sapliai, G. L. Matukai, M. Povilaitienė; $10 – B. S. Prakapai; $5 – D. J. Didžbaliai.

I.K. D.K. M.P.

Lietuvos Vietinės rinktinės savanorių, žuvusių 1944 m., palaikų pervežimui į Lietuvą iš Ašmenos $25 aukojo F. Mockus a.a. Antano Suprono atminimui. Čekius rašyti KLB vardu pažymint (L.V.R.). Sąskaitos nr. 14143, "Parama", 2975 Bloor St. W., Toronto, ON, M8X 1C8. **F.M.**

Patikslinimas. *TŽ* nr. 20 išspausdintame vaikų choro "Gintarėliai" skelbime turi būti – "Pasaulio lietuvių dainų šventės programos "Vilčių Nemunai" pristatymas.

PARDUODAMAS Lietuvoje ūkis 10 ha su mišku. Arti Lekėčių, Šakių rajone. Skambinti Albinai tel. 416 604-2032.

"BALTIC TREE SERVICE" – Ar jūsų medžiai bei krūmai apleisti ir reikalingi pagalbos? Paskambinkit ir sutvarkysim viską! Turiu 10 metų patirtį ir garantuoju gerą darbą. Danius Lelis 416-753-0790 (pager) arba 905-692-9741.

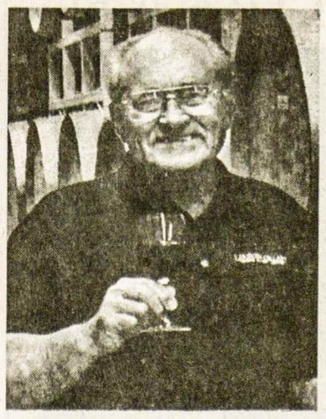

The Toronto Star š.m. gegužės 17 d. – šeštadienio laidoje ("Life" skyriuje), dideliame, pusės puslapio Ontario Wine Society skelbime apie 2003 metų vyndarių premijas, šių metų vyndario žymenį laimėjo lietuvis Edvardas Gurinskas. Atspausdinta jo nuotrauka ir aprašymas, kuriame jis išreiškia savo nuomonę apie vyną. Jam vynai yra kaip vaikai – kiekvienas turi savo asmenybę. Jis mėgsta raudoną vyną, bet neatmeta jokių vynuogių rūšių, mėgsta daryti vyną iš įvairių. Taip pat gamina ir baltą vyną. Jo firma vadinasi "Lakeview Wines".

PARDUODAMI nauji tautiniai drabužiai iš Lietuvos. Skambinti tel. 416 261-4555 po 6 v.v.

Neužmirškime spaudos

Rašant testamentą kyla klausimas, kam palikti savo santaupas. Neužmirština, kad tarp įvairių fondų, lietuviškų institucijų bei organizacijų yra jau daugiau kaip 50 metų leidžiami *Tėviškės žiburiai* – plačios apimties savaitraštis. Iškeliauja tautiečiai į anapus vienas po kito, o *Tėviškės žiburiai* lieka šviesti ir toliau. Mažėjant tautiečių skaičiui, jie reikalingi vis stipresnės paramos, ypač nuolat didėjant paruošimo, spausdinimo ir pašto išlaidoms. Testamentinis palikimas *Tėviškės žiburiams* yra ir prasminga parama visai lietuviškai veiklai. Adresas: *Tėviškės žiburiai,* 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada. *TŽ leidėjai*

MONTREAL QUE

Birželio 14-tosios sibiriniai trėmimai, estams ir latviams negalint dalyvauti, bus paminėti tik lietuvių bendruomenės birželio 15 d., 11 val. Mišiomis Aušros Vartų šventovėje.

Kanados jaunimo sąjungos Montrealio skyriaus pirmininkas Juozas Piečaitis, iždininkas Dalius Bulota ir valdybos narė Sofija Bulotaitė atstovaus montrealiečiams Pasaulio lietuvių jaunimo kongrese, kuris prasidės Vilniuje, tęsis Punske ir baigsis studijų dienomis Vasario 16-tosios gimnazijoje Vokietijoje.

A. a. Juozas Asipavičius, 88 m. amžiaus, mirė gegužės 20 d. Po gedulinių Mišių Šv. Kazimiero šventovėje palaidotas gegužės 23 d. Notre Dame des Neiges kapinėse. Liūdi žmona, posūnis, brolienė ir 3 seserys Lietuvoje. **S.**

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7
TEL: (514) 722-3545 FAX: (514) 722-3546

LITAS ***Montrealio lietuvių kredito unija***

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8
Tel.: 766-5827 **FAX: 766-1349**

Šypsokimės

Gudrus kvailys

Ortonos pašte, Italijoje, ilgai gulėjo šitaip adresuotas laiškas: "Kvailiausiam Ortonos advokatui". Pagaliau atsirado vienas advokatas ir paėmė šį laišką. Jame buvo 200, 000 lirų ir toks raštelis: "Jūs nesate toks kvailas, kaip galvojate"...

Vietinės musės

Vyrukas užsisako valgykloje pietus. Padavėja atneša dubenį sriubos. Pastebėjo musę sriuboje ir pašaukęs padavėją klausia:

– Ar ši sriuba virta Floridoj?

– Argi tamsta nepažįsti vietinės musės? Juk matai, kad sparnai nušalę.

Jūrininkas

Pasigėrė patyręs jūrininkas ir eidamas namo įvirto į patvinusį griovį. Pastebėjęs policininkas bandė jį ištraukti, bet jūrininkas spyrėsi sakydamas:

– Pirmiausia gelbėkite moteris ir vaikus! Aš galiu palaukti.

Nuomininkas

– Labai gailiuosi – sako nuomininkas namo šeimininkui, – šį mėnesį negalėsiu sumokėti už butą.

– Kas per velniava?! – šaukia šeimininkas – Jūs man tą patį sakėte ir praėjusį mėnesį...

– Ar aš neišlaikiau savo žodžio?

Reikalinga pagalba

Policininkas prie įkaušusio vyro, kuris negali atrakinti durų:

– Duokite man raktą, aš jums pagelbėsiu.

– Su raktu tai viskas tvarkoj. Tamsta tik palaikyk namą, kad jis nesvyruotų.

PADĖKA

Visiems, kas iš Lietuvos, Kanados, Amerikos, Australijos, Italijos, Havajų ar kitur žodžiu, raštu ar kitokiu būdu pasiuntė, parašė ar pareiškė užuojautą, pasimeldė, paaukojo ar užprašė šv. Mišias už balandžio 25 d. prie Marijampolės kelyje žuvusį mano brolį Joną ir brolienę Veroniką Ambrasus, palaidotus balandžio 28 d. Sasnavoje, nuoširdžiausiai dėkoju už jautrius žodžius skaudžios netekties proga. Dievas teatlygina Jums dangiškomis malonėmis, mirusiems tesuteikia amžiną atilsį.

Dėkingas Jus prisimena prie altoriaus –

kun. Kazimieras Ambrasas, SJ,
Čikaga, JAV

GĖLIŲ SODINIMAS, priežiūra bei įvairūs kiti darbai gali būti kas savaitę atliekami Šv. Jono lietuvių ir kitose Toronto bei apylinkių kapinėse nuo gegužės iki spalio mėn. Daugiau informacijų teikiama paskambinus Külli 647 887-9909.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

Punia Construction Ltd.
NAMŲ REMONTO BENDROVĖ
- ATLIEKAME: staliaus, dažymo, elektros, vandentiekio, susikabinusių plytų (interlocking), keramikos plytelių klojimo darbus
- ĮRENGIAME: rūsius, vonias, virtuves
- STATOME: verandas, tvoras
- DENGIAME stogus.

GARANTUOJAME GERĄ DARBO KOKYBĘ
Skambinti
ALVYDUI GRIGUČIUI
tel. (905) 848-9628
nešiojamas (416) 560-0122

Išminties trupinėliai

Kas nematė pragaro žemėje, tas dangaus nematys.

Žodis priklauso laikui, tyla – amžinybei.

Jei nori daryti gera, skubėk! Gyvenimas lėkte lekia.

Širdis be idealo – dangus be žvaigždžių.

Jei tau žalia akyse, dar nereiškia, kad pavasaris atėjo.

Nė vienas savo rankų nekanda.

Ir ilgai tingėdamas gali pavargti.

Juodos varnos nenuplausi, nei nenumazgosi.

Visada prisimename moters gimtadienį, bet niekuomet nežinome jos metų.

Parengė **Stasys Prakapas**

* * *

– Sakykite, kiek kainuoja lašas benzino?

– Nieko.

– Puiku! Tai prilašinkite man dvidešimt litrų.

* * *

– Ar turite ką apmokestinti? Klausia muitininkas keleivį.

– Ne.

– O kas šiame dideliam ryšulyje?

– Maistas šuniui.

– Galima pažiūrėti?

– Prašau.

– Klausykite – megztinis, magnetofonas ir konjakas. Argi juos šuo ės?

– Jei neės, tai aš jo nepriversiu.

* * *

– Kodėl jūsų tokios mažos porcijos? Klausia svečias stoties restorano padavėją.

– Kad keleiviai nepavėluotų į traukinį, aiškino jis.

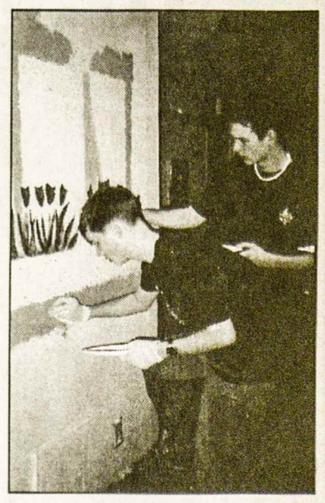

Toronto jūrų skautai Gintaras Šileika ir Paulius Sergautis padeda puošti Labdaros slaugos namus **Nuotr. S. Šileikienės**

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE